

Securitatea

STRICT SECRET

Nr. 3 (39) — 1977

STRICT
SECRET

Securitatea

Exemplar nr. 625

1977

Cuprins

ANALIZE, SINTEZE, OPINII

Cu privire la unele măsuri tranzitorii referitoare la sancționarea și reeducarea prin muncă a unor persoane care au săvârșit fapte prevăzute de legea penală (Decretul nr. 218 din 13 iulie 1977) — colonel Ilie AVADANI, locot.-col. Constantin TEODOSIU, maior Isevie RUS 3

Intărirea legăturii cu masele de oameni ai muncii — general-maior Constantin SPRINCENATU 10

Considerații cu referire la activitatea de prevenire — colonel Craiu RIZEA 14

Puncte de vedere

Valoarea reală a oricărei informații de interes operativ trebuie apreciată numai în raport cu veridicitatea datelor încorporate în ea — colonel Constantin HULUBAȘ 17

Propaganda prin mijloacele de informare de masă trebuie (și poate) să fie mai eficientă — căpitan Tudor NEGOIȚA 22

INFORMAȚII INTERNE

Să ridicăm munca de securitate în mediul rural la cotele exigențelor actuale — convorbiri consemnate, la I. J. Tulcea, I. J. Buzău și I. J. Argeș ale Ministerului de Interne, de colonel Ion VLAICU, căpitan Vasile MIHAILĂ 28

Prevenirea infracțiunilor, sarcină prioritară a organelor de securitate — locotenent-colonel Tiberiu BĂTAGĂ 36

Rezidentul — element activ al muncii informative — colonel Ioan CLEJU 39

Intensificarea supravegherii informative în rândul elementelor ostile din mediul sectant — sarcină de continuă actualitate — colonel Constantin RANGU 42

„Profesorul” se demască — maior Ilie TAMĂȘ, locotenent Corneliu COSTIN 46

**CONTRAINFORMAȚII
IN SECTOARELE
ECONOMICE**

Aspecte ale activității de cooperare dintre organele de contrainformații în sectoarele economice, cele de miliție și formațiunile de pompieri în vederea apărării avuției naționale :

I. J. GALAȚI : „Numai acționând intrunit, în deplină unitate de concepție și cunoaștere a situației operative, putem să prevenim orice eveniment” — general-maior Gheorghe ZAGONEANU

I. J. TULCEA : „Cooperarea poate fi definită ca un ansamblu de măsuri vizând coordonarea tuturor acțiunilor în vederea realizării prevenirii și neutralizării oricăror acte dușmănoase în măsură să afecteze într-un fel sau altul economia națională și starea de spirit a populației” — colonel Mihai LAZĂR

I. J. ARGES : „A intrat în practica muncii ca acțiunile în cadrul obiectivelor economice să se realizeze coordonat, utilizându-se întregul potențial al organelor de securitate, miliție și pompieri” — locotenent-colonel Nicolae DRĂGOI

I. J. CLUJ : „Acționăm în direcția folosirii mai eficiente a mijloacelor de care dispunem, în scopul obținerii în mod operativ de date privind încălcările unor acte normative, pentru prevenirea încă din stare incipientă a unor stări de pericol de orice natură” — locotenent-colonel Ioan ARDELEAN

„Evazionistii” — locotenent-colonel Traian TAULESCU, maior Mircea GADĂRAUȚEANU

Instruirea și dirijarea rețelei informative de contraspionaj (consultație) — colonel Aristotel STAMATOIU, maior Sorin-Ioan BOLDEA

Drumul spre adevăr — locotenent-colonel Constantin TEODOSIU

Rezolvarea speței publicată în numărul trecut

CONTRASPIONAJ

Pe teme de
cercetare penală

**Cu privire la
unele măsuri tranzitorii referitoare la
sanționarea și reeducarea prin muncă
a unor persoane care au săvârșit
fapte prevăzute de legea penală
(Decretul nr. 218 din 13 iulie 1977)**

În Programul partidului, adoptat de Congresul al XI-lea, a fost cuprinsă teza potrivit căreia, pe măsura dezvoltării societății socialiste, trebuie să se tindă către diminuarea laturilor represive ale statului, în perspectiva trecerii unor funcții ale acestuia pe seama maselor populare și a întăririi rolului organizator al partidului în viața economică și socială. În acest cadru se înscriu măsurile stabilite de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., din inițiativa și pe baza unei concepții personale a secretarului general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, cu privire la creșterea rolului unităților socialiste, al organizațiilor obștești, al maselor populare în respectarea legii, sancționarea și reeducarea prin muncă a persoanelor care comit abateri de la normele de conduită socială. Aceste măsuri, reprezentând o elocventă și semnificativă confirmare a democratismului socialist și a profundului umanism revoluționar care caracterizează orînduirea noastră socialistă, vizează schimbarea radicală a sistemului actual de judecare a diferitelor abateri de la normele de conviețuire socială, a încălcării legilor țării și de executare a pedepselor.

Măsurile stabilite de conducerea partidului au ca obiect reglementarea într-o concepție nouă a unor

aspecte ale relațiilor sociale, ținînd seama de transformările revoluționare care au avut loc în societatea românească și de perspectiva înaintării țării noastre spre comunism. Ele se integrează armonios în procesul de perfecționare a întregii vieți sociale, de dezvoltare a dreptului socialist, a conștiinței juridice, de creștere a rolului unităților socialiste, al organizațiilor obștești și al maselor populare în îndeplinirea legalității socialiste. Totodată, aceste măsuri, care au un caracter profund novator, constituie o ilustrare grăitoare a ceea ce trebuie să fie, în ansamblul său, dreptul nou, revoluționar, specific societății noastre socialiste, iar prin conținutul lor, acestea reprezintă o adevărată și profundă revoluție în domeniul relațiilor juridice și al reglementării lor în cadrul dreptului socialist, deschizînd noi perspective pe linia dezvoltării conștiinței juridice și cetățenești a maselor, a creșterii competenței și responsabilității colectivelor de oameni ai muncii în îndeplinirea justiției.

Este de subliniat că din aceste noi și importante măsuri se degajă, pe de o parte, prețuirea pe care partidul nostru o acordă omului, iar pe de altă parte încrederea societății noastre în capacitatea de îndreptare, chiar și a celor care au comis anumite fapte

50

53

56

58

61

63

73

80

antisociale, încrederea în marile virtuți educative ale muncii libere, în marea capacitate a colectivelor de oameni ai muncii, a organizațiilor obștești și a maselor populare de a forma și educa, de a face din ei oameni utili societății, capabili să se integreze în cerințele superioare ale vieții sociale.

Prin măsurile adoptate de conducerea partidului se are în vedere ca privarea de libertate să se aplice numai persoanelor vinovate de săvârșirea unor fapte deosebit de grave, iar minorii și tinerii pînă la 21 ani să nu mai fie sancționați cu pedeapsa închisorii, cu excepția celor între 18 și 21 ani care comit infracțiuni cu un grad mai ridicat de pericol social. Potrivit acestei concepții, minorii și tinerii care săvârșesc diferite încălcări ale legii sau abateri de la regulile de conviețuire socială vor trece în îngrijirea colectivelor de muncă din întreprinderi, cooperative, organizații obștești, în primul rînd a organizațiilor U.T.C., pornind de la principiul că cea mai bună educație se poate face prin muncă, în colectivele de muncă, pentru ca tinerii să înțeleagă necesitatea de a respecta în întregime normele de conviețuire socială, de a se încadra în activitatea generală de construcție socialistă.

Întrucît infăptuirea acestor măsuri necesită o revedere completă a legislației penale, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a stabilit o comisie care să elaboreze noua legislație. Pînă la elaborarea noii legislații penale, a fost adoptat Decretul nr. 218 din 13 iulie 1977 cu privire la unele măsuri tranzitorii referitoare la sancționarea și reeducarea prin muncă a unor persoane care au săvârșit fapte prevăzute de legea penală.

Potrivit prevederilor acestui decret, față de persoanele care au să-

vîrșit fapte prevăzute de legea penală se va proceda după cum urmează:

— în cazul faptelor prevăzute de legea penală pentru care pedeapsa aplicată nu depășește 5 ani închisoare, instanțele judecătorești, ținînd seama de gravitatea faptei, de împrejurările în care a fost comisă și de conduita generală a făptuitorului vor dispune, de regulă, ca executarea pedepsei să se facă prin muncă fără privarea de libertate, în unitatea în care acesta este încadrat sau în altă unitate, în fabrici, pe șantiere, în unități agricole sau forestiere ori în alte unități economice. Sînt exceptate de la aceste prevederi persoanele care au săvîrșit infracțiuni grave cum sînt: trădarea de patrie, spionajul, omorul, lovirea sau vătămările cauzatoare de moarte, infracțiunile contra avutului obștesc care au avut consecințe deosebit de grave, precum și celelalte infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani;

— în cazul faptelor prevăzute de legea penală săvîrșite de către un minor între 14 și 18 ani, se va dispune încredințarea acestuia colectivului în care muncește sau învață, stabilindu-se totodată reguli stricte de disciplină și comportare, a căror respectare va fi urmărită de colectivele de muncă sau învățatură și de familie;

— faptele săvîrșite de către minorii între 14 și 18 ani se vor judeca în colectivele în care minorii muncesc sau învață, cu participarea reprezentanților colectivelor de muncă, ai organizațiilor de tineret și sindicale, ai școlii, în prezența părinților, în îngrijirea cărora se află minorii. Judecarea acestor minori se va face de către comisia de judecată din unitatea în care minorul este încadrat ori din unitatea de învăță-

mînt în care acesta învață, cu participarea unui judecător;

— minorii neîncadrați în muncă sau într-o formă de învățămînt care săvîrșesc fapte prevăzute de legea penală vor fi încadrați în muncă sau, după caz, în școli, urmînd să fie judecați în colectivele unităților respective;

— în cazuri excepționale, cînd minorii între 14 și 18 ani săvîrșesc fapte deosebit de grave, instanța de judecată va dispune trimiterea lor în școli speciale de muncă și reeducare unde vor avea obligația să muncească, să-și însușească o meserie și să-și termine pregătirea școlară. Această măsură se va dispune pe o durată de la 2 la 5 ani, ținîndu-se seama de gravitatea faptei, de împrejurările în care a fost săvîrșită și de conduita generală a făptuitorului.

Potrivit art. 2 din Ordinul ministrului de interne nr. 001025 din 20 februarie 1977 privind organizarea activității de urmărire penală a organelor de cercetare ale securității, urmărirea penală se efectuează de către aceste organe în infracțiunile ce le sînt date în competență prin dispozițiunile art. 206 C. pr. pen., respectiv infracțiunile contra securității statului prevăzute în art. 155—173 C. pen., precum și infracțiunile prevăzute de art. 251 (divulgarea unor secrete privind interesele obștești), art. 252 (neglijența în păstrarea secretului de stat), art. 253 (refuzul înapoierii în țară) și art. 298 (divulgarea secretului economic). De asemenea, potrivit aceluiași ordin, în temeiul art. 208 lit. d C. pr. pen., organele de cercetare ale securității efectuează urmărirea penală și în cazul infracțiunii prevăzute de art. 245 C. pen. (trecerea frauduloasă a frontierei săvîrșită de cetățeni români în asociere cu străini ori de către străini constituiți în

grupuri, numai dacă s-au folosit arme, stupefiante, materii explozive ori radioactive).

Prevederile Decretului nr. 218 din 1977 privind unele măsuri tranzitorii referitoare la sancționarea și reeducarea prin muncă a unor persoane care au săvîrșit fapte prevăzute de legea penală sînt aplicabile și unor infracțiuni date în competența organelor de cercetare ale securității, în raport de persoana făptuitorului (major sau minor), natura infracțiunii săvîrșite și dacă aceasta a fost consumată ori a rămas în faza tentativei. Astfel, în cazul infracțiunilor contra securității statului săvîrșite de o persoană majoră, indiferent dacă fapta a fost consumată ori a rămas în faza tentativei, sînt aplicabile dispozițiile art. 1 din Decretul nr. 218/1977 următoarelor infracțiuni:

— divulgarea secretului care periclitează securitatea statului, numai în formele prevăzute de art. 169 alin. 2, 3 și 4 din C. pen.;

— nedenunțarea prevăzută de art. 170 C. pen. (se referă la omisiunea de a denunța infracțiunile prevăzute de art. 155—165 și art. 167 C. pen.);

— infracțiuni contra reprezentantului unui stat străin prevăzute de art. 171 C. pen. Acestor categorii de fapte le sînt aplicabile prevederile Decretului nr. 218/1977 în măsura în care pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea comisă nu este mai mare de 10 ani. Așa, de exemplu, dacă s-a săvîrșit un omor nu sînt aplicabile prevederile sus-menționatului decret întrucît pedeapsa prevăzută de lege este mai mare de 10 ani, aceeași situație existînd și în cazul tentativei de omor. În schimb, dacă s-a săvîrșit o vătămare corporală gravă ori o infracțiune contra demnității reprezentantului unui stat străin, prevederile aceluiași de-

cet sînt aplicabile deoarece pedepsele prevăzute de lege pentru aceste infracțiuni nu depășesc 10 ani;

— tănuirea și favorizarea prevăzute de art. 173 alin. 3 C. pen., la oricare dintre infracțiunile contra securității statului.

Pentru nici una dintre celelalte infracțiuni contra securității statului prevederile Decretului nr. 218/1977 nu sînt aplicabile, cînd infracțiunea este consumată, iar făptuitorul este major, deoarece, pe de o parte, unele sînt expres exceptate (trădarea de patrie, incluzînd toate formele acesteia prevăzute în art. 155—157 C. pen., și spionajul), iar pe de altă parte, altele sînt pedepsite cu închisoare mai mare de 10 ani.

La unele dintre aceste infracțiuni, pentru care, după cum s-a arătat, nu sînt aplicabile prevederile Decretului nr. 218/1977, atunci cînd infracțiunea este consumată, aceleași prevederi devin însă aplicabile în cazul tentativei, deoarece prin aplicarea dispozițiilor art. 21 alin. 2 C. pen., care fixează pedeapsa la jumătatea maximului prevăzut de lege pentru infracțiunea consumată, limita maximă pentru tentativă nu depășește 10 ani. Ca urmare, se aplică prevederile decretului sus-menționat în cazul tentativei la următoarele infracțiuni contra securității statului:

— subminarea puterii de stat în forma prevăzută de art. 162 alin. 2 C. pen.;

— subminarea economiei naționale în forma prevăzută de art. 165 alin. 1 C. pen.;

— propaganda împotriva orînduirii socialiste în ambele forme prevăzute de art. 166 C. pen.;

— compromiterea unor interese de stat prevăzută de art. 168 C. pen.;

— divulgarea secretului care periclitează securitatea statului în toate formele prevăzute de art. 169 C. pen.

Pentru infracțiunile contra securității statului la care pedeapsa prevăzută de lege este moartea, nu sînt aplicabile prevederile Decretului nr. 218/1977 nici în cazul tentativei, întrucît, potrivit dispozițiilor art. 21 alin. 2 C. pen., atunci cînd pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea consumată este moartea, se aplică pentru tentativă pedeapsa închisorii de la 10 la 20 ani, depășindu-se astfel limita de 10 ani prevăzută de sus-menționatul decret.

Pentru a ilustra cele expuse mai sus, cu privire la cazurile de aplicare a prevederilor art. 1 din Decretul nr. 218/1977, în infracțiunile contra securității statului, facem cîteva exemplificări:

Cu ocazia unei percheziții domiciliare la locuința lui P.M. (inginer, în vîrstă de 45 ani), efectuată de către organele de cercetare ale securității, s-a găsit documentația tehnică a unei invenții care prezenta o importanță deosebită pentru economia națională, pe care sus-numitul o deținea la domiciliu în afara îndatoririlor sale de serviciu. În timpul cercetărilor nu s-a stabilit că P.M. ar fi intenționat să divulge conținutul documentației respective. Întrucît documentația găsită la percheziție era clasificată ca strict-secret de importanță deosebită, s-a apreciat că fapta lui P.M., fiind de natură să pună în pericol securitatea statului, constituie infracțiunea prevăzută de

art. 169 alin. 2 C. pen. Cum această faptă este pedepsită cu închisoare de la 5 la 10 ani, lui P.M. îi sînt aplicabile prevederile art. 1 din Decretul nr. 218/1977 și, în situația cînd instanța de judecată, ținînd seama de gravitatea faptei, împrejurările în care a fost comisă și conduita generală a făptuitorului, îi va aplica o pedeapsă de pînă la 5 ani, va putea dispune ca executarea acesteia să se facă prin muncă, fără a-l priva de libertate.

Intr-un alt caz, organele de cercetare ale securității au stabilit că T.C. (funcționar, în vîrstă de 57 ani, fost membru al organizației legionare) a confecționat litere din cauciuc cu ajutorul cărora a tipărit mai multe fițuici cu conținut de propagandă fascistă, pe care intenționa să le răspîndească în incinta unei mari întreprinderi unde el lucra. Fiînd descoperit cu fițuicile respective la intrarea în întreprindere, cu ocazia unui control efectuat de organele noastre, s-a considerat că fapta lui T.C. constituie tentativă la infracțiunea de propagandă împotriva orînduirii socialiste prevăzută de art. 20 combinat cu art. 173 alin. 1 raportat la art. 166 alin. 1 C. pen., întrucît infracțiunea nu s-a consumat nefiînd realizată răspîndirea fițuicilor respective. Deoarece, potrivit dispozițiilor art. 21 C. pen., tentativa la această infracțiune se pedepsește cu închisoare de la 2 ani și 6 luni la 7 ani și 6 luni (pedeapsa pentru infracțiunea consumată fiind de la 5 la 15 ani), lui T.C. îi sînt aplicabile prevederile art. 1 din Decretul nr. 218/1977, cu

aceeași condiție ca pedeapsa aplicată să nu depășească 5 ani.

Intr-un dosar de urmărire informativă existau materiale din care rezulta că S.R. (în vîrstă de 48 ani, șef de serviciu la o întreprindere de comerț exterior) întreținea relații oficiale cu reprezentanții unor firme străine de la care primise diverse avantaje materiale. Cu ocazia cercetării penale s-a stabilit că S.R. a favorizat firma respectivă cu prilejul încheierii unor contracte de import, producînd o pagubă economiei naționale de peste 2 milioane lei. Întrucît s-a considerat că fapta lui S.R. este de natură să submineze economia națională, a fost reținută în sarcina sa infracțiunea de subminare a economiei naționale prevăzută de art. 165 alin. 1 C. pen. Avînd în vedere că pentru această infracțiune pedeapsa prevăzută este de la 5 la 15 ani, lui S.R. nu-i sînt aplicabile prevederile art. 1 din Decretul nr. 218/1977, pedeapsa prevăzută de lege fiind mai mare de 10 ani. Față de această situație, chiar dacă instanța de judecată i-ar aplica lui S.R. o pedeapsă sub 5 ani, aceasta nu va putea fi executată prin muncă, deoarece art. 1 alin. 2 din sus-menționatul decret exceptează infracțiunile pentru care legea prevede o pedeapsă mai mare de 10 ani.

În cazul celorlaltor infracțiuni date în competența organelor de cercetare ale securității, altele decît cele contra securității statului, de care ne-am ocupat mai sus, respectiv divulgarea unor secrete privind

interesele obștești (art. 251 C. pen.), neglijența în păstrarea secretului de stat (art. 252 C. pen.), refuzul înapoierii în țară (art. 253 C. pen.), divulgarea secretului economic (art. 298 C. pen.) și trecerea frauduloasă a frontierei (art. 245 C. pen.) săvârșită în condițiile art. 2 din Ordinul ministrului de interne nr. 001025 din 20 februarie 1977, comise de persoane ce au depășit vîrsta de 18 ani, le sînt aplicabile prevederile art. 1 din Decretul nr. 218/1977, întrucît nici una din aceste infracțiuni nu este exceptată în mod expres și pentru nici una pedeapsa prevăzută de lege nu este mai mare de 10 ani.

Este de menționat că atît în cazul unor infracțiuni contra securității statului, cît și în cazul celorlaltor infracțiuni date în competența organelor de cercetare ale securității, unde, așa cum s-a arătat, sînt aplicabile prevederile Decretului nr. 218/1977, pentru ca instanța de judecată să poată dispune executarea pedepsei prin muncă, fără privare de libertate, este necesar ca pedeapsa aplicată să nu depășească 5 ani.

Măsurile cu caracter tranzitoriu prevăzute în Decretul nr. 218/1977 consacră un tratament juridic diferit în cazul minorilor între 14 și 18 ani care săvîrșesc fapte prevăzute de legea penală, în raport cu făptuitorii majori. Astfel, din conținutul prevederilor art. 2 și 3 din susmenționatul decret se desprinde principiul că minorilor nu li se mai pot aplica pedepse privative de libertate, indiferent de natura și gra-

dul de pericol social al faptei săvîrșite. Față de făptuitorii din această categorie, care săvîrșesc fapte prevăzute de legea penală, decretul menționat prevede ca măsură principală de reeducare încredințarea minorului colectivului în care muncește sau învață. În cazuri excepționale însă, cînd un minor a săvîrșit fapte deosebit de grave, același decret prevede ca instanța de judecată să dispună trimiterea acestuia într-o școală specială de muncă și reeducare pe o durată de la 2 la 5 ani, unde minorul este obligat să muncească, să-și însușească o meserie și să-și termine pregătirea școlară.

Întrucît Decretul nr. 218/1977 nu face precizări privind natura faptelor deosebit de grave la care se referă cazurile excepționale cînd minorul este trimis la o școală specială de muncă și reeducare, înseamnă că atît organele de cercetare cît și instanța de judecată vor aprecia caracterul deosebit de grav al faptelor săvîrșite de un minor între 14 și 18 ani, în fiecare caz în parte, în raport cu împrejurările concrete ale acestora, de consecințele lor și, firește, ținînd seama de conduita generală a făptuitorului.

În consecință, în cazul cînd un minor între 14 și 18 ani ar săvîrși vreo faptă care, potrivit legii penale, ar constitui oricare dintre infracțiunile date în competența organelor de cercetare ale securității, se va dispune încredințarea acestuia colectivului în care muncește sau învață, stabilindu-se totodată, potrivit măsurilor tranzitorii din Decre-

tul nr. 218/1977, reguli stricte de disciplină și comportare, a căror respectare va fi urmărită de colectivele de muncă sau învățatură și de familie. Și în aceste cazuri, faptele se vor judeca în colectivele în care minorii muncesc sau învață, cu participarea reprezentanților colectivelor de muncă, ai organizațiilor de tineret și sindicale, ai școlii, în prezența părinților sau altor persoane în îngrijirea cărora se află minorii.

În cazul cînd un minor între 14 și 18 ani ar săvîrși vreo infracțiune contra securității statului, care, prin consecințele ce le-a produs sau le putea produce, în raport cu împrejurările concrete în care aceasta s-a comis, ar putea fi apreciată ca o faptă deosebit de gravă, considerîndu-se un caz excepțional, astfel că prin aplicarea prevederilor art. 3 din Decretul nr. 218/1977, instanța de judecată va dispune trimiterea acestui făptuitor într-o școală specială de muncă și reeducare, pe o durată de la 2 la 5 ani, asupra acestei perioade instanța hotărînd în raport cu conduita și circumstanțele personale ale minorului.

După opinia noastră, este necesar ca în cadrul cercetării faptelor săvîrșite de minori, prin folosirea mijloacelor legale specifice, să se depună insistență pentru stabilirea împrejurărilor care au determinat, înlesnit sau favorizat săvîrșirea faptelor, în vederea transmiterii lor unității în care minorul muncește sau învață, spre a servi în procesul reeducării acestuia. De asemenea, trebuie să se acorde o deosebită

atenție pentru ca în cursul cercetărilor, atît în cauzele cu minori cît și în cele cu majori, să se stabilească cu certitudine prin probe modul și mijloacele de săvîrșire a faptelor, urmările produse sau care s-ar fi putut produce, conduita făptuitorului înainte și după săvîrșirea faptelor și alte aspecte esențiale, pentru justa soluționare a cauzelor. Aceste elemente sînt cu atît mai necesare în condițiile transpunerii prevederilor Decretului nr. 218/1977, cînd tratamentul juridic aplicat făptuitorilor este diferențiat în raport cu gravitatea faptei, cu împrejurările în care a fost comisă și cu conduita generală a făptuitorilor. Astfel, pe baza acestora, instanța de judecată, în cazul majorilor, va putea aprecia dacă făptuitorul va executa pedeapsa prin muncă sau nu, iar în cazul minorilor se va putea dispune încredințarea minorului colectivului în care muncește ori învață sau, dacă din analiza acestor elemente rezultă că fapta este deosebit de gravă, instanța va dispune trimiterea minorului într-o școală specială de muncă și reeducare.

În articolul de față nu ne-am propus să epuizăm toate problemele de ordin teoretic și practic ce se pot ivi în activitatea curentă, ci am relevat principalele aspecte ale aplicării prevederilor Decretului nr. 218/1977 în soluționarea cazurilor privind infracțiunile date în competența organelor de cercetare ale securității.

colonel Ilie AVĂDANI
locot.-col. Constantin TEODOSIU
maior Isevie RUS

În centrul preocupărilor:

ÎNTĂRIREA LEGĂTURII CU MASELE DE OAMENI AI MUNCII

General-maior CONSTANTIN SPRINCENATU

Întărirea legăturii cu masele de oameni ai muncii, creșterea eficienței acestei activități, constituie una din preocupările de seamă ale cadrelor de securitate din inspectoratul nostru. Avem în vedere, în acest sens, indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu la Adunarea activului de partid și a cadrelor de conducere din Ministerul de Interne din 23 decembrie 1976: „...pentru a putea obține bune rezultate în aplicarea legilor, în combaterea manifestărilor negative, a încălcării normelor de conviețuire socială, organele Ministerului de Interne trebuie să se bizuie pe masele populare și să apeleze permanent la acestea. Numai cu participarea activă a oamenilor muncii se vor putea obține succesele pe care le dorim în acest sector de activitate, se va putea reduce continuu numărul acelor care pot fi antrenați în încălcarea legilor și normelor de conviețuire socială, se va putea ajunge la o micșorare rapidă, simțitoare, a numărului infracțiunilor”.

În scopul înlăturării acestor indicații, valorificând experiența acumulată de cadrele noastre pe această linie, a fost întocmit un program de lucru, a cărui realizare va contribui la perfecționarea formelor și metodelor de legătură cu masele de oameni ai muncii.

În articolul de față ne-am propus să ne referim doar la acele aspecte care s-au dovedit mai eficiente pe linia asigurării participării active a cetățenilor la combaterea infracțiunilor din competența organelor de securitate.

O direcție importantă căreia i s-a acordat și i se acordă atenție deosebită o constituie *popularizarea prevederilor legale referitoare la apărarea secretului de stat*. În acest scop, cu sprijinul conducătorilor unităților socialiste, au fost organizate adunări cu angajații în cadrul cărora

cadre cu funcții de conducere din aparatul de securitate, ofițeri din compartimentul de contrainformații în sectoarele economice, care răspund de unitățile respective, au făcut expuneri referitoare la principalele prevederi ale Legii nr. 23/1971, H.C.M. nr. 18 și nr. 19/1972. Materialele expuse, bine documentate, au cuprins și cazuri semnificative de nerespectare a actelor normative, înregistrate în țară, dar mai ales în județul Dolj, explicându-li-se participanților consecințele negative care le puteau avea acestea dacă nu se intervenea la timp.

Asemenea activități au fost desfășurate eșalonat, în toate unitățile din județ, acordându-se prioritate obiectivelor de importanță deosebită, locurilor în care își desfășoară activitatea multe persoane, unde este concentrat un volum mare de informații, date și documente cu caracter secret de stat, unde vin frecvent cetățeni străini și de unde o serie de angajați fac deplasări în exterior.

De asemenea, pentru popularizarea legilor și a altor acte normative ce vizează nemijlocit activitatea organelor și cadrelor de securitate au fost folosite și alte metode, dintre care amintim: publicarea de articole în presa locală; prezentarea de materiale în cadrul emisiunilor postului de radio Craiova; difuzarea unor materiale la stațiile de amplificare.

În această activitate complexă nu s-a pierdut din vedere realizarea *dialogului cu cetățenii, pe teme vizând menirea organelor de securitate și necesitatea sprijinirii activității acestora*, activitate care și-a găsit concretizarea, printre altele, în numărul și calitatea sesizărilor pe care le primim de la cele mai diverse categorii de oameni și care sînt de un real folos în activitatea organelor noastre. Iată un caz ilustrativ: la un moment dat am fost informați că la un obiectiv de importanță deosebită al industriei de apărare din județul Dolj nu se respectă prevederile legale în întocmirea și manipularea unor documente secrete. Sesizarea confirmându-se, s-a intervenit în timp util, prevenind astfel o situație care ar fi putut avea urmări grave. Tot la acest obiectiv, în baza unor sesizări primite de la angajați, s-a intervenit pentru eliminarea unor deficiențe apărute în timpul efectuării montajului la un produs destinat forțelor noastre armate.

Pe linia activității de pregătire contrainformativă a cetățenilor, o atenție specială am acordat tineretului, îndeosebi studenților din centrul universitar Craiova. (În acest centru urmează studiile aproximativ 1000 de studenți străini din 50 de țări, iar din datele pe care le deținem rezultă că unii dintre aceștia exercită o influență dăunătoare asupra unor studenți români.) Pregătirea contrainformativă a studenților români am realizat-o și o realizăm în strînsă colaborare cu factorii de răspundere din condu-

cerea universității, organizația U.T.C. și U.A.S.C.R., cu prilejul adunărilor studențești pe facultăți. Paralel, am inițiat și realizat, prin intermediul acelorași factori, aducerea la cunoștința studenților străini a principalelor prevederi ale legilor țării noastre și ale Codului penal. De subliniat că în realizarea unor astfel de acțiuni și în creșterea eficienței lor am avut în atenție împletirea unor fapte de competența securității statului cu cele pe linie de miliție. Ca urmare, am reușit să contribuim la întronarea în rândul studenților români și străini a unei atmosfere propice de muncă, să întărim vigilența studenților noștri, îngrădind astfel posibilitatea comiterii de către cetățeni străini a unor acțiuni ostile statului nostru.

Acțiuni asemănătoare am întreprins și în rândul elevilor din liceele și grupurile școlare de pe raza județului, rezultatele obținute concretizându-se, printre altele, în primirea de sesizări de interes operativ. De exemplu, am fost sesizați în legătură cu existența a trei grupuri, constituite din studenți, elevi și tineri fără ocupație, care audiază în colectiv emisiunile unui post de radio occidental, fac comentarii ostile și au intenții de evaziune. Sesizarea s-a confirmat și, prin unele măsuri operative, s-a realizat prevenirea. Asupra celor vinovați s-a luat măsura avertizării, în prezența unor factori de răspundere, a unor rude, cunoștințe și elemente predispuse la comiterea de infracțiuni. Unii dintre ei au fost și sancționați, în conformitate cu prevederile Decretului nr. 153/1970, acțiunea având loc sub acoperirea organelor de miliție.

O atenție sporită am acordat pregătirii contrainformative a cetățenilor din orașul Calafat și comunele situate în zona de frontieră a județului. În acest sens, serviciul de informații interne din inspectorat, cu sprijinul Direcției I, a întocmit un material documentar, care a fost prezentat în cadrul *adunărilor cetățenești, organizate sub egida consiliilor populare și în cooperare cu unitatea de grăniceri*. Prin această acțiune am vizat, pe de o parte, mobilizarea tuturor factorilor de răspundere la activitatea de prevenire a infracțiunilor de frontieră, iar, pe de altă parte, instruirea acestora cu privire la respectarea normelor legale referitoare la micul trafic. Conjugând astfel măsurile specifice de securitate cu participarea activă a cetățenilor, am reușit ca, în zona de frontieră aflată în competența noastră, să nu avem evenimente deosebite. În toate cazurile, când în zonă și-au făcut apariția unele persoane suspecte în comportament sau care nu-și justificau prezența, am fost informați cu operativitate, ceea ce ne-a facilitat întreprinderea unor acțiuni corespunzătoare.

Pentru dezvoltarea și consolidarea legăturilor aparatului de securitate cu masele largi de oameni ai muncii am utilizat, după caz, și metoda participării unor ofițeri la adunări generale ale angajaților din întreprinderi și instituții. În acest cadru, ofițerii de securitate au avut posibilitatea să-și completeze informațiile cu privire la activitatea din obiectiv, să cunoască mai bine problemele care frământă masa de angajați, iar prin intervențiile lor să facă cunoscute unele aspecte necorespunzătoare din comportarea unora (aspecte care fac obiectul activității cadrelor de securitate), cauzele care le generează, modul de înlăturare a lor. În urma unor astfel de acțiuni putem afirma că în unitățile economice de importanță deosebită se acordă o mai mare atenție apărării secretului de stat, îndeosebi a temelor de cercetare, iar clasificarea documentelor secrete și controlul accesului în aceste unități se realizează cu vigilență sporită.

Punerea în dezbaterea colectivelor a unor cazuri concrete de abateri de competența organelor de securitate săvârșite de anumiți angajați s-a dovedit, de asemenea, o formă eficientă de consolidare a legăturii cu masele de oameni ai muncii. Discuțiile pe marginea cazurilor prezentate în astfel de împrejurări au contribuit la crearea unei opinii sănătoase de combatere a faptelor comise. Asemenea acțiuni au constituit, totodată, un avertisment indirect pentru alte persoane, predispuse la abateri similare. Așa am procedat în unele sectoare dependente de transporturile feroviare și în obiective ale chimiei, care prin natura lor prezintă un grad ridicat de vulnerabilitate.

La întărirea legăturii cu masele de oameni ai muncii au contribuit și măsurile luate de conducerea inspectoratului pe linia soluționării propunerilor, sesizărilor, cererilor și reclamațiilor acestora. Pentru îmbunătățirea continuă a acestei activități, printre altele, am hotărât intensificarea activității de educare a cadrelor noastre în spiritul respectării demnității oamenilor cu care vin în contact, cultivării față de aceștia a unei atitudini pline de grijă, respect și sollicitudine.

Conștienți de faptul că ceea ce am realizat pînă în prezent constituie doar un început, în centrul preocupărilor noastre vom pune și pe viitor întărirea și diversificarea continuă a formelor și metodelor de largire a legăturii cu masele de oameni ai muncii — factor hotărîtor în îndeplinirea sarcinilor și misiunilor ce ne sînt încredințate.

Considerații cu referire la activitatea de prevenire

În contextul preocupărilor conducerii de partid și de stat pentru educarea cetățenilor în spiritul respectării legilor, al păstrării și apărării avutului obștesc, al afirmării cu putere în viața socială a principiilor eticii și echității socialiste, activitatea de prevenire pe care trebuie să o desfășoare toate unitățile Ministerului de Interne capătă noi dimensiuni. Deplina responsabilitate a lucrătorilor noștri sub raport profesional și etic, participarea lor activă la viața socială, promovarea pe toate treptele a umanismului socialist ca trăsătură definitorie a întregii activități, angajarea unui viu și permanent dialog cu cetățenii — sînt numai cîteva dintre principiile de bază puse în evidență cu claritate de documentele de partid.

Recentele documente de partid reliefează eficiența eforturilor de prevenire depuse și de cadrele Ministerului de Interne, care în colaborare cu celelalte organe de stat, organizații de masă și obștești, cu oameneii muncii, și-au adus și își aduc contribuția la realizarea programului de educare și formare a omului nou, cetățean al patriei noastre socialiste.

Fără a diminua aceste succese, trebuie să spunem însă că în activitatea noastră au mai existat (și există!) lacune. **Sînt cazuri** (mă refer, se înțelege, la Inspectoratul județean Brăila al Ministerului de Interne) **cînd se deschid acțiuni informative fără suficient temei**. Se adună hîrtii peste hîrtii, în timp ce elementele luate în lucru, mai ales cele care acțiunează în economie, aduc prejudicii nu prin fapte intenționate, cît prin acte repetate de neglijență și superficialitate în muncă, fenomen cu care în ultima perioadă ne confruntăm tot mai frecvent.

Iată, spre exemplu, la sfîrșitul primului semestru al acestui an au fost luate în evidență mai multe persoane care au comis neglijențe în serviciu. Aceleași persoane figurau și în urmărirea informativă. Părearea noastră este că dacă persoanele în cauză erau supravegheate în mod organizat, cu simț de răspundere, faptele lor ar fi putut fi prevenite. Aceasta denotă că uneori sîntem neglijenți în aplicarea legilor statului, trecem ușor pe lingă unele evenimente, nu sesizăm unele abateri și încălcări ale legilor și cădem pradă rutinei.

Desigur, este necesar să deschidem acțiuni în cazuri unde este nevoie de o muncă organizată, atentă și profundă pentru stabilirea laturilor

obiective și subiective ale faptelor, dar acest lucru trebuie făcut după (sau odată cu) aplicarea unor măsuri ferme de prevenire a proliferării fenomenului negativ.

Indicațiile și ordinele primite din partea comandantului nostru suprem impun, consider eu, o înțelegere profundă a activității de prevenire. Aș începe cu atenția care trebuie să se acorde oricărei informații și în general rețelei informative. Fără a avea la dispoziție informații verificate pentru a cunoaște în detaliu stările de lucruri din obiective, locuri și medii, nu se poate concepe prevenirea ca un complex de măsuri menite să înlătore cauzele care fac posibilă comiterea de fapte antisociale. O rețea informativă, bine amplasată, educată și dirijată, astfel încît să se realizeze un control informativ la obiect, se impune fără îndoială ca o condiție sine qua non, pentru o activitate preventivă eficientă, de creare a unui climat propice pentru bararea fenomenului infracțional. Dar nu numai atît. De la cei ce compun rețeaua nu trebuie să pretindem numai informații. De obicei, avem de-a face cu persoane pregătite, cu un nivel politic ridicat, specialiști cu responsabilități dintre cele mai importante. În această calitate, ei trebuie să fie primii care să acționeze prompt, pentru a împiedica un eveniment grav, o divulgare de secrete, o prejudiciere a avutului obștesc.

Nu demult, colaboratorul „Baltag”, din legătura serviciului de contrainformații în sectoarele economice, însărcinat să supravegheze unul din punctele vulnerabile de la o mare întreprindere brăileană, instruit în spiritul acestei concepții, a observat o defecțiune care putea duce la o gravă avariere a unor instalații. Deși intervenția nu era de competența lui, datorită pregătirii multilaterale pe care o posedă, „Baltag” a acționat operativ, prevenind avaria.

Dorim informația, dar nu tardiv, cînd nu se mai poate acționa pentru evitarea fenomenului pe care îl semnaleză, cînd ne aflăm în fața unui fapt consumat, pe care trebuie să-l constatăm și să stabilim vinovăția. Aportul rețelei informative poate fi sporit. Trebuie să lucrăm cu surse care au posibilități reale de a acționa preventiv la indicația noastră și din proprie inițiativă. Este de aceea necesar să insistăm mai mult pentru cultivarea la ofițeri, dar și la informatori, a unui mod de gîndire care să le stimuleze inițiativa și capacitatea de selecționare critică și de folosire rațională a materialului faptic obținut pe cale informativă. Este necesar să punem mai mult accentul pe cunoașterea esenței fenomenelor și a evoluției lor, iar în raport cu datele ce se obțin să luăm măsurile preventive care se impun. Pentru aceasta însă este necesară o rețea bine consolidată, avînd un sistem de lucru simplu și eficace. În problema sistemului de lucru, apreciem că se mai pot face simplificări, mai ales în domeniul evidențelor încă numeroase — o confruntare de opinii pe această temă între cadrele interesate ar fi, de aceea, binevenită.

Totodată trebuie să acționăm mai ferm pentru creșterea răspunderii și combativității cadrelor noastre în înfăptuirea actului preventiv, pornind de la adevărul verificat în practica muncii că o informație neverificată la timp echivalează cu un act de complicitate. Secretarul general al partidului ne cere să manifestăm în munca noastră principialitate, spirit de vigilență și umanism, dar și fermitate și intransigență pentru apărarea cuceririlor revoluționare, a libertății cetățenilor.

Iată de ce consider că în dosarele de urmărire informativă (indiferent de linia pe care o vizează), în planurile de măsuri trebuie să fie incluse sarcini în care să se prevadă acțiunile concrete ce se vor lua pentru a preveni producerea fenomenului. De fapt acest lucru trebuie făcut încă de la primirea informației. Noi nu avem dreptul să fim simpli spectatori la derularea comiterii unor infracțiuni.

Este necesar să angrenăm în mai mare măsură cadre de conducere din organizațiile socialiste în rezolvarea unor astfel de probleme. În acest sens, noi am conlucrat, cu destul succes, cu cadre de conducere, cu specialiști și, în general, cu alți angajați ai organizațiilor socialiste, în domeniul apărării secretului de stat. Pe linia aplicării unor modalități concrete de prevenire a evenimentelor din economie, a infracțiunilor, prin care se aduc pagube avutului obștesc, am conlucrat însă mai puțin. Sint convins de acest lucru analizând rezultatele unei recente acțiuni întreprinse de serviciul de contrainformații economice. Pentru prevenirea evenimentelor negative în marile obiective economice din Brăila s-a întreprins o vastă acțiune de consultare a cadrelor de specialitate, urmărind ca aceștia să semnaleze ce avarii pot surveni la locul lor de muncă, din ce cauză și cum pot fi evitate. În scurt timp am primit, în scris, peste 2000 de informații care, sintetizate și analizate împreună cu conducerile de unități, ne-au permis să inițiem noi măsuri preventive. În același timp am constatat că o serie de puncte vulnerabile erau în afara atenției noastre, ceea ce nu-i deloc lipsit de importanță.

Sint și altfel de situații. Uneori informăm conducerea unei unități despre cazurile concrete de abateri săvârșite de angajații din subordine, pentru a fi dezbătute în cadrul unor colective lărgite, dar adresele noastre se clasează. Este încă persistentă pe alocuri ideea greșită că de aplicarea și popularizarea legilor se ocupă exclusiv Ministerul de Interne, procuratura și justiția. Ne-am gândit la un moment dat că pentru prevenirea pagubelor din obiectivele economiei, comisiile de prevenire și stingere a incendiilor pot avea un rol mult mai important dacă ar fi formate din angajați capabili să întuiască toate posibilitățile de producere a unor incendii, explozii sau avarii și nu, ca în actuala constituire, din angajați avînd menirea să acționeze fizic pentru localizarea și limitarea efectului distructiv al unor astfel de fenomene. Această comisie, în alcătuirea propusă, poate fi încă un mijloc de antrenare a oamenilor muncii în activitatea de prevenire. Situația este similară în școli, unde cadrele didactice, care cunosc cel mai bine zonele posibile de pericol, nu sint și primii desemnați să intervină (și mai ales să prevină!).

Consider, de asemenea, că trebuie verificată eficacitatea căilor pentru realizarea legăturilor cu oamenii muncii. În anul trecut în județul nostru au fost organizate peste 4000 de ședințe cu populația. Sint multe? Sint puține? Greu de răspuns din moment ce eficacitatea acestora nu a fost cea așteptată în raport cu actualele cerințe. De multe ori nu ne adresăm cui trebuie și cum trebuie. Cetățenii din unele cartiere sint „omiși” de cadrele de conducere, activitatea de popularizare a legilor în rîndul acestora rămînînd exclusiv pe seama sectoriștilor. Este o altă lacună a muncii noastre în domeniul prevenirii pe care ne propunem s-o lichidăm.

colonel Craiu RIZEA

puncte
de
. . . . vedere

Valoarea reală a oricărei informații de interes operativ trebuie apreciată numai în raport cu veridicitatea datelor încorporate în ea

Aproape că nu există analiză în care întrebări de genul: „Este sincer informatorul?”, „A fost verificat?”, „A avut vreun interes ca, în acest caz, să deformeze realitatea?”, să nu rămînă fără un răspuns cert. Ce urmează, se cunoaște: forțe, mijloace, muncă și mai ales timp irosit pentru verificări, care, în final, nu o dată, ne conduc la infirmarea informației. Practica muncii arată că putem preveni angajarea de forțe și mijloace pe piste false și deci elimina consecințele care în mod implicit afectează eficiența activității noastre informative.

În iulie 1974, informatorul „Mareș” a prezentat o informație din care rezulta că M.V. — un oarecare

legionar — i-a confiat, cu prilejul unei întâlniri întâmplătoare într-o stație de autobuz, fără a se mai afla cineva de față, sentimentele sale de adeziune față de fosta organizație legionară, convingerea că legionarii, care ar fi organizați în clandestinitate, vor reveni la putere într-un viitor nu prea îndepărtat. „Mareș” n-a fost legionar și era cunoscut ca un informator bun. Ca atare, după ce i-a cerut unele detalii, ofițerul a dat crezare informației și a deschis dosar de urmărire informativă împotriva lui M.V. Și astfel, timp de aproape doi ani, pe lingă M.V. sint dirijați informatori (se fac, în acest scop, noi recrutări), se acumulează un volum mare de informații, dar

fără valoare, sînt investigate și urmărite „legăturile”, sînt folosite mijloace speciale, acțiunea este analizată periodic etc. Nimeni însă nu confirmă „convingerile” legionare ale urmăritului, iar lui „Mareș” nu-i mai reușește reluarea discuției, deoarece „respectivul (M. V.) îl evită”, iar el, informatorul, nu știe de ce.

Să derulăm acum filmul obținerii informației inițiale.

La o întîlnire, în perioada declanșării crizei cipriote, ofițerul i-a cerut informatorului să obțină informații despre atitudinea foștilor legionari din comună, deoarece în asemenea conjuncturi internaționale unii dintre ei ar putea „să ridice capul și să treacă la acțiune”, nominalizînd în continuare trei elemente, printre care și pe M.V., pe atunci aflat în cartoteca general-documentară și despre care nu prea avea informații. La următoarea întîlnire, „Mareș” prezintă nota în cauză, dar în final îi adresează ofițerului rugămîntea de a-l ajuta pentru a obține cîștig de cauză într-un proces civil în care este implicat însuși M.V. Ofițerul nu intuiește substratul informației, tentat și de aparenta valoare a acesteia. Abia după doi ani, timp în care se muncește practic în gol, se obține confirmarea lui „Mareș” că lucrurile nu stau așa cum le-a scris, arătînd că a procedat astfel din motive subiective. Asemenea situații întîlnite, nu o dată, în practica muncii, recomandă să se țină seama de faptul că informațiile ce provin de la rețea pot fi influențate de mai mulți factori care țin de elementul intențional și care le pot denatura. Urmărilor nedorite ale acestei situații nu mai trebuie demonstrate.

Procesul obținerii unei informații este constituit din cîteva momente

principale de instruire a informatorului, astfel :

— în raport cu posibilitățile reale ale informatorului și avînd în vedere cerințele planului de căutare a informațiilor, ofițerul îi va formula sarcinile la modul cel mai concret, mai clar și mai accesibil ;

— împreună cu informatorul va perfecta apoi modalitatea de acțiune și de legătură (dacă este cazul, în mai multe variante), pentru a asigura obținerea informației în condiții de deplină conspirativitate ;

— ofițerul va verifica dacă informatorul și-a însușit instructajul și va urmări aplicarea lui în practică.

Dacă asemenea momente sînt primate superficial ori se trece cu ușurință peste ele (așa cum se mai întîmplă uneori), putem avea surpriza obținerii unor informații eronate, chiar și fără intenție din partea informatorului. De exemplu, cu mai mulți ani în urmă, într-o grupare dușmănoasă acționa informatoarea „Adriana” — soția unuia dintre membrii grupării. Suspectată de legături cu securitatea, la inițiativa soțului, membrii grupării au adoptat față de ea o conduită prestabilită, menită să dezinformeze, punîndu-i într-o lumină favorabilă. Și astfel, multă vreme, informatoarea a furnizat informații a căror veridicitate n-a fost pusă la îndoială. Informatoarea a luat cunoștință despre faptul că a fost indusă în eroare abia în procesul finalizării acțiunii.

Lucrurile se complică însă cînd adevărul este denaturat cu intenție de către informator în procesul obținerii informației. Într-un asemenea caz este vorba de o anume atitudine față de munca de colaborare cu securitatea.

Un sondaj*), realizat recent pe 75

de informatori, dovediți ca nesinceri, a furnizat cîteva concluzii interesante. Astfel, din totalul informațiilor neveridice, în 42 de cazuri informatorii au dezinformat, exagerînd și amplificînd datele, iar în 33 de cazuri au diminuat faptele ori au tănuit datele de care au luat cunoștință.

Sub aspectul motivației, deci al intereselor ce au determinat dezinformarea, tabloul se prezintă astfel :

a) Cei 42 au formulat acuzații false pentru că :

— 16 au fost interesați să obțină recompense bănești ;

— 9 au fost afectați de animozități sau stări conflictuale cu cel urmărit, aspecte necunoscute de ofițeri ;

— 7 au fost „presați” de ofițeri să furnizeze „note de valoare”, fiind uneori chiar sugestionați ;

— 6 urmăreau a reabilita un trecut dubios și a obține recompense morale.

În toate cazurile, informatorii au sesizat, în prealabil, „satisfacția” ofițerilor cînd prezentau asemenea informații. Dintre ceilalți :

— 3 aveau unele probleme personale de rezolvat și au gîndit că în acest fel vor obține mai ușor sprijinul ofițerilor ;

— 1 a vrut să atragă atenția ofițerului asupra sa, avînd sentimentul că „este neglijat”.

b) Cei 33 au tănuit date și informații ori le-au falsificat în favoarea urmăritilor pentru că :

— 7 erau stăpîniți de sentimente ostile la adresa orînduirii ori au aderat la unele atitudini dușmănoase exprimate de urmăriti ;

— 7 nutreau puternice sentimente de afecțiune față de

elementele urmărite, neluate în seamă de ofițeri ;

— 7 au încercat complexe psihice, în mod deosebit obsesia că „fac rău unor oameni” ;

— 5 erau comozi și lipsiți de răspundere, redactînd informații „inofensive”, fără a discuta cu urmăritii respectivi ;

— 4 urmăreau să fie apreciați de către urmăriti, după ce trădau față de aceștia legăturile cu securitatea ;

— 3 se temeau și nu doreau „să se complice”.

A mai rezultat că la unii s-au întîlnit mai multe motivații și interese care au determinat hotărîrea de a falsifica informația.

Analiza acestor rezultate ale sondajului-studiu conduce, între altele, la concluzia că în procesul studierii și verificării informatorilor se caută și se obțin puține date privind personalitatea acestora. Nu numai lipsa unor cunoștințe de psihologie aplicată este cauza acestui minim interes, cît mai ales insuficienta preocupare și stăruință a unor ofițeri pentru această importantă latură a muncii lor, în sensul de a-și cunoaște bine oamenii cu care lucrează, a-i verifica și educa în spiritul principiilor morale promovate în societatea noastră. Este de aceea necesar să fie combătută cu hotărîre atitudinea de credulitate a unor ofițeri, ușurința și slabul discernămint cu care preiau uneori anumite informații și date false. Din acest punct de vedere, rezultatele sondajului-studiu sînt la rîndul lor suficient de grăitoare. Din cei 75 de informatori care (în anumite împrejurări) au furnizat informații neveridice : 2 au fost descoperiți la prima întîlnire, cu prilejul discutării notelor informative ; 5 au

*) Sondajul a fost realizat pe cazuistica luată din activitatea profesională a unui număr de 15 ofițeri, din care 10 cu experiență de peste 20 ani în munca informativă.

fost descoperiți cu prilejul rediscu-
tării informației din ordinul șefilor
ierarhici ; 7 — la rediscutarea infor-
mației de către șefii ierarhici ; 10
— cu prilejul analizelor anuale ale
informatorilor ; 39 — în procesul
urmăririi informative, în mod deo-
sebit prin folosirea mijloacelor spe-
ciale și a rețelei informative ; 12 —
în faza ultimă, cind s-a trecut la fi-
nalizare.

Nu afirm că toate aceste cazuri
puteau fi descoperite în momentul
furnizării informațiilor (unele se pot
verifica numai punându-le în lucru).
Este cert însă că discutarea fiecăreia
cu răspundere și interes profesional
la întâlniri ar fi redus serios numărul
dosarelor de urmărire deschise
în mod netemeinic.

Analiza critică a informației la in-
tîlnire este un procedeu a cărui uti-
litate este confirmată de practică,
eficiența aplicării lui cu răspundere
și simț profesional este de necontes-
tat.

Încercînd să detaliem acest mo-
ment al întîlnirii, realizăm de fapt
o secțiune în filtrul analitic prin ca-
re trebuie să treacă, în mod obișnuit
(și obligatoriu), o informație în mo-
mentul primirii ei, pentru a putea
face aprecieri realiste cu privire la
valoarea acesteia. Iată, după opinia
noastră, cîteva puncte de reper ce
trebuie avute în vedere, la întîlnire,
cînd se face analiza (discutarea) in-
formației :

— *modul în care a acționat infor-
matorul pentru obținerea informa-
ției*, în scopul de a se aprecia critic
procedeele și intențiile ce ar fi pu-
tut trezi bănuiele, atitudinile provo-
catoare ori comportamentul de na-
tură să sugereze răspunsurile.
Este important să se știe cine a avut
inițiativa discuției, cum a fost cana-
lizată conversația spre obținerea in-
formației căutate (dacă pe undeva
„nota n-a fost forțată“) ;

— *existența unor împrejurări ca-
re au facilitat ori au îngreunat obți-
nerea informației*, cum ar fi cele ce
țin de modul în care urmăritul a
fost întîlnit (loc, ambianță, partici-
panții la discuție etc.) ;

— *existența sau inexistența unor
raporturi de încredere între cei doi,
pentru a se aprecia, în contextul
momentului, dacă urmăritul a fost
sau nu sincer în relatările sale*, știut
fiind că uneori, din prudență exce-
sivă, unele persoane nu-și dezvăluie
gîndurile și intențiile ostile nici fiin-
țelor celor mai apropiate, și de aici
multiplele probabilități ca informa-
torul să dezinformeze, pentru că, la
rîndul lui, a fost dezinformați ;

— *în ce măsură informatorul s-a
dovedit a fi sincer în colaborarea cu
noi, și dacă, în cazul respectiv, ar
putea avea interes să dezinformeze*
(exagerînd sau diminuînd conținu-
tul informației) ;

— *observarea comportamentului
informatorului în timpul explicațiilor
suplimentare ce i se cer*, pentru
a sesiza ezităările, incertitudinile, in-
advertențele, neliniștea, specifice
uneori eforturilor pe care le face un
subiect pentru a susține afirmații
neveridice ;

— *inteligența, gradul de instrucție
și memoria informatorului*, pentru
a-i aprecia just posibilitățile de care
dispune de a reproduce — de preferință
în toate detaliile — o convor-
bire ce ne interesează.

Ținînd seama de asemenea ele-
mente de analiză, care pot fi rapor-
tate și la alte date, se vor putea tra-
ge concluzii cu privire la procentul
de adevăr al informației, lămurin-
du-se totodată operativ unele aspec-
te și prevenindu-se risipa de forțe
și energie.

Doresc să închei aceste puncte de
vedere referitoare la preocuparea
cadrelor noastre pentru obținerea
unor informații veridice cu un caz

mai deosebit din practica muncii
noastre. Timp de mai mulți ani, „a
lucrat“ cu un ofițer de la compartimentul
de informații interne al in-
spectoratului județean o persoană de
sex feminin, cu antecedente politice
și penale, deosebit de dotată intelectual,
cu largi posibilități de infor-
mare în mediul unor elemente ce
formau obiectul urmăririi. Recruta-
rea a fost destul de anevoioasă, per-
soana în cauză invocînd complexe
psihice și posibile „muștrări de
conștiință“. În cele din urmă a ac-
ceptat și a pus ca o condiție să nu i
se pretindă decît adevărul în relată-
rile sale, lucru apreciat ca foarte
firesc.

Informațiile furnizate erau apre-
ciate de ofițer ca avînd valoare ope-
rativă. O analiză mai atentă a con-
ținutului lor arăta însă că ele se re-
fereau la nemulțumiri de ordin per-
sonal, provocate de greutatea mate-
riale ale urmăritilor, dar în fapt re-
liefau atitudinea loială a elemente-
lor respective.

Măsurile de verificare întreprinse
nu au relevat nimic important. Alți
informatori, care au asistat la unele
discuții dintre informatoarele și ur-
măriți, confirmau data, locul, im-
prejurările și conținutul acestora.
Ceea ce nu a corespuns, pînă la ur-
mă, în toate cazurile, era faptul că
unii urmăriți, prezentați cu poziție
„bună“, erau semnalati de către alți
informatori și în alte împrejurări cu
concepții și chiar intenții dușmă-
noase. Abia atunci informațiile fur-
nizate au fost supuse unei verificări
mai atente, prilej cu care s-a consta-
tat că în nici una din note informa-
toarea nu preciza cum a procedat
pentru a obține datele respective.
Cînd i s-a cerut să reproducă ver-
bal, pe cît posibil integral, dialogul
convorbirilor, s-a eschivat, simulînd
indignare pentru lipsa de încredere
care i se arăta. Cunoscîndu-i-se tem-

peramentul, nu s-a mai insistat, ci
s-a apreciat că ar putea să dea re-
zultate în aflarea adevărului con-
fruntarea directă, deschisă. Au ur-
mat mai multe întîlniri, unde de fie-
care dată șeful profesional al ofițe-
rului i-a imputat lipsa de sinceritate
în furnizarea informațiilor. Firesc,
au urmat scene penibile cu jurămînte
de sinceritate, reproșuri și lacrimi.
În cele din urmă s-a hotărît să ex-
plice că de fapt ea nu a mințit nici-
odată. Și de data aceasta nu spunea
un neadevăr. Iată cum s-au petrecut
lucrurile. Cunoscîndu-și bine legături-
le și dîndu-și seama că aceștia pu-
teau iniția discuții dușmănoase, în
scop de „prevenire“, mai ales cînd
erau și alții de față, aborda subtil
subiecte „neutre“, așa încît, în mod
practic, nu avea ce informa. Era
prea atașată de elementele care a-
veau manifestări ostile și avea pre-
judecăți pentru munca de colabora-
re cu securitatea. Dar nu a descon-
spirat legătura, nu a trădat, n-a fă-
cut joc dublu. A putut proceda așa
timp îndelungat pentru că momen-
tul analizei critice a informațiilor la
întîlniri a fost neglijat. La incepu-
tul colaborării, ofițerul de legătură,
cu mai puțină experiență, i-a cerut
să „povestească“ cum au decurs dis-
cuțiile („pentru a vă face instruc-
tăj“), dar în scurt timp ea a reușit
să-l convingă că știe să se descurce.
Așa că întîlnirile erau „operative“,
informatoarea predînd (nu de puține
ori pe stradă) notele informative
gata scrise, unde primea și numele
elementelor cu care „să mai discu-
te“. Și treaba mergea, dar pe un fă-
gaș fals. Cînd tîrziu, s-a cunoscut
adevărul, a trebuit să fie abandonată.
Prejudecățile ei au fost un impe-
diment serios care n-a mai făcut po-
sibilă recuperarea.

colonel Constantin HULUBAȘ

Propaganda prin mijloacele de informare de masă trebuie (și poate) să fie mai eficientă

Potrivit prevederilor Programului de propagandă aprobat de Consiliul de conducere al ministerului și difuzat în unități în cursul lunii mai anul curent, în scopul informării maselor asupra unor cazuri de infracțiuni, pentru sporirea contribuției organelor noastre la formarea unei opinii publice active, capabile să acționeze cu eficiență în vederea combaterii actelor antisociale de orice fel, unităților centrale și teritoriale ale Ministerului de Interne le revin sarcini sporite pe linia furnizării presei și radioteleviziunii a unor date și cazuri de natură să contribuie la educarea cetățenilor.

În urma deplasărilor efectuate în ultimele luni în unități teritoriale de securitate, de către ofițeri ai Serviciului editorial, presă și propagandă în rîndul populației, a reieșit că la inspectoratele județene s-au întreprins o serie de acțiuni propagandistice pe plan local, prin conferințe, debateri publice, prelucrări ale unor acte normative etc. Totodată a rezultat însă că unele cazuri ce se puteau transforma în acțiuni propagandistice de mare eficiență, prin difuzarea lor în presa locală, la studiourile județene de radio ori chiar în presa centrală sau prin radioteleviziune au rămas nevalorificate.

În cursul discuțiilor purtate cu unii ofițeri, a fost exprimată părerea că „munca de securitate fiind mai delicată, nu se pot da cazuri spre publicare”. Analizîndu-se însă condițiile concrete locale și eficiența materialelor publicate, de multe ori aceiași ofițeri au ajuns la concluzia că totuși există cazuri pe linie de securitate care pot fi valorificate în presă, că ele ar putea servi la realizarea unei munci preventive cu o mai largă rază de acțiune, că se impune, pe lângă munca de pregătire și susținere a unor expuneri în fața adunărilor la care participă cîteva sute de persoane, o activitate de informare sistematică a organelor de presă

— cu aprobarea conducerii organelor locale de partid — asupra unor cazuri ce ar putea duce, prin intermediul sprijinului calificat al ziaristilor, la dezvoltarea vigilentei unui număr mult mai mare de oameni.

Întrebat ce acțiune i-a adus o satisfacție deosebită în ultimul an, un tînăr ofițer de securitate relatează modul cum s-au desfășurat două debateri publice, pe un șantier de care răspunde contrainformativ. Atmosfera fierbinte, spiritul muncitoresc, forța atitudinii colectivului față de fapta reprobabilă a unui individ, reala eficiență a acțiunii aceleia îl impresionase. Dar nu-și pusese problema că un redactor de la ziarul local — unul dintre ziarele cu veche tradiție și excelent redactat — ar fi putut fi invitat la dezbaterile acelea, că specialistul ar fi putut transforma acțiunea educativă (desfășurată în fața a 400 de oameni) într-o acțiune propagandistică de mai mare amploare, ziarul local fiind citit de zeci de mii de oameni.

Un alt ofițer a relatat cazul unui cetățean care a semnalat, din proprie inițiativă, o situație ce se putea solda cu însemnate pagube în valută. Pînă atunci nu se gîndise însă că acest caz putea fi un excelent prilej de stimulare a spiritului de sesizare, că și alți cetățeni puteau fi mobilizați să înțeleagă mai clar rolul pe care-l pot avea în semnalarea unor situații similare.

Ni s-a părut, de asemenea, curios că într-un județ cu un număr mare de cereri de expatriere și unde anual vin mii de străini (unii cu sarcini precise de a face propagandă pentru expatriere), s-a scris în anul acesta un singur articol pe tema combaterii tendințelor emigraționiste.

Din analiza situației existente în unități, valorificîndu-se experiența pozitivă înregistrată pînă în prezent, cît și unele idei propuse de ofițerii cu care s-a discutat, au rezultat următoarele posibilități concrete de exploatare prin mijloacele de presă locale și centrale a unor cazuri:

a) Interviuuri luate unor cetățeni români care s-au stabilit în Occident, dar care, neputîndu-se acomoda vieții de acolo, au preferat să revină în țară, cetățeni români care în prezent s-au reintegrat în colective de muncă, și-au reluat viața de familie etc.

b) Materiale scrise pe baza relatărilor făcute de unii turiști străini, foști cetățeni români, ce revin aproape în fiecare an pe meleagurile unde s-au născut, de care nu se pot desprinde sub aspect afectiv decît foarte greu. Unii dintre aceștia, în discuții intime cu rude, prieteni, au arătat că, deși în țara unde s-au stabilit nivelul de trai este mai ridicat, regretă părăsirea României, deoarece acolo unde sînt acum nu există climatul moral și familial de aici, că acolo, în momentul în care te îmbolnăvești ești pierdut, iar violența, pornografia, drogurile fac ravagii catastrofale în rîndul tineretului.

c) Interviuuri luate de ziaristi unor foști cetățeni români (veniți în vizite la rude), care au fost cu abilitate determinați să rămînă în Occi-

dent, în urmă cu ani, dar au constatat, după renunțarea la cetățenia română, că mirajul s-a destrămat, că „aprecierea lor, porțile mereu deschise pretutindeni, șansele nemaipomenite de afirmare spectaculoasă” s-au topit, în momentul de față fiind nevoiți să-și câștige existența din activități obscure, altele decât cele pentru care aveau calificare și pentru care în România se bucurau de stimă și apreciere.

d) Materiale de presă scrise pe baza unor discuții purtate cu cetățeni români asupra cărora s-au făcut presiuni morale, pentru a-i determina să rămână în Occident, ori cărora li s-au făcut deschis sau discret propuneri de renunțare la cetățenia română, dar care au respins cu demnitate asemenea propuneri, unii le-au luat chiar în ris, dând răspunsuri pline de ironie sau batjocură „fericiților care primiseră misiunea de a-i racola, pentru a-și câștiga astfel ei pâinea”.

e) Aproape în fiecare județ există formații artistice care au efectuat turnee în străinătate, au întâlnit acolo foști colegi „fugiți”, „rămași” ori „căsătoriți” care lucrează în ateliere manufacturiere sau la stații de benzină, iar „la un pahar” plîng pasul făcut (sau își câștigă existența încercînd să atragă alți oameni cu nivel politic scăzut pe drumul pe care au apucat ei). Discuțiile unor ziariști cu membrii unor asemenea formații artistice se pot transforma în articole de presă foarte convinșătoare.

f) Unii dintre cetățenii români expatriați se destăinuie rudelor, prietenilor, mărturisind că duc acolo unde sînt o viață mizeră, că regretă pămîntul natal, pe care nu se întorc doar fiindcă le e rușine, pentru că au apucat să facă declarații calomnioase ori să se lase antrenați în acțiuni potrivnice țării noastre. Asemenea materiale document se găsesc în posesia rudelor, vecinilor de bloc sau colegilor acelor oameni. Ziariștilor le pot fi indicate familiile respective (desigur după o verificare a cetățenilor români în cauză, în ideea de a vedea dacă sînt dispuși să facă declarații sincere, dacă nu au distrus scrisorile primite etc.). În cazuri de acest gen, ziaristului este suficient să i se spună doar: „Vedeți la familia X, din strada Y, dacă a mai primit ceva vești de la fiul care a plecat acum trei ani. Cineva care l-a întâlnit acolo spunea c-o duce foarte rău”. Pentru un ziarist această informație este suficientă, un material scris de mîna celui care „s-a zbatut să ajungă acolo”, iar acum „își mușcă degetele” fiind absolut edificator. Cu acordul familiei, înscrisul poate fi publicat chiar fără comentarii.

g) Cu multă grijă pentru a nu marca ori stigmatiza chiar pe viață unele destine, evitîndu-se eventual și folosirea inițialelor, poate fi valorificată și o altă categorie de persoane. Este vorba de acele tinere care au intrat în legătură cu străini, au sperat să se mărite cu ei, și-au părăsit orașul natal, familia, ajungînd în cele din urmă la prostituție ori în alte

situații nedorite. Sînt și tineri care, sub influența unor străini, s-au prestat la acte ilicite (furt sau „procurare” de icoane, diverse obiecte de artă, bijuterii etc.), care au intrat în penitenciare, în timp ce străinul care „i-a inițiat” a reușit să ajungă în străinătate, dispărînd la timp sau plătind o cauțiune. Cîți alți tineri și tinere n-ar putea fi preveniți citind în presă declarațiile unor asemenea „rătăciți” eliberați acum din centrele de reeducare ori din penitenciare !

h) O serie de cetățeni români cinstiți efectuează deplasări în străinătate cu mașini proprii sau prin excursii O.N.T. Pe unde merg văd lucruri frumoase, „imagini pentru turiști”, dar surprind și situații uneori cu adevărat dramatice, întîlnesc destine zdrobite, existențe ratate, văd cu ochii lor șomajul, violența, indivizi drogați ș.a.m.d. Acești oameni pot fi, de asemenea, o sursă permanentă de documentare pentru materiale cu caracter preventiv.

i) Altă sursă valoroasă, dar mai delicată, o constituie sectanții care desfășoară activitate potrivnică statului nostru. Pericolul pe care-l prezintă activitatea sectelor ilegale, faptul că membrii lor încearcă mereu (și uneori au succes) să facă noi și noi prozeliți este cunoscut. Și totuși foarte puține articole s-au scris despre aceștia.

În articolele de combatere a activității sectante interzise trebuie exploatate aspectele ilicite, consecințele lor, caracterul antirațional, jalnic sub aspect uman, cruzimile sau escrocheriile celor ce încalcă normele de conviețuire socială. În esență spus, combaterea trebuie realizată prin compromitere.

De pildă, un sectant a băgat în buzunar cotizațiile, altul, căsătorit, e încurcat cu o femeie, altul își chinuie soția sau copiii în mod bestial, pentru a-i face „să se lepede de Satana”. Asemenea aspecte trebuie cunoscute, documentate — foarte bine documentate, pentru ca ziaristul să nu fie dat în judecată „pentru calomnie” — și informate organele de presă. La un inspectorat județean se cunoștea cazul unui medic adventist care a refuzat să acorde asistență unei femei într-o zi de sîmbătă. În drum spre spital, femeia a decedat. Un om putea fi deci salvat, dacă un medic și-ar fi făcut datoria de medic, în loc să asculte de stupizenia dogmei. Acest caz ar fi putut fi — s-a petrecut în urmă cu doi ani — exploatat, s-ar fi putut crea o opinie de masă împotriva fanaticilor de acest fel, din orice sectă.

★

Sub aspect procedural, în principiu, nu este necesar — nici indicat — ca ofițerii să-i însoțească pe ziariști în luarea unor interviuri. În afara risipei de timp, apare posibilitatea ca peste o vreme, cel ce acordă interviul să declare, eventual unui reporter străin, că a dat declarații presei

române „sub presiunea prezenței securității”. Ziariștii nu au nevoie de însoțirea noastră — decît cînd ne e solicitată, în cazul unor infractori periculoși, cu antecedente penale, violenți etc.

Pentru a scrie un material bun despre un repatriat, de pildă, un ziarist trebuie să cunoască însă o serie de date care să-l ajute în adresarea întrebărilor, în descoperirea unor zone de interes. El trebuie deci nu să primească „un nume și o adresă”, ci să fie pus la curent cu perioada în care repatriatul a fost în străinătate, să știe țările pe unde a peregrinat omul respectiv, atmosfera actuală de familie, motivele repatrierii, eventuale contacte stabilite în Occident, poate și cîteva cuvinte despre peripețiile trăite acolo.

În scopul de a se evita posibilele denaturări (scăpate „în fuga condeiului”, cum spun unii ziariști) sau prezentarea unor aspecte, nume de persoane etc. ce ar putea aduce deservicii muncii noastre, este necesar să se convină cu ziaristul antrenat în acțiune, în sensul ca articolul să fie văzut înainte de publicare de către organele noastre.

★

Un alt pretext invocat uneori pentru a se justifica lipsa unor materiale scrise pe teme de securitate este acela al lipsei de timp. „Ofițerii n-au timp să scrie”, se spune de obicei.

Dar nici nu trebuie ca ofițerii să scrie neapărat !

Este chiar mai puțin indicat ca asemenea materiale să fie scrise de ofițeri. Din motive diverse, primul fiind acela că un ziarist știe să „exploateze” altfel anumite aspecte, scrisul fiind meseria lui. În al doilea rînd, un ziarist bun, cunoscut, apreciat — și e de preferat să se coopereze cu astfel de ziariști — are „alt gir”, se bucură de mai multă încredere „sub aspectul obiectivității redării faptelor”. În plus, pentru a elabora un articol atrăgător, interesant, un ofițer trebuie să scrie și să refacă poate de cîteva ori, să piardă adică o zi, dacă nu mai multe.

Bineînțeles, rîndurile de mai sus nu trebuie să ducă la concluzia că ofițerii „n-au voie să scrie”. Mai mult decît atît, este indicat ca anumite subiecte să fie tratate de ofițeri. Dar nu articole pe teme „repatriati” sau „sectanți”, mai sensibile din motivele arătate, ci pe tema apărării secretului de stat, a unor cazuri rezolvate. Tema apărării secretului de stat a fost și mai puțin abordată, deși în presa centrală s-au scris cîteva articole interesante, care puteau servi de model, care au arătat consecințele transportării ori păstrării documentelor secrete în condiții străine actelor normative în vigoare.

În țara noastră există un număr de județe care au obiective de mare însemnătate, unele unde se concentrează date secrete deosebite, la

apărarea cărora trebuie antrenați toți oamenii cinstiți, stimulînd mai mult încrederea lor în promptitudinea cu care le sînt rezolvate sesizările, în ofițerii de securitate, mobilizîndu-i la a nu trece cu vederea nici un aspect, oricît de minor ar părea, ce poate aduce prejudicii forței de apărare a țării noastre, secretului de stat, economiei naționale.

Și mai puțini ofițeri cu experiență s-au hotărît pînă în prezent să aștearnă pe hîrtie ori să relateze unor ziariști, scriitori, scenariști, actiuni la care au participat, definitiv închise, dar din care se pot trage concluzii de actualitate privind vigilența, privind ajutorul neprecupețit pe care l-au primit ofițerii din partea unor cetățeni cinstiți ce au sesizat la timp anumite fapte care le-au atras atenția la un moment dat.

★

Desigur, toate aceste sugestii și păreri au caracter de opinii personale, autorul prezentelor rînduri nedorînd decît să fie cunoscute niște concluzii la activități de propagandă întreprinse ori niște puncte de vedere ale unor ofițeri cu care a discutat. Așteptăm în acest sens cu interes și alte puncte de vedere.

Un fapt este însă de necontestat. Față de sarcinile cu caracter preventiv puse în fața Ministerului de Interne de către conducerea de partid și de stat, activitatea aceasta de contracarare a propagandei ostile, de pregătire contrainformativă a populației, de antrenare a maselor de cetățeni la apărarea unor valori de mare însemnătate, se poate desfășura în forme de eficiență sporită, utilizînd în acest scop mai multe mijloace de informare și educare cetățenească ce au o largă rază de acțiune. Aspect foarte important, aceste mijloace (ziarele, revistele, radioul, televiziunea, editurile, cinematografia) au sarcini pe această linie, sînt interesate să realizeze materiale pe profilul apărării secretului de stat, combaterii propagandei occidentale, a activităților ilegale de orice fel.

Trebuie bine înțeles că, atît timp cît cercurile reacționare din străinătate, „Europa liberă” investesc fonduri deloc modeste în propaganda ostilă pe care o desfășoară, cît timp un număr de foști cetățeni români care vin în țara noastră sînt uneori pregătiți și chiar dotați pentru a demonstra ostentativ „rapida lor realizare pe plan material în Occident” și a desfășura o propagandă străină aspirațiilor poporului nostru, cît timp propaganda sectantă este bine finanțată și uneori ingenios dusă, este de datoria noastră, care cunoaștem bine efectele acestor acțiuni ostile, să contribuim mai mult la contracararea lor, acordînd toată atenția informării prompte a maselor largi, prin mijloacele de mare eficiență educativă.

căpitan Tudor NEGOIȚA

SĂ RIDICĂM MUNCA DE SECURITATE ÎN MEDIUL RURAL LA COTELE EXIGENȚELOR ACTUALE

În ultimii ani, pe linia activității de securitate în mediul rural s-au cristalizat metode și procedee de muncă, s-au întreprins măsuri de ordin organizatoric și concepțional. Pentru a reliefa unele aspecte mai deosebite, rezultate din practica muncii informativ-operative la sate, ca urmare a aplicării reglementărilor în vigoare, ne-am adresat unor cadre cu funcții de conducere din unități ale ministerului, care au avut amabilitatea să răspundă la următoarele întrebări:

1. Vă rugăm să vă referiți pe scurt la principalele probleme care au stat și stau în atenția organului de securitate județean în legătură cu aplicarea Hotărârii Consiliului de conducere al Ministerului de Interne, din 22 iunie 1976, privind îmbunătățirea muncii informativ-operative în mediul rural.

2. Ce aspecte concrete mai semnificative s-au evidențiat în ultimul timp în activitatea subofițerilor de la posturile de miliție pe linie de securitate?

3. Ce măsuri ați întreprins pentru înlăturarea deficiențelor în munca de securitate în mediul rural și ce intenționați să faceți pentru îmbunătățirea acesteia pe viitor?

1

Colonel Dumitru Baltag: După apariția Hotărârii Consiliului de conducere al Ministerului de Interne, din 22 iunie 1976, cadrele de securitate din Inspectoratul județean Tulcea și-au intensificat activitatea în acest domeniu, în sensul îndrumării și sprijinirii subofițerilor de la posturile de miliție la fața locului, de către ofițeri din conducerea inspectoratului, șeful serviciului I și șeful serviciului pază, ordine și miliție rurală, precum și de către alte cadre care au făcut deplasări în mediul rural. De la data apariției hotărârii s-a încetățenit regula ca activitatea șefilor de posturi să fie analizată periodic, prin controale complexe. Fac precizarea că sprijinul, controlul și îndrumarea șefilor de posturi se execută diferențiat, în funcție de particularitățile geografice și de mediu ale fiecă-

rei localități, concentrarea elementelor dușmănoase, gradul de pericol social al acestora, intensitatea traficului turistic. Se înțelege că accentul cade în mod deosebit pe acele localități care ridică probleme deosebite pe linie de securitate și miliție, cum ar fi comunele: Murighiol (unde se află și un camping în tot timpul sezonului cald, aglomerat cu turiști români și străini); Jurilovca și Sf. Gheorghe, aflate în aceeași situație și care, în plus, prin amplasarea la granița de est ridică într-adevăr probleme; Cerna, Baia, „23 August“, Greci și altele. În asemenea localități, rețeaua informativă (unică de miliție și securitate) stă, mai mult, în atenția noastră, este mai sistematic instruită și dirijată, mai densă și mai eficientă. În legătură cu problematica de instruire a rețelei, aceasta se face, de asemenea, diferențiat, cu nominalizarea cazurilor și a persoanelor ce trebuie avute în vedere. Există însă și un cadru general de instrucție, valabil pentru toate posturile de miliție și care se referă în esență la: culegerea de informații de interes operativ în toate cazurile previzibile și intervenția operativă a subofițerului (sau chiar a informatorului), atunci când situația o reclamă pentru realizarea prevenirii. De asemenea, în cadrul instructajului, subofițerii sînt orientați în probleme de instruire și dirijare a rețelei, punctare, studiere și recrutare de informatori, verificarea rețelei, verificarea informațiilor și exploatarea lor și alte sarcini pe linia muncii de securitate (turiști, evaziune, antiterorism). În plus, subofițerul este pregătit din vreme asupra sarcinilor ce-i revin în cadrul unor dosare de urmărire informativă care privesc persoane din zona lui de responsabilitate. Se impune aici precizarea că, potrivit principiului compartimentării și conspirativității muncii, subofițerul de la postul de miliție cunoaște din acțiunile de securitate în care e antrenat doar atît cît trebuie și nu mai mult (dealtfel, aceasta este o prevedere a ordinelor, care precizează că în cadrul acțiunilor de urmărire informativă subofițerii de la posturile de miliție contribuie la rezolvarea unor probleme). Precizez că controalele comune care se fac la posturile de miliție sînt finalizate, de regulă, într-o ședință la fața locului, în prezența unui cadru din conducerea inspectoratului și a ofițerilor de securitate și miliție care răspund de îndrumarea subofițerilor de la posturi, cu care ocazie se insistă asupra eliminării cauzelor care au generat lipsuri și se stabilesc măsuri de viitor.

Colonel Ion Simionescu: Subliniez mai întîi că Hotărîrea Consiliului de conducere al Ministerului de Interne a sporit răspunderea ce revine miliției pe linia muncii de securitate, precizînd că supravegherea informativă de securitate în mediul rural se execută de către ofițerii și subofițerii posturilor de miliție, cu excepțiile prevăzute. În același timp, hotărîrea a oferit o concepție clară cu privire la controlul, sprijinul și îndrumarea subofițerilor de la posturi pe linia muncii de securitate.

Pentru executarea în cele mai bune condiții, imediat după apariție și ulterior, la analizele profesionale, cît și la activitățile de învățămînt, hotărîrea a fost prelucrată și dezbătută cu toți subofițerii de la posturile din județul Buzău, cît și cu ofițerii de securitate și miliție cu atribuții de îndrumare și control în mediul rural. În sprijinul prevederilor acestui document, am căutat să extindem competența și să sporim răspunderea subofițerilor de la posturi. Astfel, reanalizînd rețeaua care la data apariției hotărîrii se afla în legătura ofițerilor de la serviciul de infor-

mații interne, am stabilit că mai mulți informatori din mediul rural, prin profesie, antecedente și sarcinile în care erau angrenați, nu justificau menținerea lor în legătura ofițerilor, care iroseau pentru întâlniri timp și cheltuieli de deplasare. Toți acești informatori au fost predați în legătura subofițerilor de la posturi. În felul acesta am reorganizat mai bine activitatea ofițerilor de la serviciul de informații interne. În prezent, un număr de 13 ofițeri de la serviciul de informații interne, care lucrează pe anumite probleme, au în răspundere și un număr de comune, în care se deplasează periodic, majoritatea acestora având și rețea proprie. În felul acesta, în comunele cu probleme mai deosebite, ofițerii de securitate se deplasează ori de câte ori este nevoie, iar în celelalte merg cel puțin o dată pe lună.

Colonel Gheorghe Diță: Imediat după apariția Hotărârii Consiliului de conducere al Ministerului de Interne, din 22 iunie 1976, la nivelul Inspectoratului județean Argeș s-au organizat o suită de convocări de învățământ și instructaj cu toți șefii de posturi și ajutorii acestora, în cadrul cărora li s-au precizat sarcinile pe linie de securitate în mediul rural, s-au făcut aplicații practice și seminarii. În continuare, pregătirea de securitate a subofițerilor s-a realizat atât de către ofițerii instructori la posturi pe tematică concretă specifică zonei și profilului elementelor din preocuparea securității (sectanți, legionari, partide burgheze, foști condamnați), cât și cu prilejul altor convocări sau cu ocazia controalelor periodice de fond, conduse de cadre cu funcții de conducere în inspectorat.

În primele săptămâni după apariția hotărârii (dar și ulterior), activitatea de securitate în mediul rural a urmărit însușirea de către subofițeri a prevederilor de bază ale hotărârii, privitor la crearea rețelei unice, încadrarea informativă a elementelor din atenție și realizarea supravegherii, participarea la realizarea unor măsuri în cadrul urmăririi informative, probleme ale prevenirii și respectării legalității etc. În plus, în etapa de față, subofițerii de miliție din mediul rural sînt solicitați în realizarea și a altor sarcini de securitate, cum ar fi unele investigații și verificări impuse de avizarea unor plecări în străinătate, legăturile unor persoane cu cetățeni străini, unele măsuri pe linia acțiunii „Patrimoniul” etc. Treptat, munca de securitate în mediul rural se diversifică și se specializează în funcție de cerințele și particularitățile locale.

2

Colonel Ioan Chivu: Un prim aspect este acela că supravegherea informativă se desfășoară în condiții mai bune, reușind să cuprindem mai multe medii și categorii de persoane ce fac obiectul activității de securitate în mediul rural. Avem comune ca: Breaza, Cozieni, Vîlcelele, Amara, Balta Albă, Rîmniceleu, Boldu, Nehoiu, Pogoanele și altele în care subofițerii de miliție, în primul rînd șefii de posturi, dau dovadă de multă răspundere, spirit de sesizare și orientare în organizarea și desfășurarea muncii informative, stăpînind în bune condiții situația operativă din comună. O contribuție aparte își aduc subofițerii de la posturi în proce-

sul urmăririi informative, cu rețeaua pe care o au în legătură, la obținerea și verificarea de informații despre poziția și preocupările prezente ale unor persoane.

Cea mai importantă problemă în care înregistrăm rezultate bune dar și unele neajunsuri o constituie munca cu rețeaua informativă. De aceea, li s-a cerut ofițerilor de securitate ca în cadrul deplasărilor pe care le fac la posturi să afecteze cea mai mare parte din timp îndrumării acestei activități. Rețeaua fiind unică — așa cum prevede hotărîrea —, s-a căutat să i se extindă sfera culegerii de informații, atât pe linia muncii de securitate, cât și de miliție. S-au păstrat totuși prioritățile și profilul sarcinilor pe linie de securitate sau de miliție, în raport cu aptitudinile și posibilitățile fiecăruia. Astfel, ofițerii de securitate participă efectiv la recrutarea informatorilor, care provin din rîndul persoanelor cu antecedente politice și penale, și analizează cu subofițerii de la posturi activitatea acestora. În funcție de particularitățile județului, subofițerii de la posturi sînt angrenați cu deosebire pentru supravegherea informativă a legionarilor și a celorlalte persoane cu antecedente politice, reacționare ori fost condamnate. Prin specificul județului Buzău, activitatea de supraveghere informativă nu ridică alte probleme deosebite.

Locotenent-colonel Andrei Spătaru: Mă voi referi la problema legionară, a cărei pondere în mediul rural este mai evidentă. În legătură cu aceasta s-a organizat foarte recent o analiză asupra modului în care se îndeplinesc sarcinile în vederea contracarării activității pe profilul problemei legionare în mediul rural, cu care ocazie s-a constatat că există o încadrare informativă corespunzătoare a legionarilor, iar prin efortul comun al ofițerilor de securitate și ofițerilor și subofițerilor de miliție de la P.O.M.R., în semestrul I/a.c., au fost finalizate și documentate prin urmărire informativă 14 cazuri, aplicîndu-se măsurile preventive ce se impuneau. Au fost luate, de asemenea, măsuri de prevenire în problema culte-secte din mediul rural, în sensul că s-a făcut atenționarea pe linie de miliție a gazdelor ce urmau să fie folosite ilegal pentru adunări secantate și au fost depistate prin rețea locurile din afara localităților precunizate pentru adunări clandestine, luîndu-se măsuri de preîntîmpinare a unor asemenea acțiuni. Totodată a fost descoperită o mare cantitate de material mistic-religios ostil, introdus clandestin în țară și care ne-a permis să ajungem la unele depozite ale sectelor ilegale. S-a realizat, de asemenea, schimb de informații în problemă cu județele limitrofe. O altă latură a activității de securitate în mediul rural este prevenirea evaziunilor. Prin măsuri conjugate, miliția rurală și serviciul informații interne au prevenit un număr însemnat de tentative de evaziune. Recent a fost prelucrat în fața colectivului de muncă al Direcției sanitare județene Vinereanu Nechit, medic în comuna Topolog, care avea manifestări dușmănoase, trimîtea scrisori la „Europa liberă” și se manifesta deschis cu intenții de evaziune. Un alt caz: numitul Cander Iosif din Galați s-a angajat la punctul piscicol din comuna Sf. Gheorghe, urmărind să studieze terenul în vederea plecării clandestine din țară. Fiind depistat din timp prin rețeaua comună din localitate, aflată în legătura șefului de post, individul a fost scos legendat din zona de frontieră. Acțiuni comune, pe echipe mixte, au fost organizate sistematic în punctele disper-

sate din Delta Dunării și zonele cu sistem de irigații, concomitent cu folosirea potențialului informativ, măsuri ce s-au soldat cu identificarea anumitor elemente urmărite pe țară pentru săvârșirea unor infracțiuni de drept comun sau semnalate cu intenții de evaziune. Tot prin subofițerii de la posturile de miliție s-a realizat supravegherea informativă a turiștilor străini, operație care se desfășoară și în prezent, deocamdată fără probleme deosebite. Se înțelege că domeniul de activitate al posturilor de miliție, în raport cu sarcinile organelor de securitate în mediul rural, este mult mai larg.

Trebuie să avem în vedere particularitățile, în primul rând geografice, ale județului Tulcea, impuse în special de Delta Dunării, unde se află amplasate, la distanțe mari una de alta, localități rurale, unități agroindustriale și alte colective de oameni. La aceasta se adaugă, pe perioada sezonului cald, traficul turistic foarte intens, care ridică nenumărate probleme ce n-ar putea să fie rezolvate fără aportul substanțial al subofițerilor de la posturile de miliție. Dar și legătura cu o bună parte dintre aceștia este (ținând seama tot de particularitățile geografice) în unele cazuri foarte greoaie. De aici și necesitatea unei pregătiri temeinice pe linie de securitate a respectivilor subofițeri, astfel încât ei să fie în măsură să acționeze în diferite împrejurări cu operativitate și preventiv, fără a mai aștepta legătura nemijlocită cu ofițerul de securitate, ceea ce în mare măsură s-a și realizat. Acest mod de lucru a dus la o bună instruire a unor subofițeri care își cunosc bine îndatoririle și care ne aduc reale servicii.

Locotenent-colonel Emil Ploscaru : Să luăm cazul „Mozăceni“. Prin rețeaua serviciului informații interne se știa cu aproximație că un anume „Păun“, fost șef de garnizoană legionară, învățător pensionar, a elaborat o lucrare „de sertar“ privitoare la perioada legionară. Informația nu s-a putut verifica operativ și ca atare în fața noastră rămânea nerezolvată problema conținutului concret al lucrării. Studiarea rețelei din legătura șefului de post, pregătirea și dirijarea informatorului „Babarogeanu“ din legătura acestuia au permis să se ajungă la cunoașterea conținutului lucrării și la confirmarea integrală a primei informații. Un alt caz. Obiectivul „Roibu“, fost condamnat la 25 de ani pentru activitate subversivă, după venirea din detenție, a început să se manifeste împotriva orânduirii socialiste. Hotărâtoare și în acest caz pentru a preveni degenerarea manifestărilor lui „Roibu“ în infracțiuni ca și proliferarea concepțiilor lui s-a dovedit tot rețeaua subofițerilor de la posturi (în mod concret, informatorul „Niciu“ din legătura șefului de post). Potrivit instructajelor periodice, activitatea curentă a șefilor de posturi pe linia problemelor de securitate este orientată net spre aspectele prevenirii comiterii de infrac-

țiuni și alte încălcări ale legii. Astfel, ținând seama că industria pătrunde și se dezvoltă treptat și în mediul rural, subofițerii de la posturi primesc sarcini concrete pentru cuprinderea acestor concentrări de angajați în sfera activității informative. Ca o consecință, ne parvin frecvent informații din aceste colective referitoare la starea de spirit, diferite nereguli în folosirea și exploatarea parcului de mașini și a fondurilor fixe, unele construcții în mediul rural, asigurarea calității produselor etc., iar dacă în județul Argeș nu am avut fenomene deosebite care să facă obiectul unor dosare de urmărire informativă în economia rurală, acest lucru se datorește, după părerea noastră, și folosirii eficiente a rețelei ca și orientării juste a subofițerilor de la posturi.

Pe teritoriul județului Argeș, cu o varietate geografică și un specific turistic tot mai intens, sînt colective de oameni care își desfășoară activitatea în locuri izolate (la exploatare forestiere, șantiere hidroenergetice, cabane turistice etc.). Toate acestea impun eforturi speciale pentru asigurarea supravegherii informative care, în principal, se realizează de către subofițerii de miliție. Se înțelege că în asemenea situații specifice, principalele sarcini ale supravegherii informative și mai ales ale urmăririi informative se realizează tot de către ofițeri de la inspectoratul județean care însă se folosesc din plin de subofițerii de la posturile de miliție. Un exemplu în această privință este șantierul Pecineagu, unde lucrează peste 2000 de muncitori, proveniți din mai multe județe. Din punct de vedere al zonei geografice, acest șantier este pe raza postului de miliție din comuna Rucăr, munca informativă este desfășurată însă de serviciul de contrainformații în sectoarele economice care se folosește și de sprijinul șefului de post.

Colonel Gheorghe Diță : O lacună a muncii de securitate în mediul rural la Inspectoratul județean Argeș este aceea că uneori se primesc informații fără valoare operativă cu scopul (nedeclarat) de a-și justifica activitatea atât subofițerii de la posturi, cât, uneori, și ofițerii. Mai sînt cazuri cînd șeful postului de miliție din comună transmite la inspectorat informații despre aspecte importante și cu aceasta își consideră misiunea încheiată, el nu mai întreprinde și alte măsuri în scop preventiv, așa cum prevăd ordinele. Ca măsuri întreprinse pentru înlăturarea acestor neajunsuri, menționăm, în primul rînd, instructajele periodice și discuțiile la fața locului, în raport cu fiecare caz în parte. Pe viitor, în atenția conducerii inspectoratului stau sarcini menite să perfecționeze această activitate de securitate în mediul rural prin extinderea instructajelor

și analizelor la fața locului, astfel încât ea să răspundă mai bine și mai complet transformărilor accelerate ce se produc în viața satului contemporan.

Colonel Dumitru Baltag: Este adevărat că deși s-au obținut unele rezultate pe linia muncii informativ-operative în mediul rural, se simțite încă destule neajunsuri. Mă voi referi la câteva. Mai întâi despre rețeaua informativă care, strict-statistic, apare ca îndestulătoare, dar nu se manifestă întotdeauna la nivelul posibilităților informative și al cerințelor actuale. O recentă analiză a arătat că mai sînt încă informatori (la posturile de miliție Ostrov, Carcaliu, Sarichioi și altele), care în cursul anului curent nu au furnizat nici o informație de interes operativ ori se eschivează sistematic de la realizarea sarcinii de a colabora cu organele de securitate. O altă categorie de informatori sînt cei care, nefiind îndejuns de mobilizați (din Dăieni, Turcoaia, Ceamurlia de Jos și altele), furnizează cîte o informație la 3—4 luni de zile. Rămînînd în același domeniu al informațiilor, nu putem trece peste numărul mare al notelor informative care nu spun nimic sau aproape nimic și care sînt practic inutilizabile. Se manifestă pe alocuri un fel de lincezeală și lipsă de interes față de fapte și întîmplări care ar suscita interes, dar care nu sînt luate în considerație de către unii informatori, fie din neglijență, fie dintr-o slabă instruire (am în vedere în special relațiile unor persoane cu străinii). La toate acestea au contribuit și contribuie încă stilul defectuos de muncă al unor ofițeri din serviciul de informații interne și serviciul P.O.M.R., a căror activitate desfășurată la posturile de miliție nu s-a înscris întotdeauna pe linia exigenței și a măsurilor de înlăturare a lipsurilor. (Sînt posturi la care se ajunge o dată la 2 sau 3 luni.) S-au manifestat, de asemenea, lipsuri în probleme de frontieră. Conducerea inspectoratului și cadrele care răspund de acest sector cunosc aceste lipsurile care au făcut obiectul unei analize ample la convocarea cu șefii de posturi din ianuarie a.c. Cu acea ocazie au fost stabilite și sarcinile de viitor: restructurarea rețelei, analiza situației sub raportul gradului de pericol social pe care l-ar putea prezenta persoanele din evidența posturilor de miliție, munca de dirijare și instruire a rețelei informative, organizarea legăturii cu rețeaua și alte teme specifice care fac obiectul planului de învățămînt pe anul în curs și viitor, la care se adaugă un control mai exigent la fața locului a activității fiecărui ofițer și subofițer, astfel încît munca de securitate în mediul rural să ocupe locul ce i se cuvine ca problemă importantă în ansamblul muncii profesionale.

Colonel Ion Simionescu: Principalele neajunsuri cu care ne mai confruntăm în mediul rural țin de instruirea și dirijarea rețelei. Avem încă situații cînd, datorită și modului defectuos în care subofițerii se pregătesc și realizează întîlnirile, se obțin informații lipsite de impor-

tanță. Nu se acordă încă, de către unii șefi de posturi, atenție verificării rețelei. Cu ocazia deplasărilor în comune, precum și a controalelor de fond, pe care le executăm la fiecare post de miliție, insistăm pe remedierea acestor neajunsuri.

★

Colonel Gheorghe Năstase: Controalele de fond efectuate la serviciile de informații interne, precum și cele tematice efectuate împreună cu Direcția pază, ordine și miliție rurală, asupra modului cum s-au înțeles și se execută prevederile Hotărîrii Consiliului de conducere al Ministerului de Interne, din 22 iunie 1976, au pus în evidență interesul manifestat de conducătorii inspectoratelor în acest sens, precum și preocupările de a se găsi cele mai eficiente modalități de îndrumare și sprijinire a cadrelor de la posturi, în organizarea și desfășurarea muncii informativ-operative în mediul rural.

S-a îmbunătățit conlucrarea dintre serviciile de informații interne și cele de pază, ordine și miliție rurală, îndeosebi pe linia activității de punctare, studiere și verificare a candidaților la recrutare, precum și pentru completarea rețelei informative în raport cu cerințele situației operative din fiecare localitate rurală. Așa cum se subliniază și în răspunsurile tovarășilor din județele Tulcea, Buzău și Argeș continuă însă să se manifeste la toate județele neajunsuri în activitatea desfășurată de cadrele posturilor de miliție pentru dirijarea și instruirea rețelei informative. Ritmul de creștere a rețelei informative din legătura cadrelor de la posturi este încă mic în comparație cu cerințele impuse de situația operativă.

Se manifestă tendințe de a se limita sfera supravegherii informative numai la unele persoane cu antecedente politice reacționare sau fost condamnate, neglijîndu-se locurile și mediile unde pot apare infrațiuni ori alte fapte de natură să aducă atingere securității statului, liniștii și ordinii publice. De asemenea, continuă să se ia de la rețea note informative sau să se întocmească rapoarte cu aspecte cotidiene, care nu prezintă nici o valoare din punct de vedere informativ.

Înlăturarea acestor neajunsuri presupune îmbunătățirea activității de îndrumare și sprijin, precum și a controlului asupra modului cum execută fiecare subofițer de la posturi misiunile încredințate. În acest sens este necesar ca ofițerii de informații interne să ajute practic pe subofițerii posturilor, asupra modului de instruire și dirijare a fiecărui informator și să fie mai exigenți față de cei care dovedesc delăsare în muncă.

Convorbiri consemnate de
colonel Ion VLAICU
căpitan Vasile MIHAILĂ

Munca de educație este compusă atit din măsuri politico-culturale, cît și din măsuri de sancționare a celor care încalcă legile și normele de conviețuire socială. Îmbinînd în mod corespunzător aceste două laturi, vom putea obține, într-adevăr, reducerea tot mai accentuată a încălcărilor legilor țării și, totodată, vom face și mai grea — nu spun imposibilă, dar tot mai grea — activitatea diferitelor organe de spionaj și de diversiune din străinătate.

NICOLAE CEAUȘESCU

Prevenirea infracțiunilor sarcină prioritară a organelor de securitate

(Din preocupările Serviciului de informații interne al I.J. Mureș, pe linia activității de prevenire.)

Este cunoscut că prevenirea infracțiunilor constituie un obiectiv important al politicii penale a statului nostru socialist, pentru înlăptuirea cărei cerințe se întreprind măsuri tot mai energice de educare juridică a cetățenilor, pentru cunoașterea, însușirea și respectarea strictă de către aceștia a legilor statului.

Dezvoltarea muncii de prevenire în activitatea organelor de securitate presupune sporirea vigilenței revoluționare, a inițiativei în rezolvarea misiunilor de luptă împotriva elementelor ce întreprind acțiuni de natură a aduce atingere securității sta-

tului, solicită ridicarea continuă a spiritului de combativitate al tuturor cadrelor noastre, întărirea legalității și ordinii de drept în exercitarea atribuțiilor de serviciu, intensificarea legăturilor cu masele largi populare, dezvoltarea opiniei publice în lupta împotriva faptelor de natură să aducă atingere securității statului.

În baza acestor cerințe, subliniate repetat în documentele de partid și ordinele conducerii ministerului, munca de prevenire pe linie de informații interne din cadrul Inspectoratului județean Mureș urmărește :

— lărgirea sferei de cunoaștere în rîndul categoriilor de persoane, locuri, medii și obiective din competență, în scopul depistării și anihilării acțiunilor ostile ale unor elemente ;

— crearea unei opinii de combatere a influențelor nocive din străinătate sau a altor idei retrograde în mediul clerului, în rîndul intelectualilor, al elevilor și studenților ;

— apărarea valorilor spirituale și umane, din domeniul cercetării și creației artistice.

Pentru realizarea acestor obiective am acordat și acordăm o deosebită atenție folosirii — pe baza unei selecții, pe locuri, medii și categorii de persoane, și în funcție de particularitățile situației operative — a surselor informative și a altor persoane competente, în vederea desfășurării de către acestea a unei activități de influențare pozitivă a cetățenilor români și străini care se situează pe o poziție contrară intereselor politicii interne și externe a partidului și statului nostru.

Cunoscînd interesul manifestat de anumite cercuri reacționare din străinătate în racolarea de intelectuali din diverse domenii, am inițiat, în baza Legii nr. 23/1971 și a H.C.M. nr. 18/1972, prelucrări contrainformative pe colective și în mod individual, contribuind la crearea unei opinii de respingere și combatere a acțiunilor ostile, preconizate din exterior în rîndul cultelor protestante, a unor persoane din domeniile cercetării medicale, istorice, sociologice și

a creatorilor de valori artistice. Ca urmare, au fost obținute și unele rezultate. Edificatoare sînt următoarele cazuri : în vara anului trecut, la invitația unei surse de a noastră a venit în județul Mureș un profesor universitar din Canada, de origine maghiară. În urma contactului nemijlocit cu realitățile românești, respectivul a precizat că la înapoiere în țara sa va prezenta membrilor cercurilor emigraționiste cît sînt de dezinformați în legătură cu drepturile și libertățile de care se bucură cetățenii de naționalitate maghiară în România. Mai mulți preoți reformați au primit din străinătate, fără a solicita, pachete cu haine și alimente, sub formă de „ajutor”. Acționînd prin surse informative cu funcții de conducere în cadrul cultului, preoții în cauză au fost determinați să refuze „ajutorul”, argumentînd că au în țara noastră toate condițiile pentru exercitarea vieții religioase, atit sub aspect spiritual cît și material.

Cu sprijinul organizației U.T.C. și al altor factori educaționali au fost organizate întilniri ale ofițerilor de securitate cu elevi și studenți. Acestora li s-a explicat, folosindu-se și unele cazuri reale, conținutul actelor legale ce reglementează relațiile cetățenilor români cu organizații și posturi de radio din străinătate, cu reprezentanțe diplomatice și cetățeni străini, demascînd interesele unor cercuri reacționare din străinătate, în activitatea de propagandă dușmă-

noasă pe care o desfășoară împotriva țării noastre.

Aceste măsuri, coroborate cu acțiuni informativ-operative, au contribuit la scăderea curbei actelor antisociale în rândul tinerilor și la crearea unor condiții propice consolidării unui climat de combatere a atitudinilor și comportamentelor necorespunzătoare. Pe viitor, ne-am propus să prelucrăm cu tinerii și alte materiale cu caracter contrainformativ. Vom organiza, de exemplu, mese rotunde cu participarea unor directori de școli, în scopul îmbunătățirii colaborării cu acești factori educaționali și intensificării activității de prevenire în rândul elevilor și studenților.

O experiență pozitivă am acumulat în prevenirea și combaterea unor acțiuni preconizate de anumiți studenți străini, reușind să angrenăm la astfel de activități factori de răspundere din cadrul facultăților. De altfel, în stilul de muncă al acestora se obișnuiește ca abaterile comise de studenții străini de la normele de conduită socială și de la regulamentul de funcționare al facultăților să fie discutate cu cei în cauză în prezența conducerii asociației studenților străini.

În vederea dezvoltării climatului de respingere a acțiunilor antisociale, ne-am propus să extindem și să diversificăm colaborarea cu organiza-

țiile de masă și obștești, organizându-le împreună cu acestea prelucrarea de legi, într-un cadru largit, la sediile unor instituții, în cartiere și localități rurale. De remarcat faptul că astfel de acțiuni au fost și vor fi precedate și în viitor de un studiu amănunțit, în vederea particularizării prelucrărilor contrainformative la locurile și în mediile care ne sînt în atenție. Pe baza concluziilor desprinse din urmărirea eficienței acestora prin rețea, luăm măsurile necesare pentru a aduce corecturile care se impun. În acest context se înscrie și măsura luată de conducerea Inspectoratului de constituire a unui colectiv, format din cadre cu experiență, în sarcina căruia intră studierea și prezentarea de propuneri referitoare la formele și metodele cele mai eficiente care să fie folosite în munca de prevenire.

Desigur, în activitatea de prevenire apar mult mai multe probleme și nu dintre cele mai simple. Noi am încercat să abordăm doar unele dintre aceste preocupări ale cadrelor de securitate din Inspectoratul județean Mureș. În scopul generalizării experienței pozitive și pentru popularizarea celor mai eficiente metode și procedee folosite, ar fi util ca și alte unități de securitate să publice în coloanele Buletinului intern „Securitatea” materiale pe această temă.

locotenent-colonel Tiberiu BĂȚAGA

REZIDENTUL

element activ al muncii informative

În activitatea noastră, crearea de rezidenți și sporirea numărului acestora s-au impus în ultimul timp ca o necesitate stringentă, dictată de realitate. Practic, efectivul de ofițeri de care dispunem nu poate cuprinde, în cadrul unei munci organizate și cu caracter permanent, întregul potențial informativ al organelor de securitate ale Inspectoratului județean Iași.

Respectînd încă din procesul recrutării condițiile, calitățile și posibilitățile pe care trebuie să le întrunească un rezident pentru a desfășura o muncă calificată și eficientă cu informatorii și colaboratorii dați în legătură, am reușit să avem în principalele obiective economice ale județului, în instituțiile de învățămînt, în cadrul unor probleme pe linia serviciului I sau pe linie de turiști, elemente active ale muncii noastre informative. La realizarea acestei cerințe a contribuit, în mod determinant, prezența permanentă, activă și competentă a ofițerului de securitate care a orientat și corectat, atunci cînd s-a impus, activitatea rezidentului.

A intrat în practica curentă a cadrelor noastre de a se preocupa continuu de formarea și perfecționarea activității rezidenților. Pe lângă educarea și instruirea lor în legătură cu activitatea personală și cu cea a surselor, realizate în cadrul întîlnirilor pe baza materialelor obținute de la rețea, ofițerii participă în mod frecvent la întîlniri ale rezidenților cu persoanele din legătură. S-a dovedit

a fi un bun prilej de a-l instrui practic pe rezident, a-l ajuta efectiv în activitatea de instruire și dirijare a rețelei, a-i verifica capacitatea de lucru cu sursele informative, a-i corecta neimplinirile, a-i concretiza, nemijlocit, cerințele noastre. Nu am neglijat nici un alt element definitoriu, anume calitatea rețelei predata rezidentului. În cadrul Inspectoratului s-a instituit practica, de altfel în conformitate cu cerințele ordinului, de a se include în rezidențe surse verificate, care manifestă conștiinciozitate, corectitudine și sinceritate în cadrul colaborării, persoane care să aibă raporturi normale, principiale, cu rezidenții.

Dirjecțiile principale în care am orientat activitatea rezidenților au fost: prevenirea acțiunilor sau stărilor de lucruri periculoase din obiectivele unde sînt angajați; obținerea de informații în mod direct, personal; verificarea și completarea informațiilor furnizate de rețeaua din legătură; legătura permanentă cu unele surse de informare.

Pornind de la observații și constatări proprii sau de la informațiile primite, rezidenții au fost instruiți să intervină operativ ori de cite ori situația impune luarea de măsuri urgente, care pot duce la prevenirea ori înlăturarea unui fapt, a unui eveniment sau a unei stări periculoase pentru securitatea statului, pentru economia națională. Asemenea intervenții ale rezidenților au fost multiple în unele obiective economice și de învățămînt.

Iată două exemple :

Rezidentul „Mișu“, care își desfășoară activitatea într-un obiectiv economic, a fost sesizat de colaboratorul „Stoica“ că la o instalație dintr-o secție de producție sînt emanații de gaze care pot provoca o explozie. Verificînd personal informația și constatînd că aceasta se confirmă, rezidentul a sesizat conducerea obiectivului, care a intervenit neîntîrziat, prevenindu-se astfel o posibilă catastrofă.

Rezidentul „Sandu“, administrator la un cămin studentesc, a fost sesizat că studentul „Banu“ posedă o armă cu aer comprimat. Sub pretextul rezolvării unor probleme administrative, rezidentul l-a abordat pe studentul în cauză. A reușit astfel să afle că „Banu“ și-a procurat arma ocazional și nu posedă autorizație pentru aceasta. Ca atare, „Sandu“ l-a sfătuit pe „Banu“ să „nu se complice“ și să predea arma la miliție, ceea ce s-a și întîmplat.

Participarea rezidenților în mod nemijlocit la activitatea de culegere a informațiilor se face în funcție de posibilitățile acestora și are drept scop furnizarea de informații utile din sfera lor de activitate profesională, obștească ori din mediul relațiilor extraprofesionale. O astfel de activitate le este facilitată, în primul rînd, de experiența personală pe care mulți dintre ei o au, ca foști informatori sau colaboratori, și pe care și-o întregesc în procesul activității de rezident.

Ilustrăm afirmațiile cu următoarele exemple :

Rezidentul „Sorin“ furnizează frecvent materiale informative rezultate din observații și constatări personale, referitoare la stări de spirit, conduită și preocupări necorespunzătoare pe care unii studenți români și străini le au în unele îm-

prejurări. De pildă, la începutul acestui an, el ne-a furnizat informații din care rezulta că „Alim“, student străin, este suspect de acte teroriste. Coroborate cu alte date obținute din diverse surse, informațiile lui „Sorin“ au contribuit la stabilirea adevăratelor preocupări ale străinului, care, în final, a fost expulzat din țară.

Nu demult, rezidentul „Butnaru“ ne-a semnalat că a observat la un rulou compactor tip R.12 M., fabricat în întreprinderea în care lucrează, o defecțiune la mecanismul de direcție. Trecîndu-se la verificări, s-a stabilit că defecțiuni asemănătoare prezintă și alte două compresoare de același gen, toate fiind destinate exportului. Prin factorii competenți, s-au luat măsurile de remediere care se impuneau.

O coordonată importantă pe care am înscris-o în activitatea rezidenților a fost și aceea a verificării și completării informațiilor primite de la surse. De regulă, prin natura funcțiilor pe care le dețin în obiective, rezidenții au o arie de cuprindere mai mare, ceea ce le permite ca la primirea unei informații să procedeze de îndată, în mod conspirativ, la verificarea și, eventual, la completarea ei. Verificarea sau completarea informațiilor mai este făcută de rezident și prin intermediul altor surse pe care le are în legătură, în funcție de posibilitățile acestora și respectînd normele de conspirativitate. În acest fel, organele de securitate ale inspectoratului nostru au posibilitatea să acționeze cu o mai mare promptitudine, pentru a exploată informațiile primite de la re-

zidenți, intervenind operativ în situațiile în care acest lucru se impune.

De exemplu, rezidentul „Preda“ a fost sesizat de informatorul „Andi“ că doi studenți străini au făcut afirmații vădit tendențioase în legătură cu ajutoarele primite de țara noastră, în urma cutremurului din 4 martie a.c. și cu modul în care acestea sînt utilizate. Fiînd în relații apropiate cu cei doi studenți străini, „Preda“ a procedat la verificarea informației, angajînd în mod voalat discuții cu cei doi pe tema cutremurului. Ca urmare, rezidentul nu numai că a obținut confirmarea informației primite de la sursă, dar a și completat-o cu alte date importante.

Rezidentul „Florescu“ a fost informat de colaboratorul „Mincu“ că în cadrul obiectivului în care lucrează există patru locomotive Diesel nefolosite. Dispunînd de posibilități, „Florescu“ a procedat la verificarea și completarea informației. A stabilit astfel că cele sesizate de „Mincu“ se confirmă. De asemenea, a reușit să stabilească și timpul de cînd locomotivele respective se află în această situație și să evalueze paguba adusă prin neutilizarea lor (circa 600.000 lei).

În ce privește modalitățile de legătură cu unele surse, acestea, datorită felului în care au fost concepute, au permis ca informațiile obținute de la rețea să ajungă în scurt timp în posesia noastră, ceea ce demonstrează rolul activ al rezidentului, utilitatea sa.

Un exemplu edificator ni-l oferă rezidentul „Gabor“, ofițer de securitate în rezervă, care conduce, în condiții optime, un număr mare de surse de informare în problema legionară. (Firește, pentru o astfel de activitate, rezidentul dispune și de o casă de întîlniri.) Materialele pe care le obține de la surse le analizează cu maturitate și discernămint politic, selectîndu-le pe cele mai importante, care prezintă interes operativ deosebit, pe care le transmite imediat ofițerului. De exemplu, recent, „Gabor“ a primit de la informatorul „Lucescu“ o semnalare care se referea la atitudinea și intențiile ostile ale unui legionar. Apreciînd că se impun măsuri de verificare și documentare urgente, rezidentul a transmis semnalarea ofițerului chiar în ziua în care a primit-o de la sursă.

Munca cu rezidenții, activitatea pe care aceștia trebuie să o desfășoare cu sursele din legătură, cuprinde și alte aspecte. O recentă analiză a pus în evidență, pe lîngă aspectele pozitive menționate, unele neajunsuri datorate îndeosebi lipsurilor manifestate de unii ofițeri în procesul atragerii de persoane la această activitate, cit și în procesul de instruire și dirijare a unor rezidenți. Deși acestea sînt cazuri de excepție, cu prilejul analizelor și controalelor am căutat să întreprindem asemenea măsuri, care să răspundă comandamentului activității noastre : rezidentul, element activ în cadrul colaborării cu organele de securitate.

colonel Ioan CLEJU

.....Călăuzindu-ne după concepția științifică ce atestă materialitatea lumii, combatem cu energie superstițiile, misticismul, curentele de gândire idealistă. În același timp, politica partidului și statului nostru, întreaga viață socială se întemeiază pe respectul credinței oamenilor, pe libertatea conștiinței, pe manifestarea liberă a cultelor în cadrul legilor statului..."

NICOLAE CEAUȘESCU

Intensificarea supravegherii informative în rîndul elementelor ostile din mediul sectant sarcină de continuă actualitate

Fenomenul religios, „forță incăpăținată a deprinderii”, cum îl denumea Karl Marx, poate genera unele practici exacerbate, care conțin germeni antisociale. Specific județului Suceava este faptul că aici se află numeroase grupări neoprotestante, legale și ilegale, ai căror prozeiți însumează mii de persoane, răspândite în aproape toate localitățile urbane și în foarte multe comune. Existența acestora reclamă, firesc, măsuri corespunzătoare de cunoaștere, supraveghere și prevenire a oricăror încercări ostile sub masca religiei, care s-ar putea iniția pe raza județului.

Pornind de la acest specific, conducerea inspectoratului a pus în centrul preocupărilor sale aprofundarea, de către ofițerii cu atribuții pe această linie, a modului de abordare a problematicii religioase în spiritul documentelor de partid.

Combaterea ideilor și practicilor religioase, care depășesc sfera admisă de reglementările în vigoare, reprezintă o sarcină complexă cu care se confruntă societatea, iar pentru aparatul de securitate o obligație de a sesiza, proba și a combate caracterul antistatal, dușmănos, al unor activități realizate la adăpostul religiei, ai căror inițiatori s-au dovedit nu o dată a fi emisari veniți anume din străinătate. Dificultatea acestei sarcini constă în subtilitatea și abilitatea de care dau dovadă cei interesați.

Folosindu-se cu discernămint de unele truisme religioase, respectivii exploatează în scopurile pe care și le-au propus sentimentele și prejudecățile mistice ale unor persoane. Duplicitarismul, venalitatea și turpitudinea morală a elementelor cu care ne confruntăm, obligă aparatul de securitate să întreprindă măsuri diversificate, cu eficiență sporită.

Studiul și analiza informațiilor obținute în ultimii ani despre unele elemente sectante, în special iehoviști, penticostali dizidenți etc. atestă că, în afara laturii mistice, aceștia se dedau la acțiuni care pot îmbrăca un caracter antisocial. Ca principale forme întâlnim: tendința de a intra — pe căi legale sau ilegale — în legătură cu emisari ori grupări sectante din străinătate; obținerea unor materiale de propagandă din exterior; preferarea de idei dușmănoase, prin interpretarea voit denaturată a unor precepte religioase; tendința de a primi și depozita materiale cultice aduse de diverși emisari, cu scopul de a fi ulterior introduse clandestin în state vecine țării noastre; unele practici antisociale care duc la dezumanizarea individului.

În urmărirea iehoviștilor s-au conturat pe raza județului două grupări distincte: una în orașul Rădăuți, condusă de F. Vasile (element înrăit, care în decursul timpului a suferit mai multe condamnări) și a doua în orașul Cimpulung-Moldovenesc, condusă de L. Gheorghe (fost legionar). Membri ai ambelor grupări, în mod separat, au reușit să intre în legătură cu elemente din exterior, de la care au primit materiale de propagandă, în conținutul cărora erau strecurate idei ostile orînduirii noastre și socialismului în general. Interesant este modul în care a acționat F. Vasile. Acesta a contactat un cetățean vest-german, cu care s-a înțeles să-i trimită materiale de propagandă iehovistă. Străinul, originar din România, nu este sectant. El a acceptat însă aranjamentul contra unor facilități pe care urma să le primească o rudă a sa din Rădăuți, profesor pensionar. Pe adresa profesorului din Rădăuți, străinul a început să trimită lunar colete poștale care conțineau materiale de propagandă. Destinatarul, cunoscător al limbii germane, făcea și traducerea materialelor primite, pentru care încasa sume importante de bani. Nefiind cunoscut ca iehovist, profesorul nu ne-a stat în atenție. Abia cînd a fost sesizat ca legătură a lui F. Vasile, profesorul a fost luat în lucru, ajungîndu-se astfel la depistarea unui important canal de pătrundere a unor materiale de propagandă iehovistă în țară.

De aici rezultă și faptul că asigurarea corespunzătoare a supravegherii informative în mediul iehoviștilor nu a fost satisfăcătoare, ea nu a facilitat cunoașterea și neutralizarea din timp a acțiunilor ostile ale iehoviștilor. De asemenea, a fost deficitară și în urmărirea informativă a lui F. Vasile, din care cauză nu a putut fi identificat și lucrat corespunzător profesorul pensionar din Rădăuți.

Analiza acestor cazuri și a situației operative create, împreună cu conducerea Direcției I, a evidențiat posibilitatea curmării activității celor doi conducători și a aderenților lor. Intrucît faptele lor nu au fost de natură să aducă grave prejudicii securității statului, s-a hotărît ca neutralizarea acțiunilor lor să se realizeze prin organele de miliție. Aplicînd prevederile Legii nr. 3/1974, în august 1975 s-a început urmărirea penală împotriva celor în cauză. În acest scop s-a realizat o conlucrare corespunzătoare între ofițerii de miliție care în procesul cercetărilor au fost sprijiniți de ofițerii de securitate, pentru a asigura clarificarea acțiunii.

Concomitent, s-a intensificat munca cu rețeaua informativă și exploatarea mijloacelor speciale, fiind inițiate măsuri de compromitere a conducătorilor, precum și elucidarea canalului de legătură existent între iehoviștii din județul Suceava și centrala din străinătate.

O altă categorie de sectanți care ridică probleme sînt penticostalii dizidenți. Deși sînt pe raza județului doar cîteva sute, preceptele religioase, practicile la care se dedau și în mod deosebit concepțiile și ideile pe care le propagă conducătorii acestor sectanți reclamă o supraveghere informativă atentă și continuă. Obiceiul de a peregrina din localitate în localitate și de a încerca proliferarea credințelor, pe care le au, poate accentua periculozitatea socială a acestei categorii de sectanți, mai ales prin faptul că de fiecare dată, la adăpostul unor dogme, se dedau la interpretări tendențioase, ostile orînduirii noastre de stat. Și în rîndul acestora se întîlnesc preocupări de a intra în legătură cu centre ori persoane din străinătate, de unde solicită materiale. Totodată, ei practică cerșetoria pe scară internațională, acuzînd condiții precare de existență și cerînd diverse obiecte ori medicamente, pe care ulterior le comercializează. În ultimii ani am depistat mai multe depozite clandestine de materiale (unele în limbi străine și destinate a fi introduse ilegal într-un stat cu care ne învecinăm), broșuri, cărți (conținînd cîtece religioase, rugăciuni), pliante, vederi cu scene biblice, toate introduse prin intermediul unor emisari veniți pe raza județului Suceava ca turiști ori ca vizitatori la rude. Instrumentarea acestor cazuri a evidențiat intenția deținătorilor, sugerată de persoane din străinătate, de a căuta modalități sigure de realizare a unui canal de introducere a acestor materiale într-un stat vecin. Datele de care dispunem arată că asemenea preocupări continuă.

Cele cîteva aspecte pe care le-am prezentat demonstrează că mediul sectant, cu precădere elementele cu antecedente penale și conducătorii grupărilor ilegale, este deosebit de activ, fapt care ne obligă să cunoaștem, să prevenim și să curmăm în faza incipientă orice tentativă cu caracter ostil. Nu numai atît, dar trebuie să mai avem în vedere faptul că iehoviștii, ca dealtfel și alți sectanți care acționează în secret, au ex-

periența activității clandestine, practică pe scară largă sisteme conspirative de legătură, fixează parole și nume fictive, pentru a nu fi descoperiți de organele de securitate, se autoverifică permanent, fac verificări asupra persoanelor înainte de a le da anumite misiuni și controlează cu multă atenție încăperile, pentru a depista mijloacele speciale. Pentru legături mai deosebite utilizează sistemul curieratului. În mod deosebit este necesar să se țină seama de protecția și verificarea rețelei informative pe care iehoviștii o caută cu minuțiozitate și perseverență.

În mod asemănător, iehoviștii au procedat și la realizarea canalului de legătură cu centrala din străinătate, pe care l-au camuflat cu multă abilitate, ceea ce a îngreunat depistarea și neutralizarea lui încă de la început. Din analiza critică a situației operative, a rezultat că s-ar fi putut să se descopere mai repede canalul de legătură, dacă era organizată mai bine activitatea de supraveghere și urmărire a străinilor, a legăturilor lor și dacă se ținea seama de totalitatea informațiilor care indicau preocupările lui F. Vasile de a realiza o legătură secretă peste graniță. Experiența de pînă acum a organului de securitate Suceava ne-a obligat să creăm rețeaua informativă în cadrul fiecărei grupări sectante ilegale și în fiecare comunitate de sectanți legali.

Între măsurile pe care le-am luat reamintesc: atragerea la colaborare a unor persoane aflate în pregătirea unor sectanți ilegali, pentru a fi încadrați în sectă; infiltrarea unor surse cu posibilități; folosirea — prin deplasarea în diverse localități — a unor informatori buni, prin care am reușit să controlăm mai bine activitatea în unele grupări unde nu dispuneam de rețea; antrenarea opiniei publice pentru combaterea fenomenelor nocive din cadrul acestor categorii (activitate realizată cu sprijinul comitetului județean de partid, prin inițierea unor prelucrări cu angajații în cadrul unităților socialiste, în localitățile rurale cu concentrări mai numeroase de sectanți); prelucrări făcute de cadre competente din aparatul de securitate, în cuprinsul cărora sînt demascate duplicitarismul și periculozitatea socială, ca și caracterul antistatal al unor activități desfășurate de elemente sectante.

În raport cu situația operativă și în urma analizei la conducerea inspectoratului, planul de căutare a informațiilor a fost completat de serviciul informații interne, acesta vizînd îndeosebi: identificarea și supravegherea activă a tuturor conducătorilor locali, în special la grupările iehoviste; depistarea legăturilor superioare, a curierilor și a modalităților prin care intră în posesia materialelor din străinătate. Se realizează și în această problemă o bună cooperare cu serviciile II și III, materializîndu-se în acest mod intensificarea muncii informative și înfăptuirea prevenirii.

colonel Constantin RANGU

„PROFESORUL“ se demască

În ultima perioadă, ca urmare a acțiunilor de incitare întreprinse de anumite posturi de radio occidentale, îndeosebi „Europa liberă“, unele elemente ostile politicii statului nostru au început să redacteze și să difuzeze scrisori cu conținut dușmănos. Un astfel de caz a fost și cel intitulat convențional „Profesorul“, pe care îl prezentăm în cele ce urmează.

La data de 16 aprilie 1977, Unitatea specială „S“ a intrat în posesia unei scrisori expediată din orașul Tîrgu-Jiu, pe adresa trădătorului de patrie Emil Georgescu — crainic al postului de radio „Europa liberă“ — cu semnătură și adresă fictive: „Avram Iancu, Calea Bărăganului nr. 1, Rîmnicu-Vâlcea“. În conținutul scrisorii, autorul denigra politica internă și externă a statului nostru, mergînd pînă la prezicerea unei „eventuale revolte“, în cazul în care nu se vor lua măsuri pe linia „asigurării drepturilor omului în România“. El solicita postului de radio respectiv să popularizeze conținutul scrisorii prin emisiunile sale.

După modul de concepere și redactare a frazelor și după problemele abordate s-au tras următoarele concluzii cu privire la persoana autorului:

- este absolvent al unui institut de învățămînt superior, probabil din domeniul filologiei, istoriei sau al științelor sociale;
- posibil să fi fost activist de partid (așa după cum afirmă în scrisoare), nefiind exclus să fi urmat una din formele de învățămînt ale Academiei „Ștefan Gheorghiu“;

— probabil a participat, în cadrul primelor brigăzi de muncă patriotică ale tineretului, pe șantierele „Salva-Vișeu“ sau „Bumbești-Livezeni“;

— este un ascultător constant al postului de radio „Europa liberă“ și colporează comentariile acestui post în anturajul său;

— este în vîrstă de pînă la 50 ani;

— ar putea fi din Tîrgu-Jiu sau dintr-o zonă apropiată, afectată mai mult de cutremurul din 4 martie a.c.

Pe baza acestor ipoteze, cadre ale Unității speciale „S“ și ale Direcției I s-au deplasat la Inspectoratul județean Gorj al Ministerului de Interne, constituind, la nivelul inspectoratului, o grupă operativă, care a elaborat un plan de acțiune pentru identificarea autorului.

Verificările grafice au început cu probe de scris ale cadrelor didactice de pe întreg județul. (Asemenea probe erau concentrate la inspectorat.) Concomitent, la Unitatea specială „S“ au continuat verificările în evidența centralizată pe țară a cazurilor aflate în lucru. Cu această ocazie a fost identificată o scrisoare expediată la data de 14 februarie 1977 din Tohanu-Vechi, județul Brașov, pe adresa Radioteleviziunii române, care la „expeditor“ avea, de asemenea, o adresă fictivă. Cele două scrisori au fost comparate grafic și — deși prima era scrisă cursiv, iar cea de a doua cu caractere tipografice majuscule — prezentau totuși asemănări, între scrisul tipografic majuscul de pe plicul scrisorii expediate din Tîrgu-Jiu și cel din conținutul celei din Tohanu-Vechi. Acești indici grafici, deși destul de relativi, aveau totuși o valoare ridicată pentru expertizare, cu atît mai mult cu cît specialiștii din cadrul laboratorului de constatări grafoscopice au dat concluzia de identitate.

Dar studiul criminalistic al plicului scrisorii expediată din Tohanu-Vechi a scos în evidență și un alt aspect deosebit de interesant, care a permis identificarea cu maximă operativitate a autorului. La o analiză minuțioasă făcută cu ochiul liber, pe locul de adresă a destinatarului s-au observat urme vagi de ștergere cu o substanță chimică a scriiturii inițiale. Supunîndu-se plicul la raze ultraviolete, s-a putut releva următorul fragment de text: „G...m... com. Moeciu de Jos-102 Brașov“ (cotura Moeciu fiind situată în apropierea localității de expediție a scrisorii). Așadar, autorul cunoștea persoana ale cărei nume și adresă au putut fi relevate pe plic. Trebuia deci identificată, la adresa din Moeciu de Jos, persoana căreia ar fi trebuit să-i fie expediată scrisoarea (plicul care pînă la urmă a avut altă destinație. Prin intermediul acesteia trebuia să se ajungă, legendar, la autorul primei și, probabil, al celei de a doua scrisori cu conținut dușmănos — după toate indiciile — una și aceeași persoană. În acest scop, o altă grupă operativă din cadrul Unității speciale „S“ a plecat la Brașov, unde împreună cu conducerea in-

spectoratului județean au detaliat modul concret de acțiune. Doi ofițeri operativi s-au deplasat la postul de miliție din comuna Moeciu de Jos, unde la adresa cu nr. 102 s-a identificat o persoană cu numele „Gonțea...“, membru cooperator și bun gospodar, necunoscut cu antecedente politice sau penale.

Cu ocazia discuțiilor a rezultat că sus-numitul nu are relații în rândul persoanelor dubioase ce se puteau încadra în indicii stabiliți de către noi cu privire la persoana autorului. A fost reținut totuși faptul că are un băiat, elev în anul al IV-lea la Liceul industrial din orașul C., județul Brașov. Deci plicul putea fi scris inițial de către un cadru didactic pe numele părinților elevului, dar din motive necunoscute autorul s-a răzgândit să-l mai trimită, refolosindu-l pentru expedierea scrisorii dușmănoase. S-au format două echipe care au început verificările grafoscopice ale scrisurilor cadrelor didactice de la Liceul industrial din orașul C. și ale celor de la Liceul din Tohanu-Vechi, localitate de unde a fost expedită scrisoarea. Concomitent, atât la Inspectoratul județean Brașov, cât și la Inspectoratul județean Gorj ale Ministerului de Interne s-a trecut la identificarea persoanelor cazate la hoteluri sau aflate în deplasare în localitățile respective, în perioada difuzării celor două scrisori.

Din verificările grafoscopice întreprinse la Liceul industrial din orașul C., s-a reținut un înscris suspect, aparținând numitului C.S., care ulterior a fost confirmat ca autor al celor două scrisori, printr-un raport de constatare tehnico-științifică, întocmit de către specialiștii noștri. C.S., în vârstă de 47 ani, absolvent al Facultății de limbi slave din București, în prezent profesor de limba română la Liceul industrial din orașul C., este neîncadrat politic și necunoscut în evidențele organelor Ministerului de Interne.

Din cazul „Profesorul“ se desprind, pentru organele de securitate, următoarele învățăminte:

— autorii folosesc pentru expedierea scrisorilor și alte localități decât cele în care își au domiciliul (pentru derutarea organelor de securitate, C.S. a făcut o deplasare la Tîrgu-Jiu, de unde a expedit scrisoarea adresată postului de radio „Europa liberă“);

— studiul criminalistic în acțiunea de identificare, exploatînd eventualele greșeli ale autorului, se dovedește foarte util;

— sînt necesare verificări grafoscopice competente în evidența centralizată a Unității speciale „S“, pentru a nu avea surpriza de a se lucra același caz de mai multe inspectorate din țară;

— între unitățile teritoriale de securitate și direcțiile centrale ale Ministerului de Interne se cere și în acest domeniu o strînsă cooperare.

maior Ilie TAMĂȘ
locotenent Corneliu COSTIN

ASPECTE ALE ACTIVITĂȚII DE COOPERARE DINTRE ORGANELE DE CONTRAINFORMAȚII ÎN SECTOARELE ECONOMICE, CELE DE MILIȚIE ȘI FORMAȚIUNILE DE POMPIERI ÎN VEDEREA APĂRĂRII AVUȚIEI NAȚIONALE

Considerăm pozitiv faptul că publicația „Securitatea“ inserează în paginile sale patru materiale care au ca temă perfecționarea activității de cooperare dintre organele de contrainformații în sectoarele economice, cele de miliție și de pompieri în vederea apărării avuției naționale. Așa cum subliniază și autorii, în toate inspectoratele județene se remarcă o mai bună organizare a acestei activități, rezultatele obținute fiind tot mai eficiente, îndeosebi pe linia prevenirii unor evenimente, asigurării pazei și securității obiectivelor.

Din datele obținute în munca de îndrumare, sprijin și control, desfășurată la inspectoratele județene, rezultă însă că deși conceptul de cooperare a fost mai bine înțeles, în multe locuri această activitate este oglindită mai mult în organizarea în comun a unor controale, iar schimbul de informații și, mai ales, urmărirea modului în care sînt soluționate aspectele semnalate se fac încă deficiente. Am dori ca în viitoarele numere ale publicației să apară și alte materiale privind aspecte ale perfecționării cooperării, în care autorii să se refere pe larg, în principal, la realizarea schimbului de informații, calitatea acestora și măsurile luate în comun pentru stăpînirea în mai bune condiții a situației operative din obiectivele economice.

DIRECȚIA a II-a

I. J. GALAȚI: „Numai acționând întrunit, în deplină unitate de concepție și cunoaștere a situației operative, putem să prevenim orice eveniment”

În organizarea și perfecționarea cooperării dintre organele de securitate, de miliție și formațiunile de pompieri, pentru prevenirea evenimentelor deosebite din economie și apărarea avuției naționale, pornim de la cerința esențială că această activitate trebuie să aibă un caracter permanent, activ și să fie eficientă.

Majoritatea cadrelor noastre au înțeles bine conceptul cooperării și acționează cu răspundere, întrunit și sistematic pentru cunoașterea situației din unitățile economice și valorifică mai eficient informațiile și datele pe care le obțin pentru prevenirea evenimentelor negative și apărarea proprietății socialiste.

În baza ordinelor ministrului de interne, cu sprijinul Direcției de contrainformații în sectoarele economice și al Direcției economice din I.G.M., în primul trimestru al acestui an s-au analizat în fiecare unitate economică stările de pericol, sistemele de pază, locurile și mediile în care se produc infrațiuni economice. De asemenea, s-a analizat situația rețelei informative existente în obiectivele respective, stabilindu-se sarcini de recrutare pe priorități și termene, atât la securitate cât și la miliție. În planificarea recrutărilor pornim nu de la dorințele și „posibilitățile” cadrelor, ci impunem numărul necesar, dictat de cerințele muncii.

Concomitent s-a completat instructajul întregii rețele informative pentru a fi în măsură să intervină direct în prevenirea producerii de evenimente. În procesul instruirii s-au selectat sursele de informare cu calificări superioare — ingineri, tehnicieni, dispeceri, maiștri —, cărora li s-a făcut o pregătire specială, diversificată, stabilindu-se modul de acțiune pentru fiecare stare de pericol. Asemenea instructaje s-au extins și la alți angajați, pe locuri de muncă, schimburi, precum și asupra personalului cu atribuții de control.

Tot pentru prevenirea evenimentelor deosebite, sistematic, pe bază de grafic, ofițerii de securitate, miliție și pompieri efectuează controale de zi și noapte la obiectivele economice, dându-se atenție în special sistemelor energetice, celor de aprovizionare cu materii prime, sistemelor de pază și acces, locurilor vulnerabile la incendii și capacităților de primă intervenție în caz de pericol.

Pentru a asigura o deplină cunoaștere a situației, anumite locuri și puncte vulnerabile sînt controlate mai des, chiar 2—3 zile consecutiv, pînă se înlătură absolut toate neajunsurile. Cu prilejul unor astfel de controale pe timp de noapte la Gospodăria de apă a furnalelor s-a constatat că unii dispeceri veneau la serviciu în stare de ebrietate, iar alții dormeau în timpul schimbului. Desigur, s-a luat măsura înlocuirii lor, iar prin prelucrarea cazurilor a crescut starea de disciplină și ordine în asemenea locuri vulnerabile.

Ca urmare a acțiunilor întreprinse în comun de cadrele noastre, a crescut și preocuparea generală a angajaților, astfel că unele stări de pericol și începuturi de incendii sînt prevenite sau lichidate de însăși

personalul care deservește instalațiile, cu participarea directă a rețelei informative. Astfel, recent, datorită unor defecțiuni în sistemul de ungere a laminorului de benzi la cald, din combinatul siderurgic, și staționării unor rulouri puternic încălzite s-a produs un incendiu. Intervenția promptă a personalului din schimb și efectuarea manevrelor cu rulourile, potrivit pregătirii și ipotezelor studiate dinainte, au condus la prevenirea unui grav eveniment ce putea afecta instalațiile de ungere și de alimentare electrică.

Sînt însă numeroase cazuri în care prin intervențiile ofițerilor de securitate, miliție și pompieri se înlătură posibilitățile și condițiile favorizante unor asemenea evenimente chiar în stare incipientă. În această privință semnificative sînt prevenirile unor evenimente deosebit de grave în sistemele de asigurare cu energie electrică a combinatului siderurgic. Se știe că după avariile grave ale sistemului național din 10 mai a.c., C.S.G. nu a avut cu nimic de suferit, deși este unul din cele mai mari consumatoare de energie electrică. Aceasta deoarece instalațiile de pornire automată pe sistemul de alimentare insular a funcționat ireproșabil. Așa cum arătam mai înainte, cadrele noastre acordă o mare atenție acestor sectoare. Aici nu se poate tolera absolut nimic, nici cea mai mică abatere. Orice fisură în asigurarea cu energie electrică a C.S.G. — care este o unitate integrată — poate duce la pierderi incalculabile.

De asemenea, sînt rezultate pozitive în prevenirea unor explozii în sistemul de alimentare cu gaz metan și la uzina cocsochimică. Astfel, în noaptea de 29 iulie, în urma semnalării informatorului „Fănică”, din care rezulta fisurarea unei vane la stația de reglare a gazului metan, s-a stabilit că din cauza ploilor pămîntul s-a tasat, provocînd fisurarea vanei respective, prin care se eşapa gazul cu presiune. S-au luat măsuri și în cîteva ore avaria a fost remediată, timp în care s-au făcut manevrele necesare pentru a nu stagna producția.

În procesul cooperării între organele inspectoratului cu formațiunile de pompieri punem accentul pe schimbul de informații și de date. Informațiile obținute de ofițerii de securitate și de miliție din obiectivele economice, care privesc pericolul de incendiu sau de explozie, sînt transmise direct ofițerilor de pompieri repartizați pe obiective și astfel verificate, ceea ce se face imediat, stabilindu-se măsuri, răspunderi și sancțiuni. De asemenea, ofițerii de pompieri ne informează despre situațiile negative și stările de pericol pe care le stabilesc și în acest mod putem acționa în comun pe un front larg pentru prevenire.

În campania de recoltare de vară, printr-o bună cooperare între ofițerii de pompieri, cadrele de miliție și securitate detașate în campanie și extinderea cooperării cu comandamentele agricole locale, s-au prevenit atât incendiile cât și sustragerile și risipa din recoltă. Cazurile izolate de sustrageri au fost depistate operativ și dezbătute în aceeași zi în colectivele de muncă.

În ce privește conlucrarea dintre ofițerii de contrainformații în sectoarele economice și cei din miliția economică, schimbul de informații are un caracter specific. În obiectivele economice deservite informativ atât de ofițeri de securitate cât și de cei din miliția economică, schimbul de informații se realizează direct între cadre, asigurîndu-se astfel o mai mare operativitate în cunoașterea situației operative.

Urmărim ca schimbul de informații obținute în procesul supravegherii informative să-l extindem cât mai mult în cooperarea pe cazuri, evenimente, fenomene, stări de pericol. S-a dovedit că atunci când există sarcini concrete, stabilite prin plan, cu responsabilități și termene, cooperarea are un caracter mai precis, devine mai eficientă și se finalizează cu rezultate concrete.

Așa a fost rezolvat cazul „Argintul”, în care, printr-o bună colaborare dintre ofițerii de securitate și cei de miliție din combinatul siderurgic, a fost depistat un grup de infractori care sustrăseseră prin manopere frauduloase peste 9 kg argint (contactori), prevenindu-se astfel scoaterea din funcțiune a instalațiilor lipsite de aceste piese.

Sînt cazuri frecvente, mai ales în construcții, unde, datorită colaborării dintre ofițerii de securitate și de miliție, se previn sustrageri de materiale, se descoperă falsuri, pontaje fictive etc.

Și în privința cunoașterii și supravegherii elementelor eliberate din penitenciare — în baza recentelor hotăriri de partid —, a încadrării tinerilor în muncă, sînt începuturi bune în ce privește cooperarea. S-au luat măsuri ca și ofițerii de securitate din obiective să cunoască pe cei angajați din aceste categorii, să ajute la supravegherea și cunoașterea lor, să prevină comiterea unor fapte antisociale de către aceștia, să discute personal cu unii dintre ei pentru a-i influența pozitiv, a-i determina să respecte legile.

Desigur, în cooperarea dintre cadrele de securitate, miliție și pompieri mai sînt încă o serie de neajunsuri, pe care căutăm să le lichidăm. Deși se cunosc stările de pericol și se semnalează factorii obligați să le rezolve, nu se manifestă suficientă exigență în legătură cu respectarea strictă a regulilor de acces și pază, a normelor de folosire a instalațiilor și agregatelor, calitatea reviziilor și reparațiilor.

În ce privește schimbul de informații, din analizele și studiile făcute rezultă că unele date furnizate de ofițerii din miliția economică, care prezintă interes operativ pentru ofițerii de securitate, sînt redade lapidar, arătîndu-se doar o anumită stare sau situație, fără detaliile necesare, persoanele implicate, condițiile favorizante. În plus, volumul informațiilor care circulă între cele două organe este încă mic.

Trebuie să depunem eforturi sporite în continuare pentru perfecționarea muncii informative în sectoarele economice, pentru a realiza o cooperare tot mai activă, pe obiective, asupra stărilor de pericol și cazurilor. Ne preocupăm în continuare creșterea combativității și fermității cadrelor noastre față de neajunsurile ce se manifestă în unele unități economice, mai ales pe linia măsurilor de prevenire a incendiilor și exploziilor, pentru asigurarea securității și funcționării tuturor capacităților de producție și de asigurare cu energie și materii prime, astfel încît să se asigure îndeplinirea și depășirea planurilor de producție.

Ne-am convins, din practica muncii noastre, că numai acționînd întrunit, în deplină unitate de concepție și cunoaștere a situației operative, putem să prevenim în mod real orice eveniment, să participăm activ la apărarea și sporirea avuției naționale.

general-maior Gheorghe ZAGONEANU

I. J. TULCEA: „Cooperarea poate fi definită ca un ansamblu de măsuri vizînd coordonarea tuturor acțiunilor în vederea realizării prevenirii și neutralizării oricăror acte dușmănoase în măsură să afecteze într-un fel sau altul economia națională și starea de spirit a populației”

În spiritul Programului de măsuri pentru perfecționarea activității de cooperare dintre organele de contrainformații în sectoarele economice, cele de miliție, trupele de securitate și de pompieri în vederea apărării avuției naționale — din mai 1977 — cadrele unității noastre au acționat și acționează pentru transpunerea fermă în viață a prevederilor acestui document.

Din capul locului doresc să fac precizarea că deși cooperarea a stat în atenția noastră și înainte, după apariția și aplicarea programului de măsuri din luna mai a.c., această acțiune este mai bine organizată și în consecință și rezultatele sînt mai bune. La drept vorbind, în momentul de față pe linia serviciului de contrainformații în sectoarele economice (dar și a celorlaltor compartimente de securitate) munca nu mai poate fi concepută făcîndu-se abstracție de cooperare cu miliția, cu pompierii militari și cu celelalte compartimente din cadrul inspectoratului, avînd în vedere amploarea și continua dezvoltare a economiei județului Tulcea, cu complexe probleme pe linia producției, a relațiilor sociale și umane pe care această dezvoltare le presupune.

În linii generale, cooperarea poate fi definită ca un ansamblu de măsuri vizînd coordonarea tuturor acțiunilor în vederea realizării prevenirii și neutralizării oricăror acte dușmănoase în măsură să afecteze într-un fel sau altul economia națională și starea de spirit a populației. În detaliu, această coordonare în vederea cooperării privește schimbul oportun și util de informații, lucrarea în comun a unor cazuri, apărarea secretului de stat și prevenirea scurgerii de informații, asigurarea securității bunurilor, a calității produselor, a utilajelor de mare finete și productivitate. Mai presupune, de asemenea, antrenarea în munca de prevenire a specialiștilor, în primul rînd a colectivelor de conducere, și ca un corolar al tuturor acestora — asigurarea sprijinului noilor organisme muncitorești, consiliile oamenilor muncii, a masei de angajați.

În cadrul Inspectoratului județean Tulcea al M.I. problema cooperării a stat permanent în atenția conducerii — a inspectorului șef, a șefului securității, a șefului miliției și a altor factori de răspundere care au fost întotdeauna receptivi la propunerile făcute și au luat măsuri eficiente pentru ca acțiunea de cooperare să se realizeze prin toate mijloacele posibile. Între altele, pe baza programului amintit, a fost întocmit un plan de măsuri în cadrul căruia s-au nominalizat sarcinile diferitelor com-

partimente (securitate, miliție, pompieri) în problemele cooperării în diverse obiective și acțiuni, plan care face obiectul unor analize semestriale, cu care ocazie se fixează și noi sarcini. Cu rezultatele obținute pe linia cooperării este informat comitetul județean de partid, din partea căruia avem de fiecare dată sprijinul necesar realizării obiectivelor propuse.

Acesta fiind cadrul general în care se realizează cooperarea la nivelul Inspectoratului județean Tulcea al M.I., mi-aș îngădui să prezint câteva exemple privind realizarea concretă a cooperării dintre Serviciul II — securitate, Serviciul economic al miliției și celelalte compartimente ale inspectoratului.

În problema schimbului de informații s-a adoptat sistemul unei legături directe și operative între compartimentele interesate, care, în momentul când s-au lămurit pe deplin asupra situației semnalate printr-o informație primită de la rețeaua informativă ori pe alte căi, hotărăsc asupra măsurilor ce urmează să se întreprindă. Informațiile de primă sesizare sînt supuse unei verificări atente de către ofițerul care le-a obținut și numai după aceea se iau măsurile respective. În cazul „Constructorul”, de exemplu, prin rețeaua informativă (securitate) s-a primit sesizarea că individul C.G., șef de birou la Grupul de șantier Tulcea al Trustului de construcții industriale Constanța, își însușește sume necuvenite prin fraudă (pretinde de la muncitori anumite sume de bani pentru a-i încadra la o categorie superioară) și prin introducerea în statele de plată a unor persoane fictive pentru care în complicitate cu alți angajați semnau în fals și ridicau banii. Deși sosită prin rețeaua informativă a Serviciului II, problema semnalată era de competența exclusivă a Serviciului economic al miliției, care a și fost sesizat imediat.

Dar C.G. interesa și organul de securitate, intrucît împotriva lui fusese deschis dosar de urmărire informativă, fiind semnalat că polarizează în jurul său elemente cu antecedente penale și manifestări dușmănoase, el însuși avînd o condamnare de 6 ani pentru participare la o organizație subversivă. Se impunea deci cooperarea în continuare cu Serviciul economic al miliției, cu respectarea principiului compartimentării și conspirativității acțiunilor, lucru ce s-a și împlinit. În final, obiectivul a fost cercetat și trimis în justiție.

Într-un alt caz, despre obiectivul „Racul” s-a primit prin rețeaua informativă a miliției semnalarea că se află ambarcat pe vasul „Caraiman”, cu intenția declarată să rămînă în primul port dintr-o țară occidentală. Despre acest individ organul de securitate deținea și alte semnalări (neconfirmate) că respectivul are intenții de evaziune. Nu mai exista însă timpul material pentru verificarea informației (avînd în vedere plecarea iminentă a vasului) și, în consecință, am fost obligați, spre a preveni evaziunea, să amînăm plecarea individului în această cursă, pe motivul real că în ultimul moment a fost redusă schema personalului navigant al vasului respectiv cu câteva posturi.

În problema schimbului de informații s-au manifestat însă și minusuri. Uneori informațiile se primesc cu întârziere și nu mai pot fi valorificate. Este cazul unor informații primite prin rețeaua informativă a miliției. Au fost situații cînd în acțiuni lucrate de miliție de mai mult

timp am fost sesizați cu probleme ce interesau securitatea, prin rețeaua proprie, cu întârziere și, ca urmare, prevenirea nu s-a mai putut realiza pe deplin.

Tot un neajuns continuă să fie *inconsistența unora dintre informațiile care circulă între diferitele compartimente* și care macină inutil nervii și timpul lucrătorilor.

O problemă de foarte larg interes este aceea a *organizării cooperării în scopul prevenirii anumitor evenimente*. Amintim, ca exemplificare, acțiunea „Piratul”, soldată cu depistarea unui element care păgubea statul prin achiziționarea de piese de schimb la prețuri mult mai mari. Pe scurt, acțiunea la care, în final, a participat și miliția este următoarea: Comandantul de vas „Piratul” a achiziționat de la o firmă dintr-o țară occidentală unele piese de schimb pentru navele de pescuit oceanic, la prețuri mai ridicate față de tariful internațional, în schimbul unui „comision” în valută pe care îl primea de la furnizor. Acțiunea a fost semnalată de rețeaua informativă a Serviciului II, care s-a sesizat că cheltuielile comandantului de vas depășesc cu mult veniturile lui legale. În consecință, legendat, prin întreprinderea de pescuit oceanic, s-a organizat invitarea la Tulcea a furnizorului în cauză, unde, prezentîndu-i-se suficiente argumente, a fost convins să contribuie la demascarea comandantului de navă incorect. (S-au folosit între altele și mijloace speciale.) În continuare, fiind vorba de o infracțiune (abuz în serviciu), acțiunea a fost preluată de miliție care a și finalizat-o.

Un alt exemplu: organele de prevenire și stingere a incendiilor (P.S.I.) au constatat că la Combinatul metalurgic semnalizarea cu izotopi radioactivi de la tunelul magistral de alimentare cu energie electrică ieșise din funcțiune, neexistînd nici un alt mijloc de semnalizare preventivă a apariției unui eventual focar de incendiu. Sesizînd și organul de securitate, cei doi reprezentanți ai inspectoratului — ofițerul ce răspundea de obiectiv și ofițerul de pompieri — au cerut conducerii întreprinderii să se conformeze de urgență Hotărîrii Comitetului Politic Executiv privind dotarea cu mijloace de semnalizare P.S.I. a tunelelor de cabluri. Ca urmare, conducerea combinatului a luat imediat măsura aplicării unei inovații indigene (plasarea de termorezistențe pe patul de cabluri), care suplinește în bune condițiuni semnalizarea cu izotopi radioactivi.

O altă modalitate de lucru este *cooperarea de la început pînă la sfîrșit, în acțiuni de amploare și de interes general*. Afirmam la începutul acestui articol că munca preventivă este astăzi de neconceput în afara unei cooperări continue, permanente și organizate cu celelalte compartimente în domeniul cheie ale economiei. Într-adevăr, munca de securitate pentru prevenirea acțiunilor dușmănoase în obiectivele economice nu poate fi despărțită de munca miliției și pompierilor în aceleași obiective. Iată două asemenea cazuri: a) Un șef de depozit („Niță”) a fost depistat de rețeaua informativă a securității și lucrat în continuare de miliție, rezultînd în final un prejudiciu minim, integral recuperat, și prevenindu-se un prejudiciu mai mare; b) La un export de conserve, într-o țară africană, despre care s-au primit semnalări că nu întrunea condițiile de păstrare pentru zona climaterică respectivă, au fost livrate pe piața internă conservele respective, fiind corespunzătoare pentru zona tempe-

rată. Nu putem însă trece cu vederea aici și lipsa noastră că nu ne-am sesizat, încă din faza fabricării lor, că aceste conserve sînt necorespunzătoare pentru export și vor fi respinse de beneficiarul extern.

În problema cooperării s-au semnalat și alte lipsuri. Este necesară, după opinia mea, o *angrenare mai eficientă a cadrelor la acțiuni comune*, eliminîndu-se stilul de muncă oarecum individualist al unor tovarăși. De asemenea, trebuie antrenate în acțiunile de prevenire (pe linie de securitate, miliție, pompieri), în primul rînd, factorii de conducere din unele sectoare economice cum ar fi: agricultura, unitățile subordonate Centralei „Delta Dunării”, transporturile, unde munca preventivă mai lasă de dorit. În sfîrșit, sînt de părere că este necesară o conlucrare mai bine organizată cu organele P.S.I. ale căror planuri (preventive) nu sînt întotdeauna în acord cu cele ale securității și miliției.

Cooperarea dintre Serviciul de contrainformații în sectoarele economice, Serviciul economic al miliției, grupul local de pompieri și celelalte compartimente ale inspectoratului apreciez că se desfășoară satisfăcător (în special cu Serviciul economic al miliției județene). În perspectivă, în atenția Serviciului II — securitate, din cadrul Inspectoratului județean Tulcea al M.I., stă problema îmbunătățirii cooperării pentru eliminarea neajunsurilor arătate și ridicarea acestei activități la nivelul exigențelor sporite care ne stau în față.

colonel Mihai LAZĂR

I. J. ARGEȘ: „A intrat în practica muncii ca acțiunile în cadrul obiectivelor economice să se realizeze coordonat, utilizîndu-se întregul potențial al organelor de securitate, miliție și pompieri”

Așa cum rezultă din Programul de măsuri aprobat de tovarășul ministru de interne în luna mai 1977, conceptul de cooperare presupune un complex de măsuri convergente, menite să asigure o conlucrare fructuoasă între diversele compartimente, în scopul realizării (soluționării) unor cauze de competența organelor de securitate, miliție ori de pompieri (sau a tuturor acestor compartimente). La nivelul exigențelor actuale și ținîndu-se seama de dezvoltarea impetuoasă a economiei, munca de ansamblu a oricărui sector al muncii de securitate nu mai poate fi concepută în afara unei permanente și active cooperări cu alte sectoare (de securitate, miliție, pompieri, trupe de securitate) care a și început să devină pivotul realizării celor mai multe acțiuni informativ-operative. În cadrul Inspectoratului județean Argeș al Ministerului de Interne a intrat în practica muncii ca acțiunile în cadrul obiectivelor economice

să se realizeze coordonat, utilizîndu-se întregul potențial al organelor de securitate, miliție și pompieri. Ca urmare, pe baza unor informații de la diverse sectoare, a cunoașterii și stăpînirii problemelor ce le ridică obiectivul, organizăm controale complexe în cadrul cărora sînt antrenați în special factori de decizie care, în funcție de competența fiecăruia, hotărăsc pe loc măsuri de remediere. Spre exemplu, în prima parte a lunii iulie 1977, pe baza unor informații obținute pe linie de securitate și miliție, din care rezulta că la Combinatul petrochimic Pitești, în cadrul instalației acrilonitril III sînt pierderi de condens, care ajung în zona cablurilor electrice, iar în „secția negru de fum” cablurile electrice de forță sînt inundate și corodate, s-a organizat o acțiune comună cu participarea ofițerilor de securitate, miliție și pompieri care desfășoară activitate în cadrul combinatului, a reprezentanților obiectivului și ai sectorului electric, stabilindu-se și executîndu-se pe loc intervenția tehnică a specialiștilor și prevenindu-se producerea unor evenimente.

Problema schimbului de informații cunoaște însă și alte aspecte, așa cum am arătat mai înainte, prin acest schimb realizîndu-se în special prevenirea, dar și limitarea unor efecte negative aflate în fază incipientă. Prin rețeaua de securitate, de exemplu, s-au obținut informații din care rezultau aspecte de nerespectare a tehnologiei de fabricație a unor rezervoare în cadrul Întreprinderii de autoturisme Pitești și la Întreprinderea de încălțăminte, care în final ar fi avut ca urmare realizarea unor produse necorespunzătoare calitativ și refuz sau reclamații din partea beneficiarilor. Problema fiind de competența organelor de miliție, informațiile au fost transmise celor în drept, care au intervenit pentru normarea procesului productiv, ofițerii lucrînd împreună pînă la elucidarea cazului. Tot pe linie de securitate, o sursă dintr-un alt obiectiv economic ne-a sesizat că datorită atît fluctuației de personal, cît și neglijenței unor angajați, persoanele care au sarcini pe linie P.S.I. nu-și cunoosc atribuțiile în cazul unui posibil incendiu. Evident, problema era de competența grupului de pompieri, căruia i-a fost transmisă informația și care au intervenit operativ, efectuînd un control sever pe linia prevenirii incendiilor și au luat totodată măsuri de instruire a personalului asupra modului de acțiune în cazul declanșării unui incendiu și mai ales pentru prevenirea lui. Precizăm că informațiile provenind din surse proprii și care privesc alte compartimente decît securitatea sînt transmise celor în drept, dar acțiunea rămîne în continuare și în atenția noastră, pînă la deplina ei soluționare.

Rețeaua informativă a miliției a furnizat o informație din care rezultă că proiectarea canalizării aferente instalației dimetilteftalat era prevăzută la o cotă care nu asigură o funcționalitate corespunzătoare în exploatare, ceea ce ar fi avut ca urmare inundarea unor zone ale instalației. Informația a fost preluată de Serviciul II, care a stabilit că nu este vorba de o acțiune dușmănoasă, ci de o greșeală în proiect, care în final a și fost refăcut.

De la sursa „Costea”, inginer în cadrul Combinatului petrochimic Pitești, s-a primit o informare amplă, din care rezultau grave nereguli în elaborarea proiectului de execuție privind instalațiile interioare de curenți slabi pentru detectarea scăpărilor de gaze inflamabile, fum și începuturi de incendii. Aprecierile erau făcute cu competență de specialist

și au fost confirmate de organele de P.S.I., cărora le-a fost transmisă informația și care au intervenit pentru refacerea proiectului.

Un aspect al cooperării se concretizează și în analizele periodice cu miliția și pompierii, în cadrul cărora, la nivelul conducerii inspectoratului, se analizează modul cum a fost îndeplinită cooperarea în diverse împrejurări și se stabilesc măsuri pentru viitor. Ultimele asemenea analize au avut loc la sfârșitul semestrului I, separat cu miliția și separat cu pompierii. Din acestea a rezultat, în general, o bună conlucrare, faptul că personalul din conducerea acestor compartimente a înțeles necesitatea cooperării și a acționat în consecință. Totodată, și la recente analize (ca și la cele anterioare) s-au semnalat anumite imperfecțiuni, mai ales în legătură cu numărul redus de informații pe care miliția le furnizează celorlalte compartimente, cât și faptul că unii lucrători nu au acționat întotdeauna pentru o cooperare corespunzătoare. De aici, necesitatea, după opinia noastră, ca în cadrul analizelor periodice să se insiste mai mult pe problema cooperării corespunzătoare ponderii pe care această problemă o are în cadrul muncii inspectoratului nostru.

În concluzie, cooperarea organelor de securitate și în special a Serviciului II cu miliția și pompierii a intrat, odată cu apariția Programului de măsuri din luna mai 1977, într-o etapă superioară ce se cere îmbogățită cu noi laturi ale activității. Avem în vedere ca securitatea, miliția și pompierii să acționeze mai omogen decât au făcut-o până în prezent și cu efecte mai mari, în special pe linia prevenirii evenimentelor deosebite. În acest scop, am inclus aspectele de cooperare în planurile tematice de învățămînt profesional ale fiecărui compartiment interesat și abordăm această problemă ori de câte ori există posibilitatea (în ședințe, la învățămîntul politic, cu ocazia diverselor analize, discuții individuale etc.) astfel încît prevederile programului de măsuri despre care am mai vorbit să se realizeze integral și la cota de eficiență maximă.

locotenent-colonel Nicolae DRAGOI

I. J. CLUJ: „Acționăm în direcția folosirii mai eficiente a mijloacelor de care dispunem, în scopul obținerii în mod operativ de date privind încălcările unor acte normative, pentru prevenirea încă din stare incipientă a unor stări de pericol de orice natură”

Încă de la apariția Programului de măsuri pentru perfecționarea activității de cooperare dintre organele de contrainformații în sectoarele economice, cele de miliție, trupele de securitate și de pompieri în vederea apărării avuției naționale, conducerea Inspectoratului județean Cluj al Ministerului de Interne a luat măsurile corespunzătoare, pentru cu-

noașterea, însușirea și desprinderea sarcinilor ce revin tuturor factorilor responsabili. În acest sens au fost organizate dezbateri comune, insistându-se pe creșterea responsabilității și exigenței în executarea prevederilor programului de măsuri la nivelul cerințelor actuale. Concomitent, organele și organizațiile de partid au acționat pentru mobilizarea lucrătorilor la transpunerea în practică a măsurilor hotărîte.

La complexul de acțiuni întreprinse se adaugă: întocmirea unui plan de măsuri, rezultat al unui studiu aprofundat al specificului obiectivelor economice din județul Cluj; constituirea de echipe mixte, formate din ofițeri de securitate, miliție și pompieri, cărora li s-a dat și tematica pentru sarcinile pe care le au de îndeplinit. Facem precizarea că în vederea executării unor sarcini cu un grad de tehnicitate mai ridicat, specific unor obiective, am apelat și la concursul unor specialiști de înaltă calificare.

În activitatea noastră s-a statornicit practica de a efectua controale mixte în marile obiective economice în care se concentrează date secrete de stat și cele care prezintă un grad de vulnerabilitate mai ridicat. De regulă, aceste echipe mixte sînt formate din ofițeri care răspund de aceleași obiective, fapt ce asigură realizarea unui schimb rapid de informații și prin aceasta o eficiență mai mare în întreprinderea măsurilor de prevenire.

Nu este lipsit de interes să menționăm și faptul că schimbul de informații în majoritatea situațiilor se realizează direct între ofițeri, cu aprobarea șefilor de compartiment și cu respectarea strictă a compartimentării muncii, mărindu-se în acest fel viteza de circulație și exploatarea a informațiilor.

Ca urmare a măsurilor informative întreprinse, a conjugării eforturilor comune, s-a reușit o cunoaștere mai bună a situației operative, a unor stări de pericol, încălcări ale actelor normative care reglementează activitatea diferitelor obiective economice, iar prin măsurile adecvate pe care le-am luat în respectarea strictă a legalității, am reușit ca pe raza noastră de activitate să nu aibă loc evenimente cu consecințe grave pentru economia națională.

Pentru a reliefa unele aspecte din stilul nostru de muncă și modul de realizare a prevenirii, vom prezenta câteva exemple:

La întreprinderea de produse cosmetice „Farmec” s-a stabilit informativ că au fost depozitate în condiții improprii, sub un cvartal de locuințe, mari cantități de nitroceluloză (materie primă cu proprietăți ușor inflamabile și explozibilă). Pe baza acestei informații s-a organizat un control mixt, soldat cu sancționarea persoanei care a dispus depozitarea. Pentru prevenirea producerii unui eveniment cu consecințe deosebite, s-a luat măsura de a se asigura paza locului respectiv, pînă la amenajarea unui spațiu corespunzător, împiedicînd astfel pătrunderea în zonă a persoanelor neavizate.

La întreprinderea de medicamente „Terapia” a fost depistată depozitarea unor materii prime și reactivi în condiții de incompatibilitate chimică. Prin ofițerul de pompieri s-au luat măsuri pentru înlăturarea stării de pericol și tragerea la răspundere a persoanelor vinovate.

Colaborarea cu organele de miliție a fost materializată prin schimbul permanent de informații, atât despre persoane care atentau la avutul obștesc, paza și securitatea obiectivelor, cât și cu privire la buna gospodărire a mijloacelor circulante, ceea ce a dat posibilitatea întreprinderii de acțiuni legale împotriva celor vinovați și înlăturarea unor cauze generatoare de infracțiuni sau a altor fenomene care ar fi putut prejudicia avutul obștesc. Astfel, la Industria cărnii Cluj-Napoca și Întreprinderea „Sinterom”, prin organele de miliție, s-a reușit prevenirea unor sustrageri de produse.

În activitatea de prevenire a producerii de pagube economiei naționale, organele inspectoratului au colaborat cu succes și cu alte organe și organizații cu atribuții de control, cum sînt: Inspectoratul de stat pentru controlul calității produselor, Inspectia de stat pentru controlul financiar și Banca de investiții.

Unele dintre stările de pericol au fost depistate și cu ocazia unor controale inopinate. De pildă, cazul de la Centrala termică a întreprinderii de mobilă „Libertatea” din Cluj-Napoca, unde s-a constatat că zidăria unui cazan este necorespunzătoare, prezentînd pericol de incendii. Fiind informată pe loc conducerea întreprinderii, s-au luat măsuri de înlăturare a pericolului. Aspectele negative constatate cu ocazia controalelor au fost cuprinse în procese-verbale, stabilindu-se termene pentru înlăturarea lor.

Ca o practică a organelor inspectoratului a fost și aceea că, la termenele stabilite anterior, aceeași echipă a efectuat un nou control. De regulă, factorii de conducere au luat măsuri de remediere, dar au fost și cazuri contrare, starea de pericol persistînd. Asemenea situații au fost depistate la Întreprinderea de cartoane „Mucart” din Cluj-Napoca și la Întreprinderea pentru livrarea produselor petroliere PECO, unde pentru neluarea măsurilor de înlăturare a stărilor de pericol au fost sancționați contravențional, pe linie P.S.I., directorii unităților în cauză.

De remarcat este faptul că organele noastre au avut permanent în atenție și obiectivele care urmează a fi puse în funcțiune, așa cum au fost noile depozite ale I.L.P.P., PECO-Cluj și altele, unde s-a intervenit pentru respectarea actelor normative în vigoare, atât pe linia P.S.I., cât și pe linie de stabilitate în construcții. Avînd în atenție și astfel de probleme, am depistat unele tendințe de raportare a unor lucrări neexecutate, de către conducerile unor unități de construcții, în legătură cu care am sesizat Banca de investiții, iar sumele decontate în plus au fost retrase de la constructor. Asemenea intervenții s-au făcut la investiția de la „Tehnofrig”, la Întreprinderea de construcții hidrotehnice „Someș”.

Pe fundalul experienței acumulate și al deficiențelor constatate, pentru viitor ne propunem să găsim noi forme de perfecționare a stilului de muncă în cooperare cu miliția și formațiunile de pompieri, să acționăm în direcția folosirii mai eficiente a mijloacelor de care dispunem, în scopul obținerii în mod operativ de date privind încălcările unor acte normative, pentru prevenirea încă din stare incipientă a unor stări de pericol de orice natură.

locotenent-colonel Ioan ARDELEAN

„EVAZIONIȘTII”

Una din sarcinile ofițerilor din compartimentele de contrainformații în sectoarele economice care-și desfășoară activitatea pe linie de navigație constă în verificarea personalului navigant și a modului în care sînt asigurate ambarcațiunile, astfel ca să se poată preveni orice evaziune din țară. Necesitatea întreprinderii acestor măsuri este dovedită și de cazurile petrecute la Constanța, Tulcea și în alte porturi.

Vă prezentăm un caz petrecut recent la Calafat.

În seara zilei de 11 iunie 1977, în jurul orei 22,00, marinarii Păunescu Luca și Nechita Sorin, îmbarcați pe împingătorul „Simeria”, care era acostat în portul Calafat, au trecut frontiera în R. P. Bulgaria, în următoarele împrejurări:

Nechita Sorin a fost solicitat de Păunescu Luca să coboare la apă barca de serviciu, pentru a face împreună o plimbare prin apropierea navei. După ce au vislit circa 60—70 m, au pornit motorul bărcii și s-au îndreptat spre malul bulgăresc, apoi în amonte pe Dunăre pînă la o distanță de aproape 4 km de granița R. P. Bulgaria și R. S. F. Iugoslavia, unde au debarcat. După ce și-au dat seama că se află pe teritoriul R. P. Bulgaria, Nechita Sorin s-a întors în țară cu aceeași barcă, iar Păunescu Luca și-a continuat acțiunea cu intenția de a trece în R. S. F. Iugoslavia, însă a fost reținut de autoritățile bulgare și predat părții române în ziua de 12 iunie 1977.

Cei doi au fost reintegrați în muncă. Păunescu Luca pe un vas în portul Giurgiu, iar Nechita Sorin pe o dragă aflată în șantier. Totodată s-a luat măsura punerii lor în dezbateri publice la Grupul școlar naval din Giurgiu, iar conducerea Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor a fost informată asupra încălcării regulamentului serviciului la bordul navelor fluviale și asupra necesității creșterii exigenței în verificarea cunoștințelor și instruirea personalului navigant de către Inspectoratul de navigație civilă, precum și măsurile ce trebuie întreprinse pentru asigurarea ambarcațiunilor acostate în porturi.

Acțiunea celor doi marinari a fost favorizată de unele deficiențe în activitatea ofițerilor de securitate și miliție și a celorlalte organe cu atribuții pe linia supravegherii șenalului navigant, de pază și apărare, al portului Calafat, de lipsa unei cooperări eficiente între aceste organe, precum și de starea de indisciplină manifestată de membrii echipajului, inclusiv cei din conducerea împingătorului „Simeria”.

Marinarul Păunescu Luca a fost eliberat din penitenciar în aprilie 1977, avînd o condamnare tot pentru trecere frauduloasă a frontierei în

R. S. F. Iugoslavia. El a fost reintegrat în muncă la Grupul de exploatare flotă și porturi Giurgiu, ca marinar, fiind imbarcat pe nava „Cărbunești”, care executa numai manevre în acest port. Totodată a fost dat în supravegherea ofițerului V. Ștefan de la Serviciul de securitate al municipiului Giurgiu, cu scopul de a-l avea în atenție, precum și pentru a-l influența să renunțe la ideea plecării din țară. În acest sens a fost prezentată situația marinarului Păunescu Luca comandantului navei „Cărbunești”, directorului Grupului de exploatare flotă și porturi Giurgiu, precum și șefului biroului mișcare-personal. Plecând în concediu, ofițerul V. Ștefan nu a luat însă măsuri de respectarea consemnului privind interdicția mutării lui Păunescu Luca pe un alt vas. Astfel că în ziua de 5 iunie 1977 acesta a fost transferat pe împingătorul „Simeria”, în vederea completării echipajului acestei nave, care urma să transporte cinci barje cu balast la Calafat.

Pentru toate porturile există planuri de pază și apărare, în conformitate cu Instrucțiunile nr. OG.36/1973. Și pentru portul Calafat există un asemenea plan și măsurile prevăzute sînt bune, numai că în activitatea organelor cu atribuții în acest sens se manifestă grave deficiențe. Așa se explică faptul că despre lansarea la apă a bărcii de serviciu și evaziunea celor doi marinari nu s-a aflat decît după întoarcerea de bunăvoie în țară a lui Nechita Sorin. Acțiunea acestora ar fi putut fi prevenită dacă ofițerul mecanic Alesiu Traian n-ar fi încălcat instrucțiunile, lansînd la apă barca de serviciu fără aprobarea comandantului și a organelor grănicerești. Dacă cineva s-ar fi sesizat, din timp, se puteau lua măsuri pentru asigurarea bărcii de serviciu și rezervorul de benzină n-ar mai fi fost lăsat pe culoare la îndemîna oricărui membru din echipaj.

Supravegherea informativă în portul Calafat nu se desfășoară la nivelul cerințelor. Personalul portului și căpitaniei nu este folosit în obținerea de informații asupra stării de indisciplină din rîndul personalului navigant și anume: nerespectarea carturilor, neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu ale vardiei, lipsuri de la vapor, beții etc. De încălcările flagrante ale regulamentului serviciului la bordul navelor fluviale se face vinovat și ofițerul V. Ștefan, care nu a avut în suficientă măsură în atenție desfășurarea activității normale pe vasele ce aparțin Grupului de exploatare flotă și porturi Giurgiu și nu a intensificat acțiunile de prelucrare contrainformativă a membrilor de echipaj. Acest caz mai reliefează și lipsa unei cooperări eficiente între inspectoratele județene ale Ministerului de Interne cu atribuții pe linia navigației fluviale, în primul rînd pentru că nu se acordă atenție suficientă supravegherii informative a navelor care aparțin de Grupul de exploatare flotă și porturi Giurgiu și care se află temporar în porturile dunărene de pe raza altor județe.

În prezent, direcțiile I, a II-a și a III-a au în preocupare elaborarea unei metodologii privind desfășurarea muncii de securitate în transporturile fluviale. Ar fi însă folositor dacă prin intermediul publicației „Securitatea” inspectoratele județene interesate ar veni cu propuneri pentru îmbunătățirea activității organelor noastre în acest sector important din ramura transporturilor.

locotenent-colonel Traian TAULESCU
maior Mircea GADARAȚEANU

consultatie

Instruirea și dirijarea rețelei informative de contraspionaj

Practica demonstrează și este unanim recunoscut faptul că rețeaua informativă constituie principalul mijloc al muncii de securitate și că numai prin folosirea ei (exclusivă sau în combinație cu celelalte mijloace ale muncii) în mod calificat se pot întreprinde măsuri eficiente pe linia cunoașterii, prevenirii, descoperirii și curmării oricăror fapte de natură să aducă prejudicii securității statului. În esență, rețeaua informativă înseamnă oameni devotați, cu ajutorul cărora se acționează direct și conștient, gradat, diferențiat și combinativ, pe momente operative și cu maximum de eficiență.

Fără a ne propune să tratăm teoretic despre locul și rolul rețelei informative în cadrul muncii de securitate, putem aprecia că de gradul de înțelegere a acestor probleme și de modul cum sînt traduse în munca practică principiile și prevederile din ordine, depinde, în cea mai mare măsură, calitatea realizării sarcinilor politico-profesionale de care trebuie să fim întotdeauna direct răspunzători.

Munca cu rețeaua informativă este o activitate pe care o desfășurăm în

numele securității statului și pentru apărarea ei. Aceasta presupune în primul rînd pregătire multilaterală, discernămint și abnegație. În al doilea rînd, munca cu rețeaua informativă este subordonată exclusiv îndeplinirii la nivelul cel mai înalt a sarcinilor profesionale ce ne revin în raport cu atribuțiile, competențele și răspunderile statuate.

Succesele ca și ineficiența și minusurile din muncă, în ultima analiză, reflectă real modul cum au fost concepute și aplicate de către ofițeri pregătirea și priceperile profesionale în munca cu rețeaua informativă.

După cum este cunoscut, instruirea, dirijarea, educarea și verificarea rețelei informative constituie un proces permanent unitar și complex, elementele lui fiind în interdependență dar în același timp ele continuînd a fi activități componente distincte și cu particularități specifice.

★

Instruirea, conform Ordinului ministrului de interne nr. 000700/1975, constituie un proces continuu de muncă în cadrul căruia se pune un accent deosebit pe dezvoltarea calităților și capacității informative, pe

asigurarea conspirativității colaborării, ingeniozității și pe necesitatea semnării corecte, obiective și în timp util a tuturor datelor și informațiilor ce prezintă interes operativ, iar în cazuri de constatări de stări de pericol ori fapte flagrante, cu consecințe grave, când nu există alte soluții, rețeaua trebuie instruită să intervină imediat, chiar cu riscul desconspirării, pentru prevenirea acestora.

Activitatea de instruire cuprinde: fixarea sarcinilor ce urmează să fie rezolvate cu ajutorul rețelei informative, stabilirea modului în care ea să procedeze pentru îndeplinirea lor, analizarea sistematică a informațiilor furnizate de fiecare informator, colaborator și rezident, precum și a activității desfășurate de aceștia pentru îndeplinirea sarcinilor.

Prin rețeaua informativă se realizează, după caz, supravegherea informativă, urmărirea informativă, inducerea în eroare a unor cadre și agenți și prin ei dezinformarea serviciilor de spionaj străine, studierea candidaților la recrutare etc. Pentru toate aceste activități, rețeaua informativă trebuie instruită. Aceasta nu se face global, la general, ci individual, concret, deoarece sarcinile ce sînt date spre rezolvare fiecărei persoane din rețea decurg din situația informativă existentă în problema sau obiectivul în care se desfășoară munca de securitate, precum și în cazul concret, la elucidarea căruia este angrenată. De aceea, în toate situațiile, informatorilor, colaboratorilor și rezidenților trebuie să li se asigure exploatarea rațională a tuturor posibilităților de informare, trebuie să li se traseze sarcini concrete, formulate clar, pentru a ști ce au de făcut și pentru a avea caracter mobilizator. Nu este suficient ca unui informator să i se spună să stabilească dacă un

cetățean român se ocupă cu culegerea de informații și transmiterea lor unui cadru sau agent al vreunui serviciu de spionaj ori dacă un străin venit în țară temporar desfășoară sau nu acțiuni în vederea cunoașterii unor informații secrete, a studierii și recrutării ca agenți a unor persoane. În fiecare din aceste cazuri este necesar ca, în funcție de posibilitățile informative de care dispune persoana din rețea, să se fixeze sarcini concrete pe care ea să le rezolve. Astfel, dacă un informator are posibilități de informare pe lângă un cetățean român despre care se dețin date că s-ar ocupa cu culegerea și transmiterea de informații, acestuia i se pot trasa sarcini în sensul de a stabili: dacă cel vizat manifestă interes pentru date, documente și informații secrete ori pentru anumite persoane care dețin astfel de secrete; dacă intră neoficial în legătură cu unii străini, în ce scop; eventuale schimbări în modul său de viață, în preocupări etc.

Pentru urmărirea unui străin despre care sînt indicii că a venit în România cu scopul de a obține informații secrete sau de a studia unele persoane în vederea recrutării, informatorului se pot da sarcini de a stabili: pe cine contactează străinul și în ce împrejurări, ce comportare are în astfel de ocazii și ce discuții poartă; ce informații îl interesează și dacă sînt secrete, cine le deține și cum poate fi prevenită transmiterea lor; dacă persoana contactată relatează sau nu despre legăturile ei cu străinul etc.

Instruirea informatorilor, colaboratorilor și rezidenților se face în funcție de sfera și conținutul problemelor pe care le au de rezolvat; trăsăturile caracteristice ale elementelor urmărite (experiență, pasiuni, vicii, interese, pregătire culturală); trăsăturile caracteristice ale fiecărui informator, colaborator, rezident

(experiența în muncă informativă, pregătirea culturală, calități, pasiuni, vicii); raporturile în care se află ei cu elementele urmărite.

Fiecărei persoane din rețea trebuie să i se stabilească conduita necesară. Aceasta asigură rețelei informative constanța în ce privește comportarea, dîndu-i în același timp posibilitatea să se orienteze în situații diverse și să prevină comiterea unor greșeli.

În relațiile cu elementele urmărite, persoanele din rețea trebuie instruite să dea dovadă de tact, să nu manifeste insistență, să cîștige încrederea lor, să nu dea de bănuit că acționa pentru securitate, să nu recurgă la provocări.

Iată, în acest sens, un exemplu de prevenire a scurgerii de informații și de întărire a poziției unui informator în raporturile lui cu un agent al unui serviciu de spionaj. „Johny”, agent al unui serviciu de spionaj ce vine în țara noastră sub acoperirea de comerciant, și-a creat relații cu un angajat cu muncă de răspundere dintr-un obiectiv, unde se concentrau date și informații secrete, cu scopul de a-l exploata informativ. În cadrul aceluiași obiectiv, „Costin”, informatorul nostru, deținea, de asemenea, o funcție de răspundere, însă nu era în atenția lui „Johny”.

În scopul prevenirii scurgerii de informații, s-a luat măsura ca persoana agreată de agent să nu mai aibă acces la lucrările în care se concentrau datele secrete, pentru care „Johny” era interesat. Problemele respective au fost preluate de către șeful persoanei agreate și a informatorului „Costin”. Pe parcurs, șeful celor doi a dat problema respectivă lui „Costin”. Din acest moment, datele și informațiile cu caracter secret au fost asigurate, iar ca o consecință, „Johny” a trebuit să vină spre „Costin”. Prin acesta, în

prezent, se realizează un control asupra nevoilor de informații ale lui „Johny” și totodată o acțiune de dezinformare a acestuia.

În mod defectuos însă s-a procedat cu informatorul „Thumer”, care a fost dirijat pe lângă obiectivul „Zwolfi”, cetățean străin. Într-o confidență a acestuia din urmă, făcută unei surse de încredere, străinul relata despre „Thumer” că este foarte interesat să cunoască tot ce face el („Zwolfi”), să știe cu cine ia legătura și altele, manifestîndu-și nemulțumirea pentru comportarea lui „Thumer”, care — este clar pentru noi — n-a fost instruit asupra conduitei generale și a procedurilor tactice concrete pentru obținerea informațiilor despre străin.

Cunoscîndu-se faptul că diplomații spioni manifestă rezerve sau chiar evită contacte cu cetățenii români care vin direct spre ei, suspiciunîndu-i a fi surse ale organelor de securitate, s-a inițiat următoarea combinație de infiltrare a informatorului „Barbu” pe lângă „Vasile”, cadru al unui serviciu de spionaj occidental. Într-o primă etapă, informatorul „Barbu”, ziarist, care urma să întocmească un studiu cu caracter documentar privind o țară asiatică, a fost dirijat spre atașatul cultural al țării respective acreditat la București. Această dirijare s-a făcut în baza faptului cunoscut că între atașatul cultural și cadrul de spionaj occidental sînt relații apropiate. „Barbu” a solicitat atașatului cultural datele necesare pentru întocmirea studiului, după care, la instruirea noastră, l-a întrebat pe acesta dacă-l poate sprijini în a obține și alte materiale privind aceeași problemă din publicațiile de limbă engleză din Occident, fiind interesat să cunoască și aceste puncte de vedere în legătură cu studiul ce-l face sursa. Atașatul cultural s-a oferit să-i intermedieze legătura cu un

prieten al său („Vasile“), care lucrează la ambasada unei țări occidentale la București, fapt care în cele din urmă s-a realizat. Preluând contactul pe această filieră, după verificările prealabile făcute asupra informatorului, „Vasile“ este interesat în menținerea legăturii cu „Barbu“, pe care a început să-l invite în mod sistematic la acțiunile protocolare organizate de ambasada țării sale. Iată cum, ținându-se seama de niște particularități în instruirea și dirijarea informatorului, s-a creat posibilitatea de a cunoaște unele din preocupările de natură informativă ale lui „Vasile“.

Nesocotindu-se cerințele la care ne-am referit mai sus, într-un alt caz, s-a încercat o dirijare directă a informatorului „Băcanu“ pe lângă aceiași diplomați. Astfel, „Băcanu“, rudă a unui cadru al serviciului de spionaj respectiv, inginer într-un obiectiv unde se concentrează date secrete (deci erau întrunite condițiile care să-l facă interesant pentru un serviciu de spionaj), a fost dirijat să meargă la ambasadă și să solicite atașatului cultural unele publicații ce-i erau necesare în procesul instruirii profesionale. Pentru a se face interesant, a fost instruit să spună că este nepotul spionului. Cum era și firesc, diplomatul a respins acest contact, expediind publicațiile solicitate de informator prin poștă, iar în prezent „Băcanu“ figurează pe lista celor trimiși de securitate cu sarcini spre ambasadă.

Comportarea fixată inițial informatorului nu este rigidă, ci se adaptează mereu la nevoile împrejurărilor care se ivesc. Comportarea generală ce se fixează fiecărui informator sau colaborator trebuie să poarte amprenta personalității acestuia, să fie raportată deci la conduita lui obișnuită, pentru ca persoanele pe lângă care este folosit să nu poată să-și dea seama că este un executant

al indicațiilor altcuiva. Informatorul sau colaboratorul va trebui să aibă atitudine și reacții normale. Un cadru sau un agent al unui serviciu de spionaj ori un alt element ostil, versat, în general, va evita pe cetățenii români care le caută anturajul insistenț, lasă impresia că le știu pe toate, se oferă cu ușurință să le furnizeze informații. Pentru a câștiga încrederea unui asemenea element, se impune, de exemplu, ca informatorul sau colaboratorul să afișeze, prin conduita sa, în mod discret, dar verosimil, anumite părți „slabe“, pe care acesta le-ar putea exploata, însă fără a renunța la demnitate. Aceste puncte „slabe“ trebuie să fie în concordanță perfectă și cu unele trăsături ce îl caracterizează în mod real pe informator.

Pentru a-și putea îndeplini în cât mai bune condiții sarcinile trasate, nu-i suficient ca informatorilor și colaboratorilor să li se stabilească numai norme generale de comportare. Cu ocazia întâlnirilor sau prin alte forme de legătură, fiecărui dintre ei trebuie să i se stabilească modul concret cum să procedeze în acest scop.

În fixarea acestor procedee tactice se merge, de multe ori, până la cele mai mici amănunte, ținându-se cont de reacțiile probabile ale persoanelor urmărite și, în general, de importanța și greutatea pe care le implică rezolvarea sarcinilor încredințate. După ce li se trasează sarcini concrete, informatorii și colaboratorii sunt instruiți detaliat în legătură cu modul cum să acționeze. Acest fapt constituie de altfel o regulă a muncii cu ei. Instruirea pentru rezolvarea unei sarcini concrete trebuie să fie clară și în concordanță cu conduita elaborată.

O atenție deosebită trebuie acordată instruirii informatorilor și colaboratorilor când se încearcă exploatarea lor informativă. Li se

direct informații, situații în care, fiind atenționați, pot să se descurce fără a da informații sau a se demasca că sint instruiți, amănând cu abilitate discuțiile pentru altă dată și aflând în același timp ce-l interesează pe obiectiv.

Folosirea concomitentă a mai multor informatori și colaboratori, pe lângă aceleași elemente urmărite informativ, cere o atenție deosebită, în care sens normele de comportare generală, ce se elaborează pentru fiecare dintre ei, trebuie să conțină o serie de aspecte de conduită care să difere de la unul la altul, în raport cu particularitățile lor, de comportarea avută anterior. Totodată, trebuie avut în vedere ca și procedeele tactice concrete, pe care le va folosi fiecare informator, pentru îndeplinirea sarcinilor ce îi sint trasate, să difere.

Informațiile furnizate de rețea sint, de la caz la caz, consemnate în note informative, înregistrate pe bandă magnetică, fixate prin mijloace foto, relatate cu ocazia întâlnirilor și consemnate apoi de ofițeri în rapoarte etc., dar oricare ar fi forma de reproducere, din ele nu trebuie să rezulte nici un fel de indicii cu privire la persoana care le furnizează.

În unele cazuri s-a reușit să se realizeze acțiuni de interpunere a unor informatori pe lângă agenți și cadre ale serviciilor de spionaj străine și pe lângă alte elemente.

Astfel, în lucrarea lui „Bunea“, membru al unei atașaturi militare, a fost necesară introducerea unui informator verificat, care să studieze obiectivul și să stabilească interesul acestuia pentru informații secrete. Pentru realizarea acestui scop, informatoarea „Florentina“, din anturajul familiei urmăritului, a fost instruită să participe la o expoziție de carte, cu sarcina de a cunoaște și urmări comportarea lui „Greavu“, zia-

rist, reporter, informatorul nostru, care lua interviuri și imagini cu această ocazie. La rîndul său, „Greavu“ a fost instruit s-o repereze pe „Florentina“, să-i ia un interviu, s-o filmeze și să rămână în contact cu ea, iar în discuțiile ulterioare să-i creeze impresia că are relații la Ministerul Afacerilor Externe, de care ar putea profita dînsa, pentru obținerea aprobării de căsătorie cu un cetățean străin. Respectînd instructajele, între cei doi informatori s-au creat relații de prietenie, iar după aprobarea căsătoriei, „Greavu“ a fost acela care i-a făcut cunoscut „Florentinei“ acest fapt. Drept recunoștință, „Florentina“ a organizat o masă la care a invitat, printre alte cunoștințe, pe „Bunea“ și „Greavu“, între care de atunci se dezvoltă relații amicale sub controlul nostru, realizîndu-se în acest fel dezideratul propus de a-l inter pune pe informator pe lângă diplomatul-spion.

În preocuparea noastră erau la un moment dat „Cristian“, inginer chimist, cercetător la un institut din București, și „Oswald“, compozitor, ambii de aceeași naționalitate, semnalati să se ocupe de scoaterea ilegală din țară a rezultatelor unor cercetări tehnico-științifice.

Pentru verificarea informației, s-a hotărît infiltrarea în cele două acțiuni a informatorului „Marian“, cercetător apreciat în țară și în străinătate, membru în mai multe comitete științifice internaționale din domeniul său de activitate.

Din analiza materialelor obținute despre „Oswald“, s-a stabilit că acesta își petrece o bună parte din timp într-un restaurant din București, unde este cunoscut și servit ca „om al casei“. În acest local, el efectuează multe întâlniri cu cetățeni străini, unii dintre ei suspecți de spionaj. S-a indicat lui „Marian“ ca în împrejurări obișnuite, cînd are

prilejul să meargă pe la acest restaurant, să caute ca prin cineva din rîndul personalului de deservire să-l cunoască pe „Oswald” și să afle despre el unele date privind pasiunile, preocupările lui, ca pe baza lor să poată intra în contact cu obiectivul. În scurt timp, el a reușit să cunoască o persoană care se afla în relații apropiate cu „Oswald”, aflînd că au unele pasiuni comune, cum ar fi muzica. La indicația noastră, „Marian” i-a cerut respectivului să-i prezinte pe „Oswald”, intrucît, fiind și el amator de muzică (fapt real), ar dori să obțină de la acesta unele înregistrări și discuri din lucrările sale. După cîteva întîlniri și discuții despre muzică, „Oswald” a trecut la verificarea lui „Marian”, atît a cunoștințelor sale muzicale (i-a făcut și o vizită la domiciliu, stabilind că într-adevăr „Marian” are cunoștințe în acest domeniu și posedă o discotecă personală), cît și la locul de muncă, prin intermediul unui prieten. După întoarcerea din străinătate, unde a prezentat o comunicare științifică, lui „Marian” i s-a solicitat insistent de către „Oswald” să-i dea și lui această lucrare. În urma instructajului nostru, „Marian” a acceptat, intrucît lucrarea devenise publică. „Oswald” i-a comunicat după aceea că a studiat cu atenție comunicarea științifică și că a dat-o și unui amic al său, obiectivul „Cristian”. Pe acesta „Oswald” i l-a prezentat într-o zi, dar tot conform instructajului „Marian” nu a manifestat prea mult interes pentru el cu ocazia primei întîlniri. „Marian” a continuat să se întîlnească cu „Oswald”, obținînd date importante despre activitatea lui. Cu ocazia acestor întîlniri, „Marian” i-a confiat lui „Oswald” că lucrează la o cercetare importantă, dar nu are prea mult spor intrucît are nevoie și de un specialist în domeniul chimiei. Imediat „Oswald” i l-a oferit pe

„Cristian” și a stabilit o nouă întîlnire cu acesta. „Marian” s-a văzut de mai multe ori cu „Cristian”, semnalîndu-se interesul acestuia față de el (lucru stabilit și prin mijloace speciale). La discuțiile ulterioare, „Cristian” i-a propus informatorului comercializarea în străinătate, pe o filieră stabilită, a unor astfel de subiecte de cercetare. Astfel, datorită alegerii omului potrivit, a unor instructaje și dirijării bune, judicioase făcute, s-a reușit infiltrarea unui informator capabil pe lingă două obiective importante.

Dar, pe lingă exemplele bune, menționate mai sus, sînt încă multe surse care nu furnizează informații pe măsura posibilităților ori le prezintă deformat. De exemplu, informatorul „Alexandru”, aflînd din discuțiile purtate cu un coleg de serviciu, inventator, că soția acestuia i-ar fi sustras o parte din invenții, a prezentat aceste fapte organelor de securitate, dîndu-le însă o interpretare vădit eronată, că ne-am afla în prezența unei acțiuni de trădare. „Alexandru” l-a prelucrat pe colegul său, în ideea (pe care acesta n-o avea) că soția ar fi în legătură cu un serviciu de spionaj și l-a determinat pe acesta să sesizeze faptul Ministerului de Interne. Colegul, care se afla în relații proaste cu soția, fiind în divorț, a folosit această idee pentru compromiterea ei. Astfel a regizat o angajare a soției sale la un institut de cercetări, într-un sector deosebit de important, apoi a sesizat Ministerul de Interne că angajarea ar fi fost făcută la indicația unui serviciu de spionaj. Verificările efectuate au necesitat un mare volum de muncă, crearea de rețea, mijloace speciale, filaj și un mare consum de timp din partea ofițerilor care s-au ocupat de caz. Ele au scos însă în cele din urmă în evidență că ne

aflăm de fapt în fața unei înscenări realizată pe fondul neînțelegerilor familiale.

La rîndul său, informatorul „Dinu”, din legătura unui compartiment teritorial de contraspionaj, cunoscut ca element provocator și nesincer încă din anii 1968—1969, a fost dirijat în 1976 pe lingă un lector străin dintr-un centru universitar și pe lingă diplomatul străin „Vlad”, din București, deși se cunoștea că serviciul de linie din unitatea centrală nu aprobă acțiuni de acest gen cu acel element. Ofițerul, care îl avea în legătură, a fost de acord, la sugestia lui „Dinu”, ca acesta să intre într-o combinație cu caracter ilicit cu diplomatul străin, acțiune ce s-a realizat în condiții care n-au permis organelor noastre documentarea momentului respectiv (în autoturismul diplomatului în timp ce circulau cu viteză excesivă prin Capitală). Controlînd ulterior discuțiile dintre cei doi, s-a stabilit că informatorul a avut o poziție dușmănoasă în relațiile cu diplomatul străin, cunoscut cu preocupări de natură informativă.

Randamentul scăzut al unora dintre persoanele din rețeaua informativă este urmarea lipsei calităților și posibilităților informative, dar în multe cazuri el se datorește modului defectuos de lucru, indisciplinei de care dau dovadă unii ofițeri și șefi ai acestora, care nu desfășoară munca organizată și perseverentă pentru instruirea fiecărui informator și colaborator, care nu se pregătesc temeinic pentru întîlnirile cu rețeaua informativă.

Uneori, tocmai fiindcă nu se pregătesc bine pentru întîlnire, chiar ofițerii ajung să facă unele descurajări.

În baza unui studiu temeinic, a fost recrutat informatorul „Mihai”, care în folosirea ulterioară s-a dovedit a fi sincer și cu perspective

pentru munca de contraspionaj. Intenționîndu-se a se întreprinde măsuri de infiltrare a acestuia pe lingă un diplomat-spion, s-au inițiat și unele măsuri de verificare. În acest sens, s-a solicitat prin adresă unui inspectorat județean al Ministerului de Interne să efectueze unele verificări asupra rudelor mai apropiate ale lui „Mihai”, printre care și despre unchiul său „Nicu”, care se afla în legătura organului respectiv. Ofițerul care-l avea în legătură pe „Nicu”, la întîlnirea organizată cu acesta, i-a dat de înțeles că organele centrale de securitate se interesează de unele date privind pe o rudă apropiată, care a rămas ilegal în străinătate, cît și despre nepotul său „Mihai” din București. Deși între „Mihai” și „Nicu” nu existau relații apropiate, totuși acesta din urmă l-a avertizat pe „Mihai” că se află în preocupările organelor de securitate.

Este știut că întîlnirile reprezintă un moment foarte important al muncii de preluare, analizare și sintetizare a informațiilor, desfășurarea lor în cele mai bune condiții asigurînd premisele ridicării calității muncii cu informatorii și colaboratorii. Iată de ce ideea că experiența acumulată în munca informativă și capacitatea ofițerului vor putea suplini total pregătirea prealabilă a întîlnirii este greșită și dăunătoare.

Pregătirea pentru întîlnire are un caracter complex, ea nu se poate realiza în fugă. Este necesară o analiză temeinică, care cere revederea ultimelor informații furnizate de sursa respectivă, coroborarea lor cu informații furnizate de alți informatori și colaboratori, stabilirea sarcinilor ce vor fi trasate persoanei cu care are loc întîlnirea, a modului cum aceasta trebuie să procedeze pentru realizarea lor, studierea altor

materiale suplimentare pentru elucidarea unor întrebări sau probleme ridicate la ultima întâlnire etc.

Uneori nu se dă suficientă atenție întâlnirii de intrare în contact cu o sursă care este predată definitiv sau temporar în legătura altui ofițer. Iată, de pildă, ce semnaleză, după întoarcerea la București, informatorul „Marius” despre împrejurările în care s-a organizat preluarea lui în legătură de către un alt ofițer. Informatorul a fost anunțat că va fi preluat în legătură pe baza unei parole cu care trebuia să se prezinte ofițerul respectiv. Parola era: „Vin din partea tov. Sorin Petrișor din Balta Albă cu complimente”. Dar ofițerul care s-a prezentat a venit fără parolă, spunând că discuția se poartă în baza Legii nr. 23/1971. Aceasta s-a petrecut la locul de muncă al sursei, la hotelul „Hora”, în biroul șefului de complex. Pentru că personalul îl cunoștea pe tovarășul care a venit, ca ofițer de securitate, sursa a fost desconspirată din capul locului. Altă întâlnire a avut loc în biroul administratorului hotelului „Bujorul”. În timp ce sursa discuta cu delegata firmei de turism din R.F.G., a venit recepționerul și a chemat-o la telefon. Când sursa a ajuns la telefon, acesta i-a arătat cu degetul biroul unde să intre și unde aștepta același ofițer... Mai târziu, sursa l-a informat în scris pe tovarășul respectiv despre „Mihai”, administratorul hotelului „Nerva Traian”, cum că acesta i-ar fi solicitat unei persoane să-i cumpere țigări străine în care scop i-a dat 15 D.M., iar unei turistice străine i-a cerut să-i aducă o

haină din blană din străinătate. Citeva zile mai târziu, „Mihai” i-a reproșat sursei, sub o formă destul de subtilă, acest lucru!

Chiar dacă numai o parte din cele semnalate sînt adevărate, tot este prea mult. S-ar putea reproșa că informatorul vede deformat lucrurile. Dar iată ce caracterizare îi face același ofițer informatorului: „În perioada august-septembrie a.c., «Marius» a fost folosit de noi în special pe lingă delegata de firmă «Mery», despre care a furnizat citeva materiale cu valoare operativă. Materialele furnizate sînt veridice, s-au verificat și pe alte linii informative... «Marius» a dovedit corectitudine, seriozitate și punctualitate în activitatea de colaborare...”. Dacă nota de caracterizare este corectă, atunci trebuie să-l credem pe informator! Ne întrebăm dacă șeful ofițerului care a ținut legătura în această perioadă cu „Marius” a pregătit cu ofițerul întâlnirea de preluare și celelalte. După cum rezultă, se pare că nu.

Este evident că s-a îmbunătățit munca cu rețeaua informativă și se obține un volum sporit de informații asupra activității celor urmăriți, totuși sînt încă puține materiale concludente din care să rezulte modul cum acționează cadrele și agenții de spionaj, în mare măsură aceasta datorindu-se faptului că o parte din rețea obține date cu valoare operativă redusă: programul și preocupările oficiale zilnice, plecări și venituri la reprezentanțe și domiciliu, vizite, recepții, cocteiluri etc.

Mare parte din munca de instruire și dirijare a rețelei informative se desfășoară conform prevederilor actelor normative în vigoare. Mulți informatori sînt instruiți și dirijați cu competență și ingeniozitate, controlați, angrenați în acțiuni concrete, în realizarea de combinații informativ-operative, în acțiuni duse asupra unor cadre și agenți.

De exemplu, „George”, reprezentant permanent al unei firme de turism occidentale, semnalat ca suspect de culegere de informații din domeniul militar, și-a creat relații printre alții și cu informatorul „Pirea”, al unui serviciu de contraspionaj dintr-un județ. „George” i-a solicitat acestuia informații cu privire la un anume obiectiv militar. Fiind obligat să părăsească țara noastră în mod precipitat în urma unei măsuri întreprinse de serviciul de contraspionaj dintr-un alt județ, „George” l-a predat pe „Pirea” în legătura unui conațional, și el delegat al aceleiași firme, cu indicația ca informatorul să predea informațiile străinului pe care i l-a prezentat. În urma analizei efectuate și sub controlul unității centrale de profil, s-a hotărît verificarea informației.

În acest scop, informatorul „Pirea” — care locuiește lingă București — a fost instruit să efectueze călătoria în localitatea respectivă, unde să se deplaseze pe calea accesului public în zona obiectivului militar, să observe și să rețină ceea ce poate vedea fiecare trecător despre unitatea militară și profilul acesteia și să le transmită străinului. Confor-

mindu-se instructajului, „Pirea” a transmis străinului, sub controlul nostru, datele obținute. Ca rezultat al acestei măsuri, am stabilit preocupările obiectivului și sinceritatea informatorului.

În acest caz, totuși, s-au constatat și unele deficiențe, în ceea ce privește modul în care informatorul a înțeles instructajul ce i s-a făcut, concretizat prin faptul că în discuția cu străinul respectiv nu a adoptat un ton convingător în legătură cu cele relatate și în același timp, vorbind prea mult, nu a dat posibilitatea suspectului de a-și preciza mai clar poziția în legătură cu ce îl interesează. Desigur, au fost luate măsuri de corectare a instructajului, iar acțiunea s-a desfășurat bine.

În procesul de instruire și dirijare a informatorilor folosiți atît pe lingă cadre și agenți ai serviciilor de spionaj străine, cît și în supravegherea informativă unii ofițeri manifestă încă serioase lipsuri. Este știut că prezența fizică a unora dintre informatori, la diferite recepții, cocteiluri, gale de filme, la biblioteci, nu este egală cu prezența lor informativă acolo. De asemenea, este cunoscută practica unor ofițeri de a aglomera încadrarea obiectivului cu cît mai mulți informatori, fapt care duce cu ușurință la desconspirare sau nu asigură clarificarea suspiciunilor.

Desigur, lipsurile în munca cu rețeaua informativă se datoresc și unor deficiențe în stilul de muncă al șefilor de colective și de servicii care sau nu analizează activitatea fiecărui informator, colaborator, re-

zident ori gazdă-casă de întâlniri — conform ordinelor în vigoare — sau atunci când o fac nu trag concluziile potrivite, nu stabilesc sarcini cu termene și responsabilități, inclusiv cu măsuri disciplinare.

De asemenea, analiza materialelor informative prezentate de ofițeri șefilor nu se ridică, în toate cazurile, la nivelul exigențelor muncii. De multe ori „analizarea” materialului informativ se rezumă la rezoluții de tipul: „da”, „văzut”, „de acord”, „la sinteză”, fără a se interveni cu indicații privind completarea informației, a modului de exploatare a ei, a verificării urgente și temeinice a semnalărilor, a continuității sarcinilor și dirijării lor, a instruirii informatorilor, colaboratorilor și rezidenților. Or, șeful nemijlocit are obligația să analizeze informațiile obținute de către subordonați și să ordone, ori de câte ori este nevoie, măsuri suplimentare pentru verificarea, completarea și valorificarea lor, stabilind responsabilități și termene de executare.

Iată cum s-a realizat exploatarea unei informații obținute de la rețea în scopul prevenirii scurgerii de informații.

„Remus”, agent al unui serviciu de spionaj, originar din țara noastră, venind sub acoperirea de comerciant, și-a creat un număr mare de relații, dintre care unele suspecte. Informatorul „Ganciu” ne-a semnalat că „Remus” intenționează ca, folosind pe una din legăturile sale, să contacteze mai multe persoane cu funcții de decizie de la care să

obțină, prin exploatare în orb, informațiile și datele ce-l interesau. Informația furnizată de „Ganciu” s-a verificat și prin alte măsuri luate la legătura lui, „Raluca”.

În urma analizei s-au luat măsuri ofensive de urmărire și în același timp de prevenire a unor persoane din cele vizate a fi contactate de „Remus”. S-a constatat astfel că „Remus”, exploatănd faptul că fusese primit în audiență de un șef de departament, a căutat să ajungă la celelalte persoane, folosind chipurile această recomandare. Fiind prevenite, persoanele la care „Remus” ulterior s-a prezentat au fost circumspecte și totodată ne-au semnalat faptul că acesta a încercat să obțină informații cu caracter secret.

*

Am prezentat, în spiritul ordinelor și din experiența muncii cu rețeaua informativă, câteva aspecte concluzionate și susținute cu exemple privind instruirea și dirijarea rețelei, fără a reține că au fost epuizate din problematică laturile deosebit de complexe ale acestei activități.

Prin prisma acestor date consultative dacă fiecare dintre noi ne vom analiza activitatea cu nota de exigență caracterizată de prevederile ordinelor în vigoare, avem convingerea că rezultatele muncii noastre se vor ridica la nivelul cerințelor actuale.

colonel Aristotel STAMATOIU
maior Sorin-Ioan BOLDEA

DRUMUL SPRE ADEVĂR

Probele nu au valoare mai dinainte stabilită

Identificarea persoanei care a conceput și dactilografiat un text implică două probleme distincte: identificarea persoanei care a conceput textul și tot aceasta l-a dactilografiat direct ori și-a copiat propria ciornă-manuscris întocmită anterior; identificarea persoanei care numai a dactilografiat un text, copiind o ciornă-manuscris redactată și scrisă de către o altă persoană sau după dictarea acesteia.

În ambele ipoteze, posibilitatea identificării pe calea expertizei criminalistice este redusă și relativă deoarece nu există, de regulă, suficiente caracteristici individuale care să permită elaborarea unei concluzii certe cu privire la o anumită persoană. Din acest motiv, concluziile ce se pot emite în asemenea cazuri au caracter de probabilitate, în afară de cazul când, prin excepție, textul în litigiu conține numeroase particularități stabile și individuale a căror sumă se regăsește, în totalitate, în materialele de comparație și lipsește deosebirile esențiale, care nu sunt explicite. Aceste considerente sunt stabilite pe parcursul unei lungi experiențe practice de expertiză criminalistică și de cercetare penală

a unor cazuri, dintre cele mai dificile. De aceea, deși organului de cercetare penală nu i se poate pretinde să fie expert în toate domeniile criminalisticii sau ale altor științe ori discipline la care este nevoit să recurgă la un moment dat, este obligatoriu ca el să stăpânească principiile fundamentale ce guvernează domeniile respective, să-i fie clare posibilitățile de probă pe care acestea le pot oferi, să cunoască limitele metodelor și mijloacelor științifice cu care se operează și, bineînțeles, să fie în măsură să aprecieze valoarea probantă a concluziei formulate în urma examinării științifice ce a dispus să se efectueze. Această cerință devine importantă dacă avem în vedere imperativul legii care consacră, în dispoziția prevăzută de art. 63 alin. 2 C.pr.pen., principiul: „Probele nu au valoare mai dinainte stabilită”. De aici, prin consecință, derivă un alt principiu, anume că toate probele sînt supuse aprecierii organului de urmărire penală, indiferent de natura probei, de mijlocul care o furnizează ori de modalitatea administrării ei. În alineatul 3 al aceluiași text prevăzîndu-se: „Aprecierii fiecărei probe se face de organul de urmărire penală și de instanța de judecată, potrivit convingerilor lor, formată în urma examinării tuturor probelor administrate și

conducându-se după conștiința lor juridică socialistă. Rezultă că nici o probă nu poate fi inclusă în sfera procesuală fără a fi trecută prin filtrul aprecierii organului de cercetare penală sau judecătorului, atît sub aspectul estimării valorii sale probante, cît și al corelării ei cu celelalte probe administrate în cauză. Aprecierea fiecărei probe în parte, chiar și numai în funcție de cele două criterii indicate, este suficientă, uneori, pentru a sesiza lipsa de suport probator al unei probe, pentru a ne da seama că datorită caracterului ei artificial rămîne singulară în ansamblul celorlaltor piese și din acest motiv să manifestăm maximă prudență, pentru că folosirea ei devine nu numai inutilă, dar chiar periculoasă pentru stabilirea adevărului.

Cazul pe care îl vom prezenta în continuare are menirea să susțină afirmațiile de mai sus.

O cunoscută cu numeroase... necunoscute

Cu mai mult timp în urmă, erau expediate din București, pe adresa a două ziare centrale, cite un plic postal de mărime obișnuită, de culoare albă, fiecare avînd pe față aceeași imagine colorată. Textele adreselor destinatarilor — plicurile erau adresate redactorilor șefi ai ziarelor —, precum și numele și adresa — fictive — ale expeditorului (același pe ambele plicuri) erau dactilografiate. Fiecare plic conținea cîte două file, de asemenea, dactilografiate (numai pe prima pagină), reprezentînd scrisori anonime, în al căror cuprins se făceau referiri ostile la adresa orînduirii noastre socialiste și se amenința cu ocupația militară străină și cu atentate de natură să pună în pericol securitatea statu-

lui. Scrisorile anonime din cele două plicuri aveau conținut identic, fiind de fapt același text dactilografiat în dublu exemplar.

În urma examinării conținutului scrisorii anonime, s-a emis ipoteza că persoana care a conceput-o face parte din cadrele active ale armatei, din rîndul personalului tehnic.

Serviciul de contrainformații militare din cadrul Direcției a IV-a, căruia i s-a repartizat acest caz, a deschis dosar de urmărire informativă, propunîndu-și ca primă etapă identificarea mașinii de scris la care s-a dactilografiat textul scrisorii anonime și al adreselor de pe plicuri.

Citeva certitudini și multe supoziții

La capătul unei perioade de peste cinci luni de asidue căutări și în urma unor constatări tehnico-științifice și expertize criminalistice s-a stabilit, în mod cert, că scrisoarea anonimă expediată celor două ziare a fost dactilografiată, în dublu exemplar, prin intermediul unei plombage de culoare neagră, la mașina de scris marca „Continental”, seria 1012895, aparținînd U.M. 01671-Buzău și că textele de pe cele două plicuri adresate redactorilor șefi ai ziarelor destinate au fost dactilografiate la aceeași mașină de scris.

Din momentul stabilirii acestor detalii, s-au luat un complex de măsuri informativ-operative, ofițerii de contrainformații militare angrenați în rezolvarea cazului nutrînd speranța că nu va întîrzia să apară și persoana care a acționat mașina de scris și a dactilografiat textul scrisorii. În legătură cu persoana, au apărut imediat numeroase supoziții: Aceasta face parte din U.M. 01671-Buzău sau din altă unitate? Este din orașul Buzău sau din altă localitate? Persoana care a conceput scrisoarea

și-a dactilografiat singură textul, ori ciorna-manuscris a fost redactată de o persoană și a fost incredințată unei alte persoane, pentru a-l dactilografia? În acest caz, ambele persoane fac parte din unitatea militară căreia îi aparține mașina de scris sau numai una dintre ele?

Odată cu trecerea timpului, posibilitatea de a răspunde la vreuna din întrebările de mai sus devenea tot mai incertă, astfel că după mai bine de un an de la identificarea mașinii de scris, persoana care a acționat-o în scopuri ostile rămînea învăluită în mister ca la început. Acest anonim se menținea în ciuda faptului că din analiza modului de exprimare, de limbaj, a stilului scrisorii se desprindeau totuși trăsături suficiente de bine conturate ale „portretului” persoanei care concepușe textul scrisorii anonime. Din examinarea conținutului scrisorii rezulta că a fost concepută (probabil mai întîi în ciornă-manuscris) de o persoană care se exprimă cu ușurință în scris, știe să-și ordoneze ideile în fraze și alineate, aplicînd corect regulile gramaticale și de punctuație. Ca un indiciu care atesta gradul de evoluție a exprimării în scris a persoanei era evidentă folosirea corectă și frecventă a ghilimelelor, precum și utilizarea corectă a parantezelor și a cratimelor. La toate acestea se adăuga alcătuirea îngrijită a frazei, ceea ce constituia semnul cert al unui grad de evoluție a exprimării în scris. Valoarea de identificare a acestei constatări era însă minimă, intrucît nu reprezenta decît o caracteristică generală care putea contribui doar la determinarea apartenenței de gen. Dealtfel, tocmai aceste caracteristici ale limbajului scris, reliefate mai înainte, au constituit temeiurile pentru alcătuirea cercului de bănuți, care au fost luați în lucru pe baza măsurilor informativ-operative

minuțios elaborate în planurile de acțiune. Modul de expunere și de exprimare a ideilor conținute în textul dactilografiat al scrisorii în litigiu nu lăsa însă să se pună în evidență și alte caracteristici generale sau individuale (particulare).

Noi amănunte

Indicii interesante furniza examinarea caracteristicilor de tehnică a dactilografierii. Așa, de pildă, era evident că textul scrisorii în litigiu a fost dactilografiat de către o persoană care cunoștea regulile generale de dactilografiere și de dispunere în pagină, dar că această persoană scria ocazional la mașina de scris, fapt demonstrat de inconsecvența lăsării spațiilor libere după virgulă și înainte sau după paranteze, cratime ori ghilimele; de repetate greșeli provenite din omiterea unor litere sau baterea unei litere în locul alteia; de lipsa de simetrie pe verticală a începutului de alineate; introducerea unor semne parazitare, ornamentale, de natură să individualizeze execuția. Cu toate acestea, în textul scrisorii în litigiu putea fi observată scrierea constant greșită a pronumelui de politețe în forma „domnia s-a”. Această greșală însă putea să-i aparțină deopotrivă și persoanei care a conceput textul, fiind preluată automat din ciorna-manuscris de către persoana care a dactilografiat. Deci prezența acestei erori nu putea fi considerată neapărat o caracteristică individuală. De asemenea, apăsarea scris „Ceoslovația”. Această greșală apărea însă o singură dată în textul incriminat, tot așa cum apărea și cuvîntul „memrii”. Mai era sesizabil procesul de a corecta litera greșit imprimată, prin suprapunerea repetată a literei necesare. Dată fiind larga

răspindire a acestui procedeu de corectură, atât printre persoanele care practică dactilografia ca profesie, cât și printre cele care scriu ocazional la mașina de scris, nici această constatare nu putea fi apreciată ca o caracteristică ce ar fi contribuit la identificare. Atrăgea totuși atenția faptul că prenumele „Nicolae” era scris constant, în numeroasele repetări, sub forma încorectă „Nicolaie”, această greșală putând constitui prin frecvență o caracteristică individuală valoroasă pentru identificare. Dar alte asemenea elemente de ordin general sau de detaliu, care să fi constituit caracteristici generale ori individuale, nu mai ofereau textul respectiv.

Așa cum am arătat, existau unele elemente care dezvăluiau vagi trăsături ale „portretului” persoanei care a conceput scrisoarea incriminată și ale celei care a dactilografiat-o. Simpla examinare a aceleiași scrisori devenea însă insuficientă pentru a decide dacă era vorba de persoane diferite sau de o singură persoană. Lipsa unor elemente obiective pentru elucidarea acestei dileme se răsfrângea negativ în activitatea operativă, prin diversificarea largă a cercului de bănuți, în cadrul căruia erau incluse atât persoane care ar fi putut concepe și dactilografia, persoane care ar fi putut numai concepe și persoane care numai ar fi dactilografiat, fiecare din aceste trei categorii cuprinzând un număr destul de mare de persoane suspectate.

O versiune verosimilă

La un moment dat a apărut o informație din care reieșea că locotenent-colonelul C.Gh., fost șef al biroului auto din U.M. 01671-Buzău, și-a manifestat în repetate rânduri nemulțumirea în legătură cu desfi-

ințarea postului pe care îl deținuse, ca urmare a unor modificări în statutul de organizare. Suspectarea sa ca autor al scrisorii era îndreptățită și pentru faptul că mașina de scris menționată deservea compartimentul auto, și deci ofițerul avea acces la ea, iar unele argumente, cu care și justifica nemulțumirea, erau similare celorva idei din conținutul scrisorii. Toate aceste date îl arătau pe C.Gh. ca autor posibil al scrisorii. Și totuși, exista un amănunt care îndemna la prudență: ofițerul nu știa să dactilografieze și nu existau nici un fel de date că ar fi încercat vreodată să o facă. Deci C.Gh. ar fi putut numai să conceapă scrisoarea fără însă să o dactilografieze. Această însemna, rămânând la ipoteza respectivă, că C.Gh. a conceput textul, iar o altă persoană l-a dactilografiat, fie după dictare, fie după o ciornă-manuscris. Pentru o asemenea „colaborare”, C.Gh. nu ar fi putut apela decât la o persoană foarte apropiată, care să-i fi inspirat o totală încredere. Deci o altă sursă de ipoteze, alte persoane incluse în cercul de bănuți, alte măsuri informativ-operative.

Această versiune avea toate șansele să se transforme în certitudine, în special din momentul când s-a stabilit informativ că C.Gh. a adresat, de-a lungul anilor, organelor din conducerea Ministerului Apărării Naționale, precum și organelor superioare de partid, mai multe rapoarte și memorii, toate având comun revendicări în legătură cu desființarea funcției pe care o deținuse, cu poziția inferioară a personalului tehnic auto, în raport cu cadrele armeei de specialitate pe care le deservea, relatări sprijinite pe unele argumente ce păreau „copiate” din scrisoarea incriminată. Toate aceste memorii și rapoarte au fost redactate în nume propriu, purtând

semnătura ofițerului C.Gh., unele dintre ele fiind expediate oficial, pe cale ierarhică, altele fiind depuse personal ori prin intermediar la sediul organelor cărora le-au fost adresate. De reținut că toate erau dactilografiate îngrijit, majoritatea la mașina de scris incriminată. S-a stabilit imediat că rapoartele și memoriile concepute de către C.Gh. fuseseră dactilografiate de către subofițerul C.C., care în acea perioadă era furierul biroului auto și subordonat ofițerului petiționar. S-a mai stabilit că relațiile dintre cei doi erau foarte apropiate și că se continuau și în afara unității. Firesc, s-a pus întrebarea: Nu cumva subofițerul C.C. este cel care a dactilografiat scrisoarea anonimă concepută de C.Gh.? Versiune verosimilă, la baza ei stind raționamentul următor: dacă subofițerul C.C. a dactilografiat până atunci toate rapoartele și memoriile concepute de C.Gh., este posibil ca tot el să-i fi dactilografiat și scrisoarea anonimă. Și totuși împotriva acestei ipoteze pledau câteva date factice. Astfel, la data expedierii scrisorii anonime celor două ziarre centrale, subofițerul C.C. nu mai era de cinci luni furier la biroul auto, fiind mutat disciplinar, în urma raportului lui C.Gh., ca șofer la o subunitate din același regiment, ceea ce îi provocase nemulțumirea și contribuise la deteriorarea relațiilor dintre cei doi. De asemenea, dacă rapoartele și memoriile pe care subofițerul le dactilografiasse, până la data mutării sale, firește, aveau un conținut licit, un ton de reverență și vizau probleme personale sau din viața unității militare unde lucra, conținutul scrisorii anonime era vădit dușmănos, avizându-l din capul locului asupra pericolului la care se expunea în cazul că ar fi fost descoperit. Dar dacă C.Gh. l-a putut totuși convinge pe C.C. să-i dactilo-

grafieze scrisoarea anonimă, invocând vechile relații, poate chiar cu promisiunea revenirii asupra măsurii de mutare care-l afectase atât de mult pe subofițer? Și poate tocmai această promisiune a fost de natură să-i învingă teama față de conținutul periculos al scrisorii ce i se ceruse să dactilografieze. Totul putea fi posibil.

O eroare de esență sau cum arată o expertiză „certă”

S-a apreciat, cu destul temei, că un mijloc de probă, care nu numai că ar furniza elemente de certitudine pentru implicarea subofițerului C.C., dar ar contribui substanțial la dovedirea vinovăției lui C.Gh., este expertiza criminalistică.

În scopul efectuării expertizei criminalistice s-au obținut materiale de comparație de la subofițerul C.C., constând în texte dactilografiate la aceeași mașină de scris la care s-a executat scrisoarea incriminată, după dictare și prin copierea unor texte tipărite, precum și prin dictarea unui text special alcătuit care conținea cuvinte și expresii, repetate de multe ori, din conținutul scrisorii în cauză.

Întregul material comparativ obținut de la subofițer, inclusiv scrisoarea în litigiu au fost trimise la Institutul de criminalistică din cadrul I.G.M.

În raportul de expertiză criminalistică, întocmit de o comisie formată din trei experți ai institutului, s-a formulat concluzia: „Textul scrisorii în litigiu a fost dactilografiat, în mod cert, de către subofițerul C.C.”. Pe baza acestei concluzii, s-a trecut imediat la ascultarea lui C.C. Deși pus în fața raportului de expertiză care-l acuza cu certitudine, subofi-

terul C.C. răspundea invariabil: „Nu sînt eu acela care...!” răspuns laconic și stereotip. Măsurile informativ-operative, luate paralel cu ascultarea lui C.C., atitudinea sa fermă și sinceră, au fost de natură să întărească convingerea că subofițerul nu avea legătură cu cazul cercetat.

Examinarea atentă a raportului de expertiză criminalistică prilejuiește constatarea că ne aflăm în fața unei regretabile erori, concluzia exprimată cu certitudine nefiind întemeiată pe argumente științifice, ci pe unele elemente de largă generalitate, coincidențe întâmplătoare și ceea ce era mai grav, fuseseră ignorate unele deosebiri de execuție care excludeau categoric posibilitatea ca subofițerul C.C. să fi dactilografiat textul scrisorii în litigiu.

Pentru a exprima concluzia că textul scrisorii incriminate a fost dactilografiat, în mod cert, de către subofițerul C.C., cei trei experți, dovedind o surprinzătoare ușurință, au reținut următoarele asemănări: distanța relativ mică între titlu și text; spațiul marginal de 4-5 cm; corectarea greșelilor prin batere repetată a literei corecte; scrie „domnia s-a”; scrie întii gradul și dedesubt numele și prenumele; nealinierea pe verticală a începuturilor de alineate. Chiar și numai din simpla lectură a caracteristicilor invocate că se aseamănă, oricine își putea da seama că ele sînt insuficiente și nu permit nici măcar o concluzie de probabilitate, dat fiind caracterul lor comun, precum și lipsa oricărei individualizări. Cu atît mai puțin asemănările citate nu ar fi trebuit să facă posibilă emiterea unei concluzii certe!

Intr-adevăr, textul scrisorii în litigiu prezenta unele asemănări cu textele dactilografiate de subofițerul C.C. Și acesta scria „domnia s-a” în majoritatea cazurilor, folosea același mod de corectură și erau prezente în

mod frecvent omisiuni și intercalări de litere în cuprinsul unor cuvinte. Se constata însă că C.C. nu scria niciodată „Nicolai” sau „Ceoslovacia”, ca în textul incriminat. De asemenea, acesta folosea foarte rar virgula, ca semn de punctuație, iar atunci cînd o întrebuița o aplica eronat. Din acest motiv nu se putea face comparație cu textul incriminat, unde virgula era frecvent și corect folosită. Tot ca o deosebire esențială mai putea fi subliniată și necunoașterea de către subofițer a regulilor scrierii cu majuscule. Scria frecvent nume proprii cu literă mică și nume comune cu literă mare. De exemplu: „românia, cehoslovacia, polonia, voleibaliștii Polonezi, limbile Italiană și Franceză” etc. În textul scrisorii incriminate asemenea greșeli nu se întilneau. Față de toate aceste deosebiri esențiale, menționate mai sus, era evident că nu era posibil să se emită concluzia că textul în litigiu ar fi fost dactilografiat de către C.C., cele cîteva asemănări existente avînd numai un caracter de coincidență, fiind deci lipsite de valoare de identificare, prin insuficiență cantitativă și mai ales calitativă.

În fața evidenței

Raportul de expertiză a fost restituit Institutului de criminalistică din cadrul I.G.M. împreună cu o notă, conținînd aprecierile critice, ce subliniau netemeinicia concluziei exprimate, și mai multe materiale de comparație obținute de la un număr de patru persoane ale căror texte dactilografiate prezentau mult mai multe asemănări cu scrisoarea în litigiu, de genul celor reținute pentru subofițerul C.C. Astfel, cele mai multe asemănări cu textul în litigiu prezentau textele dactilografiate de ofițerul I.S., care scria „domnia s-a”

și „Ceoslovacia” în majoritatea cazurilor, iar în mod constant „Nicolai”; prezenta același procedeu de corectură, aceeași inconstanță în lăsarea spațiilor libere după virgulă, frecvente omisiuni și intercalări de litere în cadrul aceluiași cuvînt, lipsa de simetrie pe verticală a începutului de alineate. Cu toate aceste asemănări, nu se putea concluziona că textul a fost dactilografiat de către I.S., întrucît se evidenția o deosebire esențială care particulariza execuția acestuia; în nici un text de comparație I.S. nu despărțea vreun cuvînt la capătul din dreapta al rîndului, preferînd să lase spațiul liber sau să acopere cu x fragmentul cuvîntului care nu încăpea întreg pînă la marginea hîrtiei. În textul incriminat însă despărțirea cuvintelor la sfîrșitul rîndurilor era nu numai frecventă, dar și corectă.

Parțial, textul în litigiu mai prezenta asemănări și cu textele dactilografiate de P.D., M.C. și de subofițerul C.M., în ce privește dispunerea textului în pagină, lipsa de simetrie pe verticală a începutului de alineate, spațierea începutului alineatelor, frecvența omisiunilor și intercalărilor de litere în cuvinte și folosirea aceluiași procedeu de corectură a literelor bătute greșit. Aceste asemănări însă erau lipsite de valoare de identificare tocmai datorită caracterului lor comun, de largă răspîndire. În plus, existau unele deosebiri care determinau, la rîndul lor, să nu se poată concluziona că vreuna dintre cele trei persoane ar fi dactilografiat textul scrisorii incriminate.

În fața evidenței, aceiași experți ai Institutului de criminalistică și-au recunoscut greșeala inițială și într-un nou raport de expertiză au exprimat opinia, de data aceasta corectă, că nu este posibil să se formuleze o concluzie categorică cu

privire la persoana care a dactilografiat textul scrisorii în litigiu, întrucît elementele tehnico-dactilografice oferite de textul respectiv sînt insuficiente pentru a asigura stabilirea cu certitudine a unei identități reale de execuție. Experții au precizat însă că avînd în vedere deosebirile existente între scrisoarea incriminată și materialele de comparație puse la dispoziție, se poate trage totuși concluzia că textul scrisorii în litigiu nu a fost dactilografiat de subofițerul C.C. sau de vreuna dintre celelalte patru persoane de la care s-au luat probe de comparație prezentate spre examinare (I.S., P.D., M.C. și subofițerul C.M.).

Abandonîndu-se pista greșită pe care fusese orientată, prin concluzia expertizei criminalistice, cercetarea a intrat într-o nouă fază, în cadrul căreia, folosindu-se declarațiile unor militari în termen, s-a stabilit că cel care a conceput, dactilografiat și expedit scrisoarea anonimă a fost ofițerul D.A., de la un comandament din București, care, venind în delegație la U.M. 01671-Buzău, a folosit mașina de scris a unității într-o după-amiază, în camera de oaspeți unde era cazat. Profitînd de unele împrejurări favorabile, D.A. a conceput și dactilografiat scrisoarea incriminată. S-a mai dovedit că și plicurile în care s-au expedit cele două exemplare ale scrisorii au fost cumpărate de la o tutungerie din fața unității de un militar în termen, din ordinul lui D.A.

Iată deci, la capătul unei minuțioase cercetări și a unor diversificate măsuri informativ-operative, un drum sinuos, presărat cu numeroase incertitudini furnizate uneori chiar de calitatea unei expertize de genul celei de care ne-am ocupat, efortul a fost răsplătit prin dovedirea completă și temeinică a faptelor.

locotenent-colonel Constantin TEODOSIU

REZOLVAREA SPEȚEI PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Fapta numitului D.N., de a fi divulgat lui C.A. informații cu caracter economic, nedestinate publicității, pe care le cunoștea datorită atribuțiilor de serviciu, în scopul de a-i facilita obținerea în condiții avantajoase a unor contracte ce urmau să fie încheiate cu partea română, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de divulgare a secretului economic prevăzută de art. 298 alin. 1 C. pen.

Fapta lui D.N., de a fi rugat pe C.A. să-i procure un pașaport fals cu ajutorul căruia să poată ieși din țară, dându-i în acest scop și o fotografie, constituie tentativă la infracțiunea de trecere frauduloasă a frontierei prevăzută de art. 20 raportat la art. 245 alin. 2 și 3 C. pen.

Fapta lui D.N., de a fi redactat un manuscris cu conținut de propagandă împotriva orinduirii socialiste, în ideea publicării lui în străinătate, constituie tentativă la infracțiunea de propagandă împotriva orinduirii socialiste prevăzută de art. 20 raportat la art. 173 alin. 2 C. pen., combinat cu art. 163 alin. 2 C. pen.

Fapta cetățeanului străin C.A., de a-l fi determinat pe D.N. să-i divulge informații cu caracter economic nedestinate publicității, pe care le cunoștea datorită atribuțiilor de serviciu și erau de natură să producă pagube avutului obștesc, constituie instigare la infracțiunea de divulgare a secretului economic prevăzută de art. 25 raportat la art. 298 alin. 1 C. pen.

Fapta cetățeanului străin C.A., de a fi acceptat să-i procure lui D.N. un pașaport fals, pentru a trece fraudulos frontiera, constituie complicitate la infracțiunea de trecere frauduloasă a frontierei prevăzută de art. 26 raportat la art. 245 alin. 2 și 3 C. pen.

Fapta cetățeanului străin C.A., de a-l fi determinat pe D.N. să intervină pe lângă C.D. de la I.C.E. „Autodacia”, filiala Pitești, pentru a obține unele informații în legătură cu necesarul de piese accesorii la autoturismul „Dacia”, promițându-i în schimb suma de 1000 dolari, constituie instigare la infracțiunea de divulgare a secretului economic neurmată de executare, prevăzută de art. 25 combinat cu art. 29 raportat la art. 298 alin. 2 C. pen.

Având în vedere că inculpații D.N. și C.A. au săvârșit mai multe fapte, înainte de a fi condamnați definitiv pentru vreuna dintre ele, urmează să se facă aplicarea art. 33 și următoarele din Codul penal.

locotenent-colonel George ADAM